

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอบางไทร ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร
ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอ มีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนทิศทางการพัฒนาของจังหวัดและอำเภอ เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีแผนพัฒนาการเกษตรที่สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางของแผนพัฒนาทุกระดับ มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของชุมชน สามารถนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วย

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ตำบลต่างๆ ของอำเภอ โดยนำข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศักยภาพของชุมชนมาวิเคราะห์ โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอบางไทรทุกท่าน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในอำเภอบางไทร

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑	ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑	ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒	อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓	การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒	ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๒.๑	สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒	ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๓
๒.๓	ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓	สภาพภูมิอากาศ	๑๐
๓.๑	ลักษณะภูมิอากาศ	๑๐
๓.๒	ฤดูกาล	๑๐
๓.๓	สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๐
๓.๔	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๒
๔	เส้นทางคมนาคม	๑๔
๔.๑	ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๔
๔.๒	ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๖
๕	แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๖
๕.๑	แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๖
๕.๒	อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๗
๖	สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๗
๖.๑	โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๗
๖.๒	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๙
๖.๓	รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๑๙
๖.๔	จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง	๒๒
๖.๕	การศึกษา	๒๓
๖.๖	สาธารณสุข	๒๕
๑.๖.๗	ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๕
๗	การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๕
๘	ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๗
๘	องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอบางไทร	๓๑
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๓๑
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๓
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๔
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอบางไทร	๓๗
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๗๗
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๗๗
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๗๘
๒. สรุปรูปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๘๐
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
โครงการ “ฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อพัฒนาระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร”	๘๖
โครงการอบรมสัมมนาคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบลช้างใหญ่	๘๘
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร	๙๐
โครงการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่)	๙๔

สารบัญตาราง

	หน้า
๑. การแบ่งเขตการปกครอง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
๒. ข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	๑๑
๓. ข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๑๒
๔. ความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑	๑๔
๕. ข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอบางไทร	๑๘
๖. ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ราย) อำเภอบางไทร	๑๘
๗. รายงานรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๕	๒๑
๘. จำนวนประชากรในอำเภอบางไทร	๒๔
๙. จำนวนประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
๑๐. จำแนกประเภทการใช้ที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
๑๑. ข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๒๗
๑๒. รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๒๘
๑๓. ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบางไทร	๒๘
๑๔. ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๙
๑๕. ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๐
๑๖. แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๑
๑๗. แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒
๑๘. แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒
๑๙. แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๓
๒๐. แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๔
๒๑. แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๕
๒๒. แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๖
๒๓. แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๗
๒๔. ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรกรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๙
๒๕. แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลช้างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๐
๒๖. แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านแปง-สนามชัย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๑
๒๗. แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ประมงนิกมเกษตรบางไทร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๒
๒๘. แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๒
๒๙. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๘
๓๐. แสดงพื้นที่การปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามความเหมาะสม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๑
๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๒
๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๔
๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๕
๓๕ Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๖
๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอบางไทร	๕๗
๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๕๙
๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวรายตำบล ในพื้นที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๙
๓๙ ปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖๐
๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าวของเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖๐
๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอบางไทร	๖๑
๔๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้ารายตำบล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๖๒
๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร	๖๕
๔๔ ต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้าปี ๒๕๖๕อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อไร่/รอบ/ปี)	๖๕
๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๖๗
๔๖ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๖๘
๔๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๑
๔๘ ต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อไร่/รอบ/ปี)	๗๒
๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๗๓
๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๗๔
๕๑ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๘๐

สารบัญภาพ

หน้า

๑. แผนที่แสดงขอบเขต อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑
๒. แผนที่แสดงจุดดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔
๓. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘	๑๑
๔. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๑๒
๕. ค่าอุณหภูมิจนเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๑๓
๖. อุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘	๑๓
๗. แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
๘. แผนที่แสดงเส้นทางน้ำและแม่น้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๕
๙. แผนที่แสดงโครงการส่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
๑๐. แผนที่แสดงเขตชลประทานและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
๑๑. แผนที่แสดงเขตโครงการส่งน้ำและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
๑๒. ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
๑๓. แสดงจำนวนประชากร คริวเรือน และคริวเรือนเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๓
๑๔. แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๗
๑๕. แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๘
๑๖. แสดงหัวหน้าคริวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๑
๑๗. แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒
๑๘. แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๓
๑๙. แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๓
๒๐. แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๓๙
๒๑. แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๓
๒๒. แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๓
๒๓. แสดงการใช้พื้นที่จุดดินปัญหา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๓
๒๔. แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๕
๒๕. แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๕
๒๖. แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๖
๒๗. แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๖
๒๘. แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๔๗
๒๙. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางไทร	๔๙
๓๐. แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๐
๓๑. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางไทร	๕๒
๓๒. แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๓
๓๓. แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๕
๓๔. แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๖
๓๕. แสดงชั้นเหมาะสมและการใช้ที่ดินปลูกมะพร้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๕๗

สารบัญภาพ (ต่อ)

(๒)

หน้า

๓๖	แสดงวิถีตลาดขายมะพร้าวของอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖๑
๓๗	แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖๓
๓๘	วิถีตลาดของกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๖๖
๓๙	แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๖๗
๔๐	วิถีตลาดของมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๗๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปอำเภอบางไทร

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

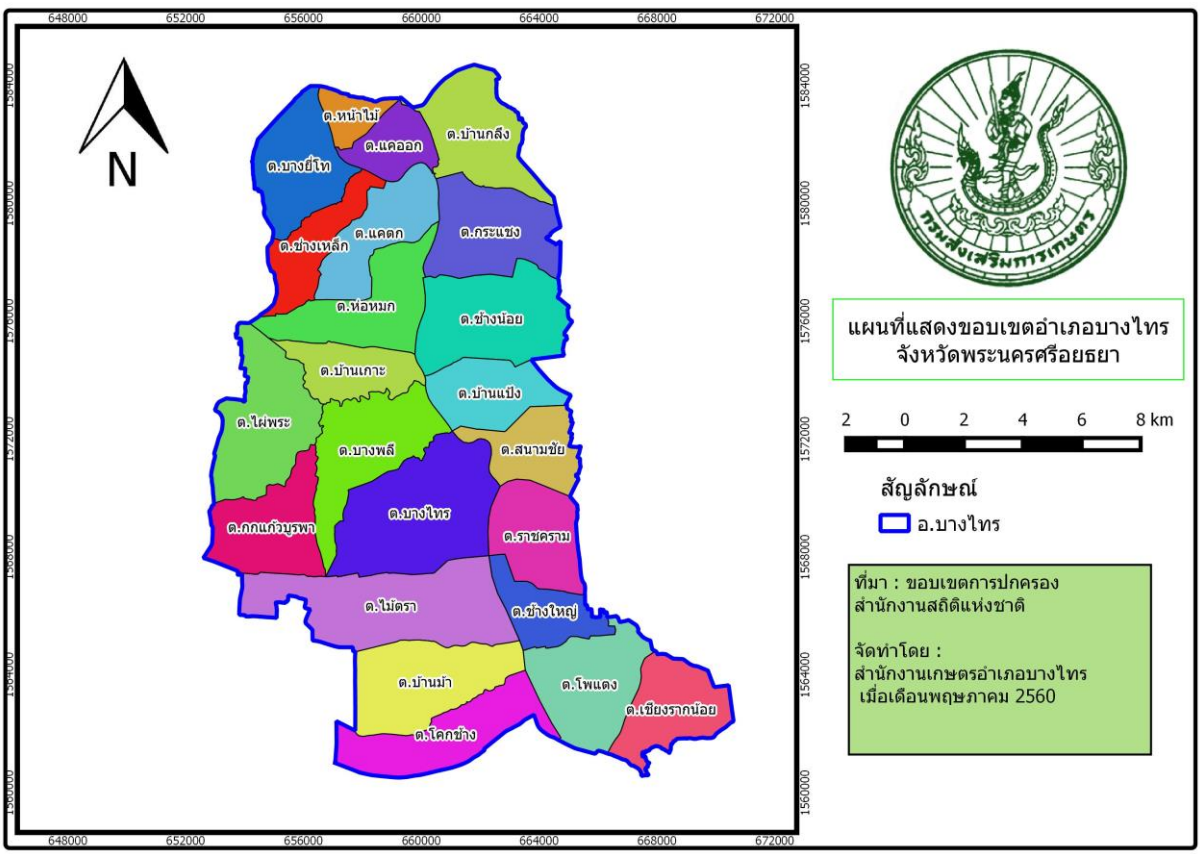
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่บนที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำน้อย ตอนล่าง ด้านทิศตะวันตกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากตัวจังหวัด (ศาลากลางจังหวัด) ประมาณ ๓๕ กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก โดยมีถนนสายอยุธยา - เสนา ถนนสาย เสนา - บางไทร - สามโคก (จังหวัดปทุมธานี) ถนนสายอยุธยา - วัดสิงห์สุทธาวาส อำเภอบางไทร ส่วนการคมนาคมทางน้ำ มีแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำน้อยไหลผ่าน และไหลมารวมกันตรงบริเวณหน้าวัดใหม่ ตำบลบางไทร รวมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านไปด้านทิศใต้ของอำเภอบางไทรไปยังจังหวัดปทุมธานี ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย มีพื้นที่ ๒๑๙.๖๘ ตารางกิโลเมตร

๑.๒ อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเสนา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอบางไทร แบ่งการปกครองออกเป็น ๒๓ ตำบล ๑๓๖ หมู่บ้าน มีเทศบาล ๒ แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล ๙ แห่ง

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครอง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับที่	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
๑	กกแก้วบูรพา	๖		
๒	กระแซง	๕		๑
๓	โคกช้าง	๗		๑
๔	แคออก	๔		
๕	แคตก	๕		
๖	ช้างเหล็ก	๔		
๗	ช้างน้อย	๕		
๘	ช้างใหญ่	๔		
๙	เขียงรากน้อย	๔		
๑๐	บางยี่โท	๕		๑
๑๑	บางพลี	๕		
๑๒	บ้านกลิ้ง	๙		๑
๑๓	บ้านเป็ง	๓		
๑๔	บ้านเกาะ	๖		
๑๕	บ้านม้า	๘		๑
๑๖	ไผ่พระ	๘		๑
๑๗	ไม้ตรา	๑๓		๑
๑๘	โพแดง	๔		๑
๑๙	สนามชัย	๘		๑
๒๐	หน้าไม้	๔		
๒๑	ห่อหมก	๔		
๒๒	ราชคราม	๕	๑	
๒๓	บางไทร	๑๐	๑	
รวม		๑๓๖	๒	๙

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย เทศบาล ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ๙ แห่ง ดังนี้

๑. เทศบาล ๒ แห่ง

๑.๑ เทศบาลตำบลบางไทร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางไทร ตำบลบางพลีทั้งตำบล บางส่วนของตำบลไม้ตรา และบางส่วนของตำบลบ้านเกาะ

๑.๒ เทศบาลตำบลราชคราม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลราชครามและตำบลช้างใหญ่ทั้งตำบล

๒. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ๙ แห่ง

๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสนามชัย และตำบลบ้านแปงทั้งตำบล

๒.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางยี่โท ตำบลหน้าไม้ ตำบลแคตตัก ตำบลช่างเหล็ก และตำบลห่อหมกทั้งตำบล

๒.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลกระแซง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกระแซง และตำบลช้างน้อยทั้งตำบล

๒.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลึง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านกลึง และตำบลแคออกทั้งตำบล

๒.๕ องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่พระ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไผ่พระ ตำบลกกแก้วบุรพาทั้งตำบล และตำบลบ้านเกาะ (นอกเขตเทศบาลตำบลบางไทร)

๒.๖ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ตรา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลไม้ตรา (นอกเขตเทศบาลตำบลบางไทร)

๒.๗ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม้า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านม้าทั้งตำบล

๒.๘ องค์การบริหารส่วนตำบลโพแดง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโพแดงและตำบลเชียงรากน้อยทั้งตำบล

๒.๙ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกช้าง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกช้างทั้งตำบล

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปของอำเภอบางไทร จะเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขา มีแม่น้ำที่สำคัญไหลผ่าน ๒ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และมีคูคลองใหญ่เล็กจำนวนมาก เมื่อถึงฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมไปทั่วเนื่องจากน้ำที่ไหลมาจากทางภาคเหนือ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย มีปริมาณมาก และได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุนทำให้จะมีน้ำท่วมขังนาน ๑ - ๓ เดือน ระหว่างเดือน กันยายน - พฤศจิกายน

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอบางไทรเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีพื้นที่ป่าไม้หรือพื้นที่ราบสูง

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

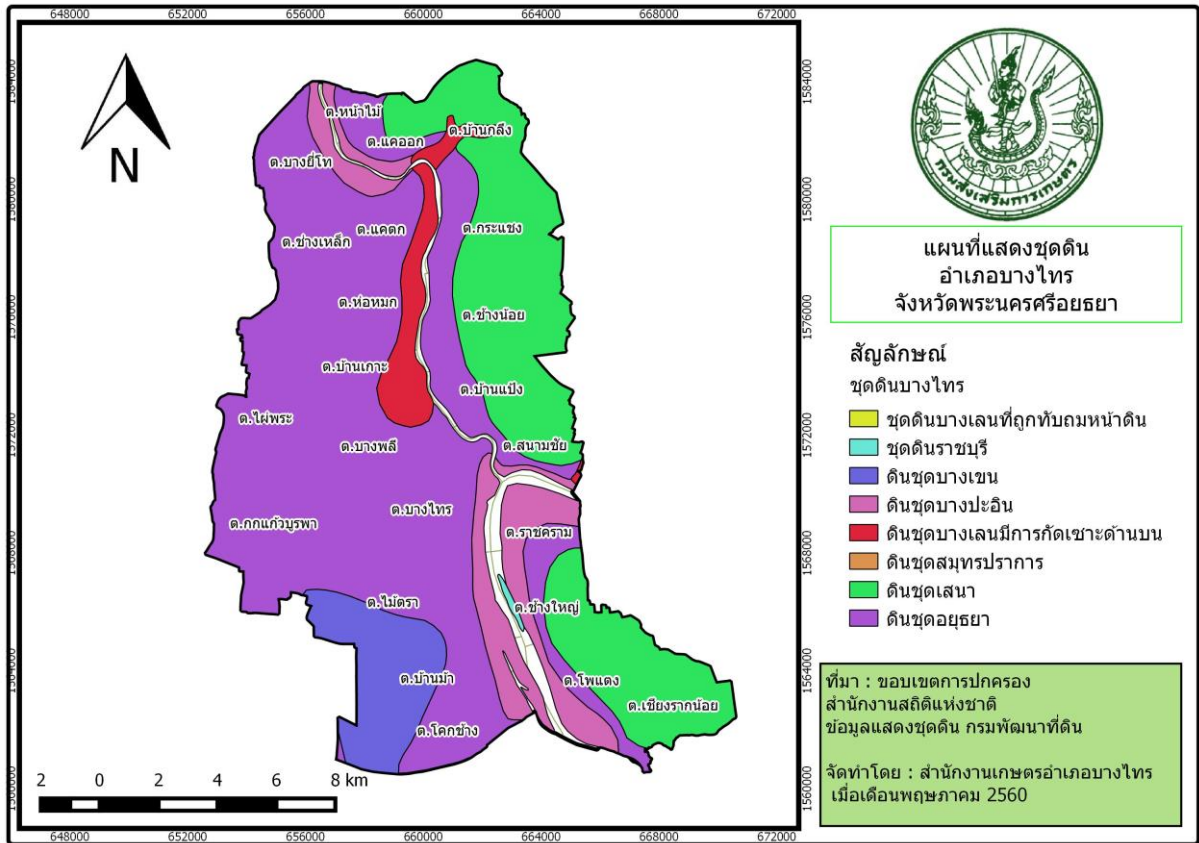
อำเภอบางไทรเป็นพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ จึงไม่มีพื้นที่ที่มีความลาดชันที่แตกต่างกัน

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๑) ดินชุดยูธยา เป็นดินเหนียว ดินเป็นสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาปนน้ำตาลแก่ และสีเหลือง เป็นกรดจัด ส่วนใหญ่พบบริเวณริมแม่น้ำ ปัจจุบันใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าว ไม้ผล แต่ต้องมีการยกทรงหรือถมดิน

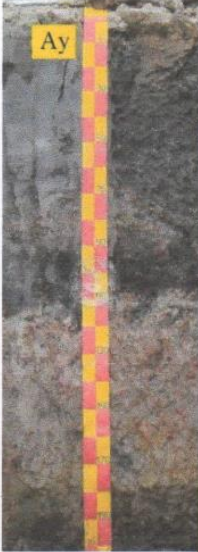
๒) ดินชุดเสนา เป็นดินเหนียว ดินเป็นสีเทา หรือเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาจุดปนน้ำตาล มีสารวาไรโซต์ ดินเป็นกรดจัด มีความสมบูรณ์ต่ำ พบบริเวณห่างจากแม่น้ำ ประมาณ ๒๐๐ เมตร การปรับปรุงโดยใช้ปูนขาว ปูนมาร์ลจัดระบบชลประทาน ปัจจุบันใช้ประโยชน์ในการทำนาข้าว

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงชุดดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชุดดิน	อยุธยา	Series Ay	กลุ่มชุดดินที่ 2
การจำแนกดิน (USDA)	Very-fine, mixed, active, acid, isohyperthermic Vertic Endoaquepts		
สภาพพื้นที่	ราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %		
ภูมิสัณฐาน	ที่ราบน้ำทะเลเคຍขึ้นถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึกลับมาก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวมีสีเทา สีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาน้ำตาล มีจุดประสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด (pH 5.5) และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวที่ความลึก 100-150 ซม. พบลึกลับของแร่ปิซัมและรอยไถลระหว่างชั้นดินบนและดินล่าง ดินมีกำมะถันสูงและปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0)		
ข้อจำกัด	ดินเป็นกรดจัด ทำให้พืชไม่สามารถใช้แร่ธาตุที่มีอยู่ในดินตามธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟอสฟอรัส		
ข้อเสนอแนะ	แก้สภาพกรดของดินโดยใช้วัสดุปูนชนิดต่างๆ เช่น ปูนมาร์ล เพื่อให้พืชสามารถใช้ธาตุอาหารในดินได้		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	25-50	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

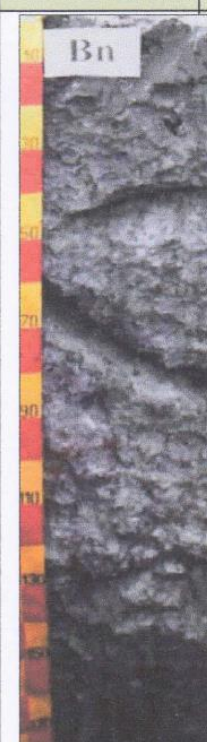

ชุดดิน	เสนา	Series Se	กลุ่มชุดดินที่ 11
การจำแนกดิน (USDA)	Very-fine, mixed, active, acid, isohyperthermic Sulfic Endoaquepts		
สภาพพื้นที่	ราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %		
ภูมิสัณฐาน	ที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง		
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย		
การระบายน้ำ	เลว		
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า		
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำ หรือสีเทาเข้ม ถัดลงไปเป็นสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาลและเป็นดินเลนสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.5-5.5) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาลแก่หรือแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงขั้นกรดจัดมาก (pH 4.0-4.5) ดินล่างเป็นดินเลนเหนียว สีเทาเข้มหรือสีเทา จุดประสีเหลืองปนน้ำตาล จะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของ สารประกอบกำมะถันในระดับความลึกตั้งแต่ 50-100 ซม. และพบรอยคืบหน้าอัดมัน และผลึกยิปซัม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงขั้นกรดปานกลาง (pH 4.5-6.0)		
ข้อจำกัด	ดินเป็นกรดจัดมาก ผลผลิตต่ำ ในบริเวณพื้นที่เขตชลประทานใช้ทำนาดำ หรืออาจปลูกพืชผักและพืชไร่นาฤดูแล้ง แต่ผลผลิตไม่ดีนัก		
ข้อเสนอแนะ	ควรปรับสภาพกรดของดินให้เหมาะสม โดยการใช้ วัสดุ ปูน ชนิดต่างๆ และไถ คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ตั้งแต่ก่อนฤดูปลูก ควรปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมีควบคู่กันเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติดินทั้งทางกายภาพและทางเคมีให้ดีขึ้น		

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง
	25-50	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ชุดดิน	บางเขน	Series Bn
การจำแนกดิน (USDA)	Fine, mixed, active, acid, isohyperthermic Vertic Endoaquepts	
สภาพพื้นที่	ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 % อยู่สูง 2-4 เมตรจากที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง (former tidal flats)	
ภูมิถิ่นฐาน	ที่ราบลุ่มภาคกลาง	
วัตถุต้นกำเนิด	เกิดจากตะกอนน้ำกร่อยพามาทับถมอยู่บนที่ลุ่มน้ำเคยท่วมถึง	
การระบายน้ำ	เลว	
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลิก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง (pH 7.0) ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวสีเทาถึงสีเทาปนน้ำตาลอ่อนจุดประสีน้ำตาลแก่ ดินบนมีสีเทาเข้มหรือสีดำ มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH 6.5) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว มีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH 6.5) มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาลและสีแดงดินล่างลิกลงไปจะพบดินเลนสีน้ำเงิน มีปริมาณกำมะถันต่ำ จะพบรอยอุ้มน้ำและผลึกยิปซัม	
ข้อจำกัด	มีน้ำท่วมในฤดูฝน ลิก 50 ซม. นาน 3-4 เดือน	
ข้อเสนอแนะ	ถ้าปลูกพืชผักตลอดจนผลไม้ต่างๆ จำเป็นต้องยกทรงให้สูงพ้นน้ำท่วม ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อให้ผลผลิตดีขึ้น	

Bn	ความลึก	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ	ความ	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม
	(ซม.)		แลกเปลี่ยน	อิมตัวเบส			
			แคตไอออน		ประโยชน์	ประโยชน์	ดิน
	0-25	สูง	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	25-50	ต่ำ	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ชุดดิน บางปะอิน Series Bin

การจำแนกดิน (USDA) Fine, mixed, active, acid, isohyperthermic Vertic Endoaquepts

สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ

ภูมิสัณฐาน ที่ราบน้ำท่วมถึง

วัตถุต้นกำเนิด เกิดจากตะกอนน้ำ

การระบายน้ำ เสว

การซึมผ่านได้ของน้ำ ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า

ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเข้มของสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่และสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินชั้นล่างเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีพื้นเป็นสีเข้มของสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาล น้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลือง มีปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ (pH4.5-5.5) ดินชั้นล่างนี้สามารถพบผลึกของยิปซัม และในตอนล่างของชั้นนี้จะพบสารประกอบจากริโซท์

ข้อจำกัด มีน้ำท่วมในฤดูฝนนาน 5-6 เดือน

ข้อเสนอแนะ ถ้าปลูกพืชผักตลอดจนผลไม้ต่างๆ จำเป็นต้องยกร่องให้สูงพ้นน้ำท่วม ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อให้ผลผลิตดีขึ้น

	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิมตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ของ ดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	25-50	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ชุดดิน บางเลน Series Bl กลุ่มชุดดินที่ 3

การจำแนกดิน (USDA) Fine, smectitic, isohyperthermic Vertic Endoaquolls

สภาพพื้นที่ ราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %

ภูมิสัณฐาน ที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง

วัตถุต้นกำเนิดดิน ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย

การระบายน้ำ เลว

การซึมผ่านได้ของน้ำ ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า

ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง สีดำหรือสีเทา ปฏิกริยาดินเป็น กรดปานกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย (pH 6.0-7.5) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อนสีเทาหรือสีเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเขียวและสีน้ำตาลปนเหลือง ดินล่างเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็น กลางถึงเป็น ด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0) มักจะพบรอยถูไถและผลึกยิปซัม ในดินล่างลึกลงไปจะพบดินเลนสีน้ำเงินมีปริมาณกำมะถันต่ำ

ข้อจำกัด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน

ข้อเสนอแนะ ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	สูง	สูง
	25-50	ต่ำ	สูง	สูง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	สูง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมในช่วงฤดูฝนทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ออกเป็น ๓ ฤดูดังนี้

๑) ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็นประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

๒) ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

๓) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พาดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

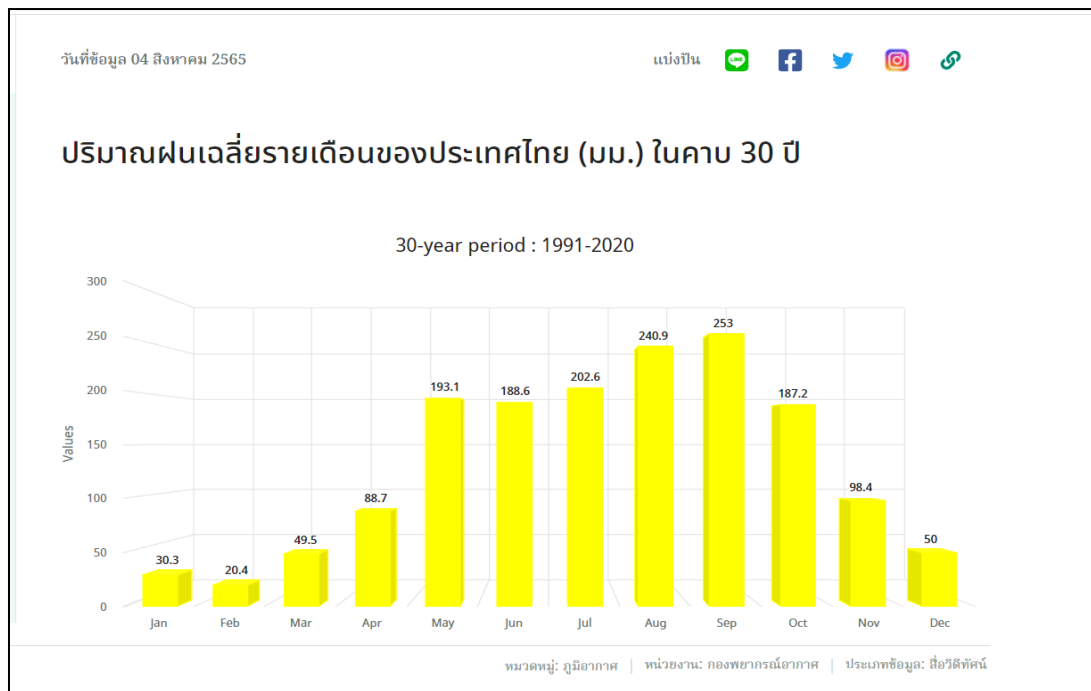
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม และมีพื้นที่ไม่ค่อยกกว้างขวางนัก ทำให้ปริมาณฝนต่างกันไม่มาก โดยทั่วไปในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคมจะเป็นช่วงเดือนที่มีฝนมากที่สุด และช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงมีนาคมจะเป็นช่วงที่มีปริมาณฝนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับฝนตลอดทั้งปี โดยฝนที่เกิดขึ้นเป็นฝนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงฤดูฝนเป็นส่วนใหญ่ และบางปีในช่วงฤดูฝนนี้อาจมีพายุดีเปรสชันเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือใกล้เคียงทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นอีก

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕

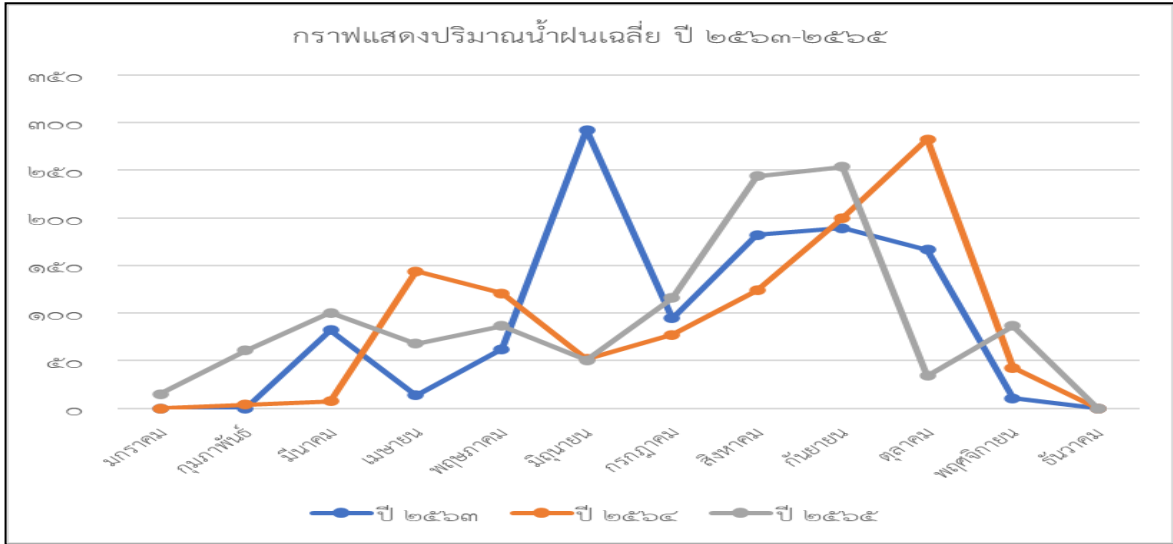
เดือน	ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕		
	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณสูงสุดน้ำฝน (มิลลิเมตร)
ทั้งปี	๑๐๙๓.๔	๘๖	๘๖.๙	๑๐๕๔.๑	๙๘	๖๘	๑๑๑๕.๓	๑๒๗	๔๙.๓
มกราคม	๐.๐	๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐	๑๕.๐	๓	๗.๑
กุมภาพันธ์	๐.๐	๐	๐.๐	๓.๘	๑	๓.๘	๖๐.๗	๕	๔๗.๒
มีนาคม	๘๒.๒	๒	๘๑.๓	๗.๓	๓	๖.๖	๑๐๐.๕	๙	๓๒.๗
เมษายน	๑๓.๘	๓	๑๑.๙	๑๔๔.๑	๑๓	๕๙.๕	๖๗.๘	๗	๓๕.๐
พฤษภาคม	๖๒.๒	๘	๓๐.๕	๑๒๑.๐	๖	๓๔.๘	๘๖.๕	๑๕	๒๘.๑
มิถุนายน	๒๙๒.๔	๑๒	๘๖.๙	๕๑.๘	๑๒	๒๒.๓	๕๐.๘	๑๔	๙.๓
กรกฎาคม	๙๔.๔	๑๓	๔๑.๓	๗๗.๓	๑๔	๑๔.๕	๑๑๕.๘	๑๗	๑๘.๓
สิงหาคม	๑๘๒.๓	๑๕	๕๘.๓	๑๒๔.๐	๑๒	๒๘.๙	๒๔๓.๗	๑๙	๔๙.๓
กันยายน	๑๘๙.๓	๑๒	๔๖.๖	๑๙๙.๗	๑๘	๓๘.๓	๒๕๓.๕	๑๙	๔๒.๓
ตุลาคม	๑๖๖.๔	๑๗	๓๗.๓	๒๘๒.๖	๑๒	๖๘.๐	๓๔.๒	๘	๙.๖
พฤศจิกายน	๑๐.๔	๔	๔.๘	๔๒.๕	๗	๑๕.๙	๘๖.๘	๑๑	๒๓.๑
ธันวาคม	๐.๐	๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓ กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๔ - ๒๕๖๓

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, ๒๕๖๕ (<https://www.tmd.go.th/ClimateChart/monthly-mean-rainfall-in-thailand-mm-๓๐-years>)

ภาพที่ ๔ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๖)

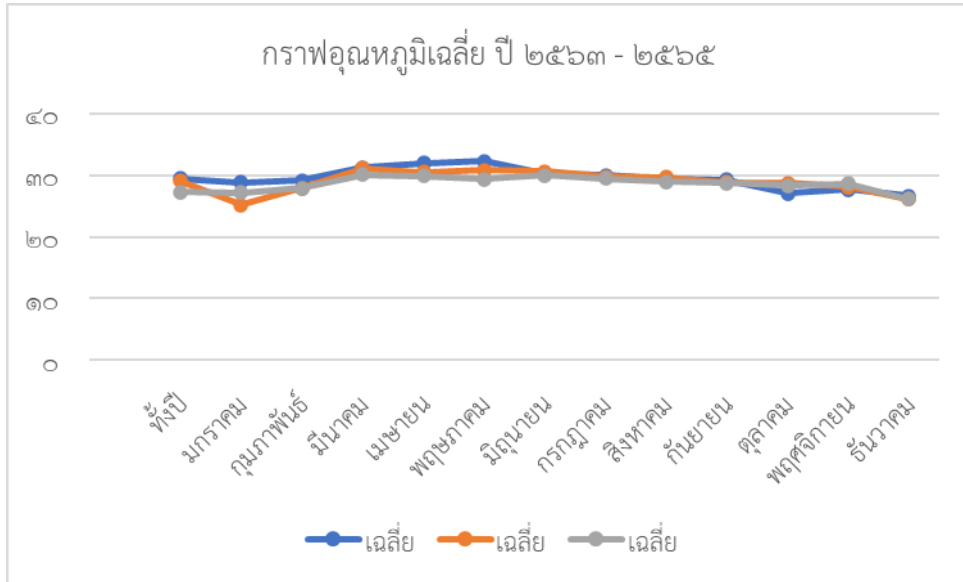
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑) อุณหภูมิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูงทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิก่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยจะมีค่าระหว่าง ๒๙.๙ - ๓๒.๐ องศาเซลเซียส ส่วนในฤดูหนาวอุณหภูมิเฉลี่ยจะมีค่าระหว่าง ๒๗.๗ - ๒๘.๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่า ๒๙.๕ องศาเซลเซียส

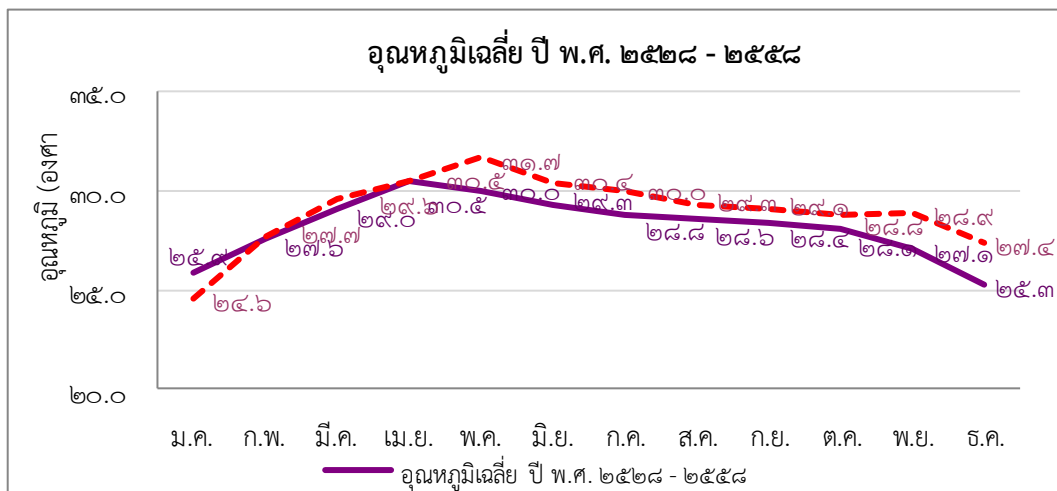
ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ (หน่วยวัด : องศาเซลเซียส)

เดือน	ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕		
	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด
ทั้งปี	๒๙.๕	๓๕.๑	๒๓.๘	๒๙.๐	๓๔.๕	๒๓.๔	๒๗.๓	๓๑.๒	๒๓.๔
มกราคม	๒๘.๘	๓๕.๖	๒๒.๐	๒๕.๒	๓๒.๔	๑๘.๕	๒๗.๒	๓๔.๑	๒๐.๒
กุมภาพันธ์	๒๙.๑	๓๖.๐	๒๒.๑	๒๗.๙	๓๕.๒	๒๐.๕	๒๗.๙	๓๓.๖	๒๒.๑
มีนาคม	๓๑.๒	๓๗.๗	๒๔.๖	๓๑.๑	๓๗.๖	๒๔.๕	๓๐.๑	๓๕.๘	๒๔.๓
เมษายน	๓๒.๐	๓๘.๕	๒๕.๕	๓๐.๕	๓๖.๔	๒๔.๕	๒๙.๙	๓๖.๑	๒๓.๖
พฤษภาคม	๓๒.๓	๓๘.๔	๒๖.๒	๓๐.๘	๓๖.๔	๒๕.๒	๒๙.๔	๓๔.๓	๒๔.๔
มิถุนายน	๓๐.๒	๓๕.๕	๒๔.๘	๓๐.๖	๓๕.๘	๒๕.๓	๓๐.๐	๓๕.๕	๒๔.๔
กรกฎาคม	๓๐.๐	๓๕.๐	๒๕.๐	๒๙.๘	๓๔.๙	๒๔.๗	๒๙.๕	๓๔.๓	๒๔.๗
สิงหาคม	๒๙.๓	๓๔.๑	๒๔.๕	๒๙.๗	๓๔.๗	๒๔.๖	๒๘.๙	๓๓.๓	๒๔.๔
กันยายน	๒๙.๒	๓๓.๗	๒๔.๖	๒๘.๘	๓๓.๑	๒๔.๕	๒๘.๗	๓๒.๙	๒๔.๔
ตุลาคม	๒๗.๑	๓๑.๑	๒๓.๑	๒๘.๗	๓๒.๙	๒๔.๕	๒๘.๓	๓๒.๖	๒๓.๙
พฤศจิกายน	๒๗.๗	๓๒.๘	๒๒.๕	๒๘.๑	๓๒.๘	๒๓.๓	๒๘.๖	๓๓.๘	๒๓.๓
ธันวาคม	๒๖.๖	๓๒.๔	๒๐.๗	๒๖.๑	๓๒.๑	๒๐.๑	๒๖.๑	๓๑.๖	๒๐.๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๖

ภาพที่ ๕ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ (ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๖ อุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๕๘
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

๒) ความชื้นสัมพัทธ์ การผันแปรตามฤดูกาล ปรากฏว่าความชื้นสัมพัทธ์มีค่าต่ำสุดในช่วงเดือน มีนาคม และมีค่าสูงสุดในช่วงฤดูฝนเดือนตุลาคมเนื่องจากอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุม ประเทศไทยและนำเอาความชุ่มชื้นมาสู่ประเทศไทย

ตารางที่ ๔ ความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
ทั้งปี	๗๒.๗	๘๘.๑	๕๒.๕	๗๓.๘	๙๐.๐	๕๗.๖	๗๗.๐	๙๐.๘	๗๔.๓
มกราคม	๗๑.๔	๙๐.๐	๔๖.๗	๖๖.๔	๘๓.๔	๔๙.๖	๗๓.๔	๘๙.๖	๗๑.๓
กุมภาพันธ์	๔๙.๙	๗๙.๔	๓๘.๑	๖๒.๓	๘๘.๑	๔๐.๔	๗๒.๔	๘๙.๔	๗๐.๐
มีนาคม	๖๔.๒	๘๔.๓	๔๐.๒	๖๘.๖	๙๐.๑	๔๗.๐	๗๔.๐	๙๐.๓	๗๑.๑
เมษายน	๖๓.๖	๘๔.๙	๓๙.๘	๖๘.๙	๘๘.๙	๘๘.๘	๗๖.๖	๙๑.๑	๗๓.๙
พฤษภาคม	๖๔.๔	๘๕.๔	๔๒.๙	๗๗.๔	๙๒.๙	๖๒.๐	๘๐.๔	๙๒.๗	๗๗.๔
มิถุนายน	๗๔.๔	๙๐.๒	๔๓.๐	๗๗.๐	๙๒.๑	๖๑.๙	๗๘.๘	๙๒.๐	๗๖.๑
กรกฎาคม	๘๑.๒	๙๑.๑	๖๓.๔	๗๙.๔	๙๓.๔	๖๔.๔	๗๙.๔	๙๐.๗	๗๗.๗
สิงหาคม	๗๘.๐	๙๐.๒	๖๒.๒	๘๑.๑	๙๓.๙	๖๘.๓	๘๐.๗	๙๒.๐	๗๘.๔
กันยายน	๘๒.๔	๙๓.๐	๔๗.๙	๘๔.๓	๙๔.๗	๗๒.๘	๘๑.๙	๙๓.๐	๗๘.๘
ตุลาคม	๘๓.๙	๙๔.๑	๖๖.๔	๗๙.๘	๙๓.๙	๖๔.๖	๗๙.๔	๙๑.๗	๗๖.๓
พฤศจิกายน	๗๖.๖	๙๐.๖	๔๗.๘	๗๒.๔	๘๘.๒	๔๖.๗	๗๓.๖	๘๘.๙	๗๐.๙
ธันวาคม	๗๑.๔	๘๑.๔	๔๐.๘	๖๗.๔	๘๒.๘	๔๒.๒	๗๓.๖	๘๘.๐	๖๙.๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา

๔ เส้นทางคมนาคม

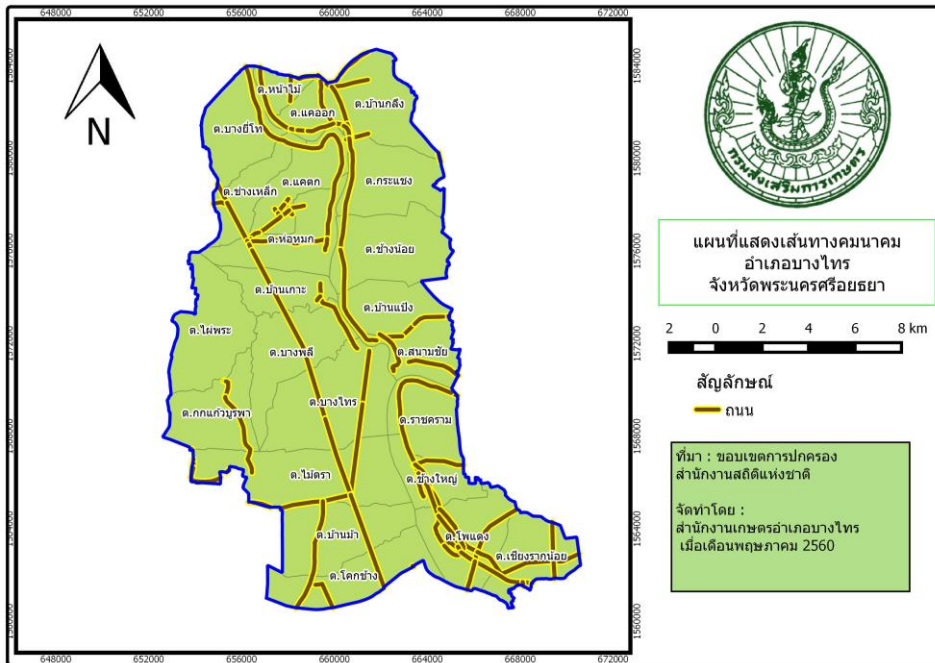
อำเภอบางไทร : มีเส้นทางคมนาคมหลักคือ

๔.๑ ถนนทางหลวงสายหลัก/สายรอง

เส้นทางคมนาคมทางบก

- เส้นสาย ๓๑๑๑ วั่งระหว่าง อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ผ่าน อำเภอบางไทร ไปยังอำเภอเสนา และอำเภอผักไห่
- เส้นสายจังหวัดพระนครศรีอยุธยา – อำเภอเสนา แยกเข้าอำเภอบางไทร บริเวณตำบลพระขาว อำเภอบางบาล
- เส้นสายคันคลองชลประทานฝั่งด้านทิศตะวันตกของแม่น้ำน้อย – แม่น้ำเจ้าพระยา
- เส้นสายคันคลองชลประทานฝั่งด้านตะวันออกของแม่น้ำน้อย – แม่น้ำเจ้าพระยา (ปากทางวัดหน้าต่างนอก)
- เส้นสายศูนย์ศิลปาชีพบางไทร – บางปะอิน ตัดผ่านเส้นสาย ๓๔๗

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

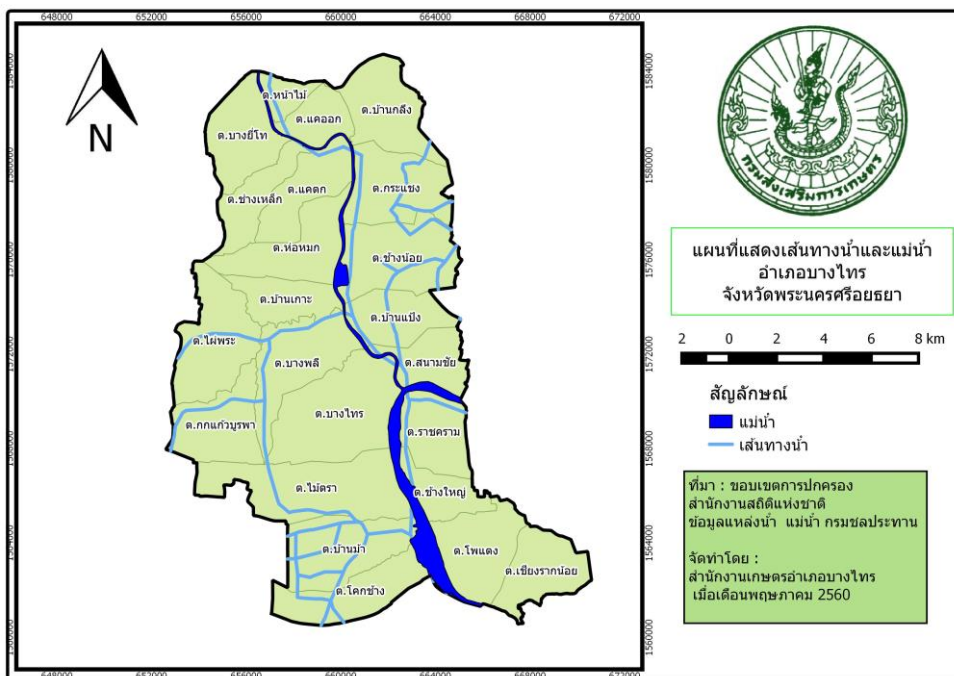

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เส้นทางคมนาคมทางน้ำ

อำเภอบางไทร มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่านถึง ๒ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย สามารถอาศัยเป็นเส้นทางคมนาคมได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางน้ำและแม่น้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

- ถนนทางหลวงหมายเลข ๓๑๑๑ เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดจากอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ผ่านอำเภอบางไทร ไปยังอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ

อำเภอบางไทร มีแม่น้ำไหลผ่าน ๒ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย มีคูคลองใหญ่เล็กไหลผ่านเชื่อมโยงกันเป็นจำนวนมาก มีโครงการชลประทานรับผิดชอบ ๔ โครงการ คือ

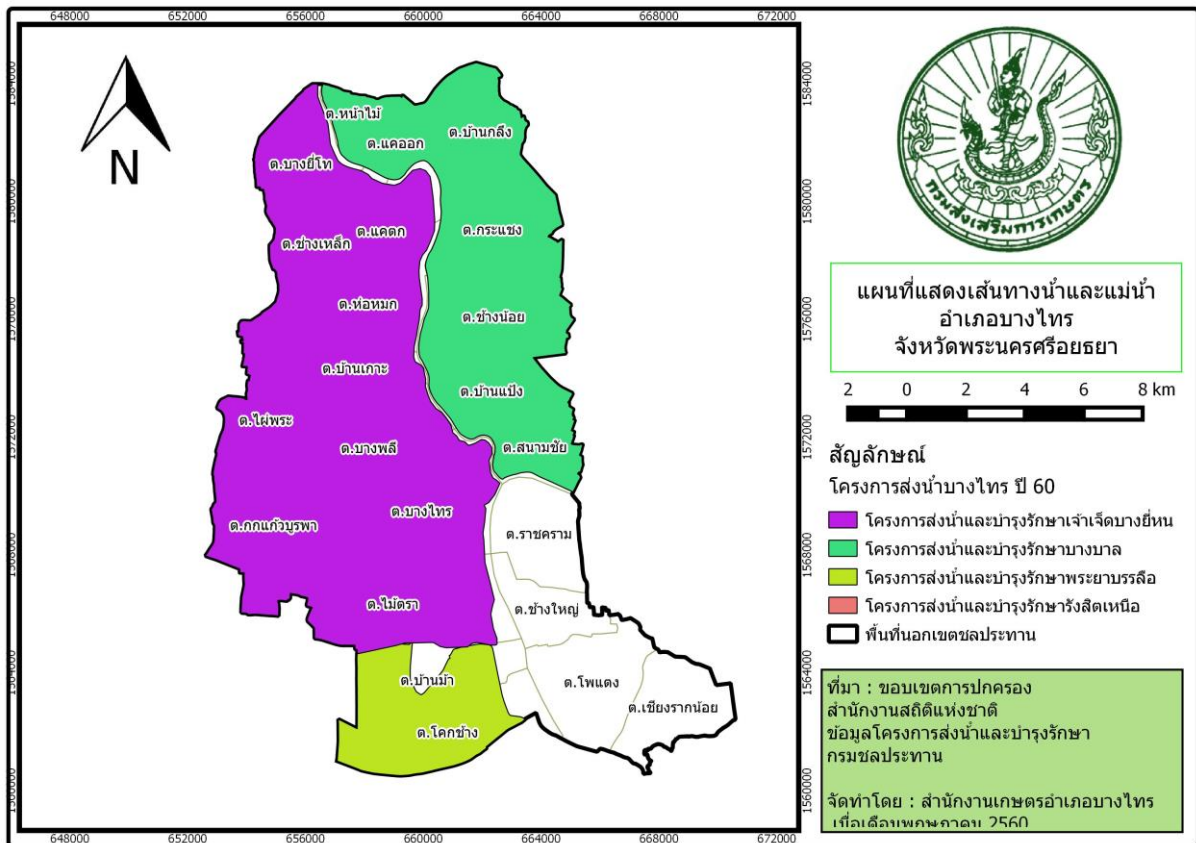
๕.๑ โครงการพระยาบันลือ รับผิดชอบตำบลโคกช้าง และตำบลบ้านม้า

๕.๒ โครงการเจ้าเจ็ด-บางยี่หน รับผิดชอบตำบลไม้ตรา ตำบลกกแก้วบูรพา ตำบลบางไทร ตำบลบางพลี ตำบลไม้พระ ตำบลบ้านเกาะ ตำบลห่อหมก ตำบลแคตก ตำบลช่างเหล็ก และตำบลบางยี่โท

๕.๓ โครงการบางบาล รับผิดชอบตำบลหน้าไม้ ตำบลแคออก ตำบลบ้านกลึง ตำบลกระแซง ตำบลช่างน้อย ตำบลบ้านแปง และตำบลสนามชัย

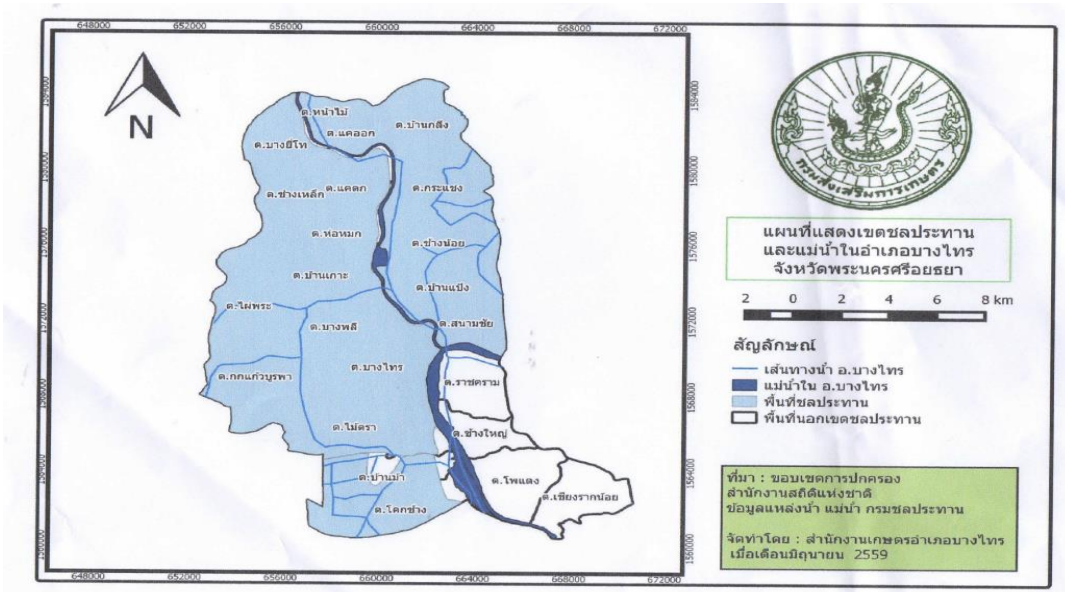
๕.๔ โครงการชลประทานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับผิดชอบตำบลราชคราม ตำบลช่างใหญ่ ตำบลโพแดง และตำบลเชียงรากน้อย

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงโครงการส่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

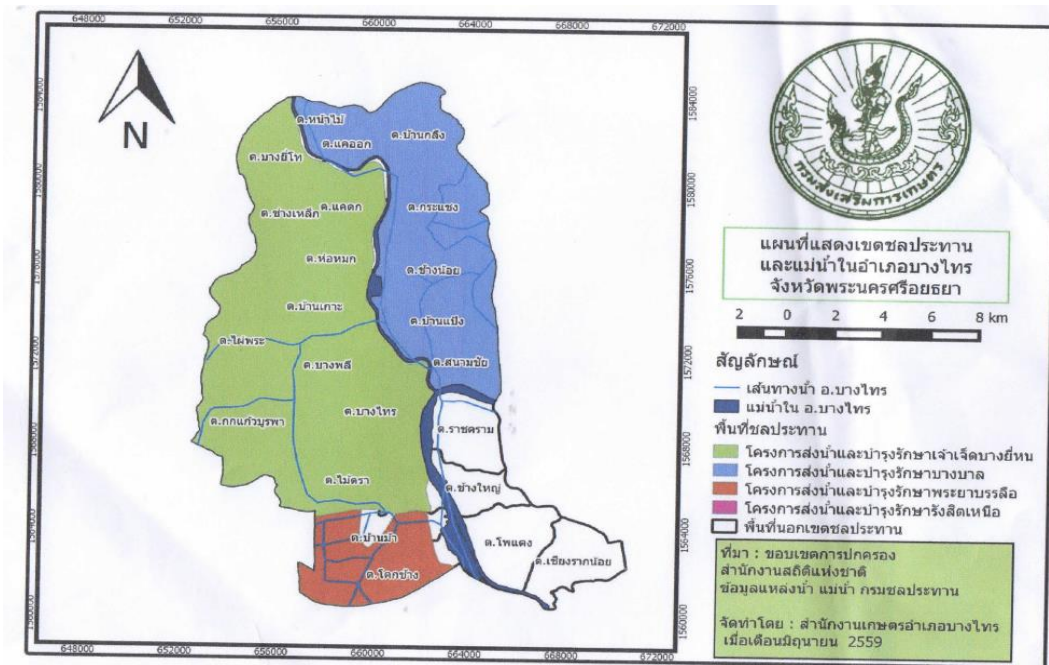
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงเขตชลประทานและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงเขตโครงการส่งน้ำและแม่น้ำในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เชื่อน ฝายทดน้ำ
 อำเภอบางไทร มีแม่น้ำไหลผ่านถึง ๒ สาย และมีพื้นที่โครงการชลประทานถึง ๔ โครงการ จึงไม่มี
 เชื่อนกักเก็บน้ำในพื้นที่

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอบางไทร มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๓๗,๒๙๙ ไร่ ประชากร ๑๖,๒๓๕ ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพเกษตรกรรม ๔,๓๐๔ ครอบครัวยุคใหม่ พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๘๔,๐๑๗ ไร่ ทำนา ๓,๕๕๐ ครอบครัวยุคใหม่ มีพื้นที่ปลูกข้าว ๘๐,๑๑๔ ไร่ ปลูกได้ทั้งนาปี นาปรัง เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เป็นเกษตรกรรายย่อย ทำนาเฉลี่ยครอบครัวละ ๒๗ ไร่ พันธุ์ข้าวเป็นพันธุ์ลูกผสม มีอายุประมาณ ๙๐-๑๒๐ วัน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาผลผลิตข้าว ๘,๐๐๐-๘,๔๐๐ บาท/ตัน (พ.ศ.๒๕๖๕/๖๖) ขณะที่ต้นทุนการผลิตประมาณ ไร่ละ ๔,๗๕๐ บาท/ไร่ นอกจากนี้ ยังมีเกษตรกรบางรายปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ดอก-ไม้ประดับ พืชผัก เห็ดโรงเรือน เลี้ยงเป็ด-ไก่ ปลา โค ยาวชน วัยแรงงานจะออกไปรับจ้างทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม ที่ตั้งอยู่ภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เข้าไป - เย็นกลับ คนวัยชรา จะอยู่เฝ้าบ้านเลี้ยงลูกหลาน

๑) ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอบางไทร

- โรงสีข้าวขนาดเล็ก จำนวน ๒ แห่ง
- โรงเลื่อยจักรกล จำนวน ๑ แห่ง
- ร้านค้าไม้แปรรูป จำนวน ๔ แห่ง
- โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ จำนวน ๒ แห่ง
- คลังสินค้าประเภทปุ๋ยเคมี จำนวน ๖ แห่ง
- โรงทำอิฐ จำนวน ๑๓ แห่ง
- โรงงานกระดาษขนาดใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานผลิตเบียร์ จำนวน ๑ แห่ง (บริษัทเบียร์ไทยบริวเวอรี่ (๑๙๙๑) จำกัด)
- โรงงานผลิตโครงเหล็ก จำนวน ๒ แห่ง
- โรงงานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานผลิตโฟม จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานกลั่นน้ำมันพืช จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานผลิตเชือกและอวน จำนวน ๒ แห่ง
- โรงงานผลิตพลาสติกอุตสาหกรรม จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานผลิตกล่องกระดาษ จำนวน ๑ แห่ง
- โรงกลึง จำนวน ๑ แห่ง
- โรงงานผลิตเตียงผู้ป่วย จำนวน ๑ แห่ง

๒) ข้อมูลด้านการพาณิชย์ในพื้นที่อำเภอบางไทร

- ร้านค้าประมาณ ๔๕๐ แห่ง
- สถานีน้ำมันเชื้อเพลิงขนาดใหญ่ จำนวน ๔ แห่ง
- ธนาคาร จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขาบางไทร และธนาคาร

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (สาขาย่อยบางไทร)

- สหกรณ์ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรบางไทร จำกัด สหกรณ์ผู้ใช้น้ำห่อหมก จำกัด สหกรณ์ปฏิรูปที่ดินบางไทร จำกัด และสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินช้างใหญ่จำกัด

ตารางที่ ๕ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ อำเภอบางไทร (ถ้ามี)

ตำบล	จำนวน เกษตรกร (ราย)	โค (ตัว)	กระบือ (ตัว)	ไก่พื้นเมือง (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)	เป็ดไข่ (ตัว)	เป็ดเนื้อ (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)	แปลง หญ้า (ไร่)
กกแก้วบูรพา	๓๖	๑๕	๕	๑,๒๘๓		๘๙	๕๗			
กระแซง	๔๔			๑,๙๐๔	๑๗๕	๓๘๕	๒๘			๑๐
แคตก	๒๑	๒๓		๗๐๙	๒๖	๒๑๓	๒๐			๑๑
แคออก	๒๔	๓๔	๒	๔๖๕	๖๙	๑๑,๓๔๓	๔๒	๓๙		
โคกช้าง	๓๒			๑,๔๓๑	๙๕๙	๑,๘๓๐	๔๕			
ช้างน้อย	๒๔	๑๐		๗๘๙	๑๙๔	๑,๕๕๐		๑๐		๘
ช่างเหล็ก	๒๔	๙๓	๑๐	๑,๓๗๒	๓๓๐	,๑๑๑	๓๒๕	๑๐๐		๒๖
ช่างใหญ่	๓๒	๓๗	๓	๑,๕๓๕	๘๖๒	๑๕๕	๒๑๘	๔		
เขียงรากน้อย	๕๔			๑,๗๑๓	๑๑๐	๔๑	๖๗		๖๑	
บางไทร	๓๕	๗		๓,๒๗๑	๑๑๐	๒๗๐	๓๕	๒๖		
บางพลี	๖๘			๑,๔๓๖	๙๘	๒๓๗	๑๓๐			
บางยี่โท	๒๑	๕๒		๗๐๔	๓๔๘	๑๓๘	๙๕	๑๒๐		
บ้านกลิ่ง	๔๐	๑๖		๑,๕๓๐	๔๖	๑๕	๒๖			
บ้านเกาะ	๒๑			๑,๕๒๗	๔๖	๑๕,๐๐๐	๘๗	๒๐		
บ้านแปง	๑๒			๗๕๗	๑๔๒	๑,๕๑๔	๑๐			
บ้านม้า	๓๔	๒		๑,๑๘๐	๑๒๕	๑,๖๗๙	๘๗			
ไผ่พระ	๕๖	๑๙		๒,๗๙๓	๑๑๗	๓๓๐	๒๐๔			
โพแดง	๑๓			๑,๑๐๖				๓๐		
ไม้ตรา	๙๖	๒๙		๔,๗๙๓	๔๑๑	๑,๓๒๓	๑๓๓			๑๐
ราชคราม	๑๕		๖	๓,๔๕๖	๕๐๖	๑,๑๓๔	๑,๕๘๔			
สนามชัย	๓๗	๒		๒,๓๐๘	๔๓					
หน้าไม้	๑๒	๔		๘๗๘	๔๐	๖๒		๑๐	๕	
ห่อหมก	๓๙			๒,๓๘๖	๒๕	๔๘๘	๗๗			
รวม	๗๙๐	๓๔๓	๒๖	๓๙,๓๒๖	๔,๗๘๒	๓๘,๙๐๗	๓,๒๗๐	๓๕๙	๖๖	๖๕

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๖ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ราย) อำเภอบางไทร

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	ปู	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
กกแก้วบูรพา	๕๑			๕๑		
กระแซง	๘			๘		
แคตก	๖			๖		
แคออก	๕		๑	๓		๑
โคกช้าง	๕๙			๕๙		
ช้างน้อย	๑๙			๑๙		
ช่างเหล็ก	๑๗			๑๗		
ช่างใหญ่	๕๔			๕๓	๑	
เขียงรากน้อย	๕๗			๕๗		
บางไทร	๙๙			๙๓	๓	๓

ตำบล	เกษตรกรรม (ราย)	ปู	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
บางพลี	๔๔			๔๒	๑	๑
บางยี่โท	๑๘			๑๕		๓
บ้านกลิ่ง	๕			๕		
บ้านเกาะ	๑๐			๑๐		
บ้านแปง	๑๔			๑๓		๑
บ้านม้า	๖๑			๖๑		
ไผ่พระ	๕๖			๕๕		๑
โพแดง	๔๕			๔๕		
ไม้ตรา	๕๕	๑		๕๔		
ราชคราม	๑๓			๑๓		
สนามชัย	๒๕			๒๔	๑	
หน้าไม้	๑			๑		
ห่อหมก	๒๑			๒๐		๑
รวมทั้งหมด	๗๔๓	๑	๑	๗๒๔	๖	๑๑

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือ GROSS PROVINCIAL PRODUCT : GPP ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทียบกับ ๔๒๘,๕๔๘ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นภาคอุตสาหกรรม จำนวน ๒๙๒,๗๕๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๖๘.๓๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด) ภาคบริการ ๑๒๖,๒๕๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๙.๔๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด) ภาคเกษตร ๙,๕๔๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๒.๒๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด)

๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (GPP PER CAPITA) เทียบกับ ๔๖๘,๕๗๙ บาทต่อคน

GROSS PROVINCIAL PRODUCT AT CURRENT MARKET PRICES

0606 - PHRA NAKHON SRI AYUTHAYA

	2014	2015	2016	2017	2018	2019r	2020r	2021p
Agriculture	12,116	10,473	8,898	9,942	11,484	11,621	10,362	9,541
Agriculture, forestry and fishing	12,116	10,473	8,898	9,942	11,484	11,621	10,362	9,541
Non-Agriculture	358,994	407,866	390,007	395,697	406,001	393,375	384,403	419,008
Industrial	262,950	301,909	281,960	280,793	282,636	268,959	263,271	292,758
Mining and quarrying	1,334	2,067	2,252	2,160	2,463	2,559	2,937	3,017
Manufacturing	254,115	292,508	272,200	268,728	266,216	249,979	244,825	274,136
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	6,854	6,645	6,748	9,095	12,993	15,250	14,634	14,690
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	648	689	760	811	962	1,171	876	915
Services	96,043	105,957	108,047	114,904	123,365	124,416	121,132	126,250
Construction	2,851	3,694	4,024	4,910	5,195	4,712	5,852	4,768
Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycle	36,495	43,085	44,124	46,643	48,841	48,982	47,023	50,680
Transportation and storage	11,692	12,136	12,903	14,392	16,830	18,050	17,168	17,107
Accommodation and food service activities	2,370	2,509	2,648	2,988	3,365	3,705	3,552	3,853
Information and communication	1,360	1,476	1,442	1,571	1,748	1,852	1,706	1,733
Financial and insurance activities	7,019	7,203	8,018	8,059	8,493	8,674	8,791	8,580

Real estate activities	3,473	3,981	4,150	5,199	4,798	4,862	4,822	5,098
Professional, scientific and technical activities	11,427	12,069	10,552	9,982	9,285	8,763	9,172	10,207
Administrative and support service activities	2,687	2,608	2,607	2,999	3,301	3,304	2,391	2,677
Public administration and defence; compulsory social security	5,728	6,037	6,348	6,370	7,237	7,387	7,582	7,633
Education	5,286	5,679	5,592	5,773	7,582	7,842	6,702	6,920
Human health and social work activities	3,365	3,503	3,725	4,035	4,572	4,269	4,463	4,922
Arts, entertainment and recreation	193	192	239	286	331	393	358	405
Other service activities	2,095	1,786	1,676	1,697	1,788	1,621	1,550	1,668
Gross provincial product (GPP)	371,109	418,340	398,904	405,639	417,485	404,996	394,765	428,548
GPP Per capita (Baht)	417,727	468,445	444,354	449,504	460,226	445,066	432,642	468,579
Population (1,000 persons)	888	893	898	902	907	910	912	915

ภาพที่ ๑๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional

ตารางที่ ๗ รายงานรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๕

ที่	พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนคน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
				อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง		
๑	บางไทร	๑,๑๒๘	๓,๒๕๘	๒๔๔,๙๑๒.๔๑,	๖,๘๖๑.๑๗	๑๘,๐๘๙.๑๘	๙๐๑.๒๔	๒๗๐,๗๖๔.๐๑	๙๓,๗๔๕.๑๘
๒	บางพลี	๕๕๒	๑,๔๑๒	๒๔๖,๘๘๓.๕๒	๒,๗๙๓.๑๒	๘,๗๖๓.๒๒	๑,๓๑๘.๗๖	๒๕๙,๗๕๘.๖๒	๑๐๑,๕๔๘.๗๐
๓	สนามชัย	๖๖๖	๒,๓๕๗	๒๖๘,๙๓๗.๒๔	๙,๓๕๔.๕๐	๖,๓๗๔.๑๗	๑,๔๑๓.๖๘	๒๘๖,๐๗๙.๖๐	๘๐,๘๓๕.๓๙
๔	บ้านแป้ง	๑๖๕	๔๖๕	๒๓๗,๗๖๗.๒๗	๕,๙๕๐.๘๔	๒๓,๖๔๔.๖๑	๗,๑๒๐.๖๑	๒๗๔,๔๘๓.๓๒	๙๗,๓๙๗.๓๑
๕	หน้าไม้	๒๑๘	๕๕๓	๒๘๔,๕๙๕.๔๑	๒๒๙.๓๖	๓,๐๓๓.๙๔	๒๒๙.๓๖	๒๘๘,๐๘๘.๐๗	๑๑๓,๕๖๘.๑๗
๖	บางยี่โท	๓๘๒	๑,๒๑๘	๑๓๗,๖๙๒.๖๗	๒๑,๓๓๗.๗๐	๒๔,๑๒๒.๗๗	๑๕,๖๙๗.๙๑	๑๙๘,๘๕๑.๐๕	๖๒,๓๖๕.๔๔
๗	แคออก	๒๓๔	๗๐๔	๑๘๒,๙๑๑.๕๘	๙,๐๐๐.๐๐	๑๒,๐๘๒.๐๕	๔,๓๐๗.๖๙	๒๐๘,๓๐๑.๓๒	๖๙,๒๓๖.๕๒
๘	แคตก	๒๔๐	๖๙๗	๒๑๐,๑๒๒.๖๒	๑๓,๘๘๗.๕๐	๑๖,๘๘๙.๕๐	๒๓,๖๕๘.๗๙	๒๖๔,๕๕๘.๗๙	๙๑,๐๙๖.๒๘
๙	ข้างเหล็ก	๓๑๐	๑,๐๕๓	๒๕๓,๒๖๒.๕๙	๑๙,๓๕๓.๒๓	๒๐,๐๗๐.๐๐	๖,๔๙๘.๒๓	๒๙๙,๑๘๓.๐๔	๘๘,๐๗๙.๕๘
๑๐	กระแซง	๔๒๓	๑,๔๓๖	๒๗๓,๔๖๓.๓๙	๒๕,๔๐๒.๘๔	๑๒,๕๘๓.๔๕	๖,๓๕๖.๗๔	๓๑๗,๘๖๖.๔๒	๙๓,๖๑๕.๖๘
๑๑	บ้านกลิ้ง	๔๕๑	๑,๕๐๗	๒๕๒,๖๕๖.๗๖	๒๐,๔๓๔.๕๙	๑๐,๔๕๕.๙๙	๗,๙๙๕.๕๗	๒๙๑,๕๕๑.๙๑	๘๗,๒๔๙.๗๗
๑๒	ข้างน้อย	๒๗๓	๙๗๐	๓๐๓,๒๙๖.๗๐	๑๘,๓๖๙.๙๖	๒๘,๑๔๖.๕๒	๑๙,๖๘๘.๖๔	๓๖๙,๕๑๑.๘๓	๑๐๓,๙๙๓.๘๑
๑๓	ห่อหมก	๕๐๕	๑,๓๘๒	๒๖๓,๗๔๕.๓๕	๓๑,๔๔๓.๕๖	๒๐,๖๖๕.๑๕	๕,๐๙๖.๐๔	๓๒๐,๕๕๐.๑๐	๑๑๗,๒๗๙.๑๖
๑๔	ไม้พระ	๔๙๒	๑,๖๔๒	๒๕๕,๒๗๙.๒๓	๒๕๕,๒๗๙.๒๓	๑๖,๐๗๒.๖๒	๘,๐๙๕.๘๓	๓๐๓,๓๐๗.๓๗	๙๐,๘๘๑.๓๘
๑๕	กกแก้วบูรพา	๕๔๑	๑,๘๘๔	๓๐๗,๑๕๔.๑๗	๔๙,๖๖๗.๔๗	๖,๑๘๖.๓๒	๑,๒๘๙.๒๘	๓๖๔,๒๙๗.๒๔	๑๐๔,๖๐๙.๗๗
๑๖	ไม้ตรา	๑,๑๕๗	๓,๔๙๑	๒๑๒,๕๕๗.๕๖	๑๒,๘๘๗.๑๐	๘,๘๘๕.๙๑	๒,๖๖๘.๑๙	๒๓๖,๙๘๘.๗๖	๗๘,๕๕๓.๖๘
๑๗	บ้านม้า	๙๔๒	๒,๘๖๔	๒๘๑,๙๔๑.๘๓	๗,๐๘๑.๗๔	๒,๗๙๓.๔๒	๑,๐๖๒.๘๕	๒๙๒,๘๒๙.๘๓	๙๖,๓๓๑.๒๘
๑๘	บ้านเกาะ	๓๖๗	๑,๐๗๓	๒๓๔,๔๙๗.๓๘	๑๓,๖๒๓๙.๕๗	๙,๔๘๘.๒๓	๒,๐๕๙.๖๗	๒๕๙,๖๓๔.๘๕	๘๘,๘๐๓.๓๕
๑๙	ราชคราม	๔๗๗	๑,๕๔๔	๒๖๒,๐๗๙.๖๔	๖,๕๐๑.๖๘	๑๑,๔๖๕.๙๒	๗๒๒.๐๑	๒๘๐,๗๙๖.๒๕	๘๖,๗๔๐.๒๔
๒๐	ข้างใหญ่	๙๐๘	๒,๙๗๐	๓๕๐,๔๒๗.๓๑	๕๖๕๗.๓๓	๑๐,๒๒๐.๕๗	๒,๗๗๒.๔๕	๓๖๙,๐๗๖.๖๗	๑๑๒,๘๓๕.๕๖
๒๑	โพแดง	๓๖๔	๑,๑๐๖	๒๙๔,๓๕๖.๙๒	๙,๒๘๕.๗๑	๑๔,๑๐๘.๕๒	๑,๑๘๒.๗๒	๓๑๘,๙๓๓.๘๗	๑๐๔,๙๖๕.๕๘
๒๒	เขียงรากน้อย	๔๔๗	๑,๓๘๑	๒๙๓,๖๒๗.๗๔	๑๔,๙๔๘.๕๕	๑๒,๘๘๘.๗๙	๓,๘๗๐.๒๕	๓๒๕,๒๖๕.๓๒	๑๐๕,๒๘๑.๓๙
๒๓	โคกช้าง	๗๒๘	๒,๔๐๘	๒๑๐,๑๐๘.๑๐	๑๘,๐๓๒.๑๔	๔,๘๔๐.๘๐	๓,๑๙๘.๔๙	๒๓๖,๑๗๙.๕๓	๗๑,๔๐๓.๑๒
เฉลี่ยรวมทุกพื้นที่		๑๑,๙๗๐	๓๗,๓๗๕	๒๕๗,๘๗๖.๗๓	๑๔,๕๐๒.๖๔	๑๑,๘๐๔.๔๐	๔,๑๕๕.๒๔	๒๘๘,๓๓๘.๐๐	๙๒,๔๓๕.๓๑

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๕

๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง

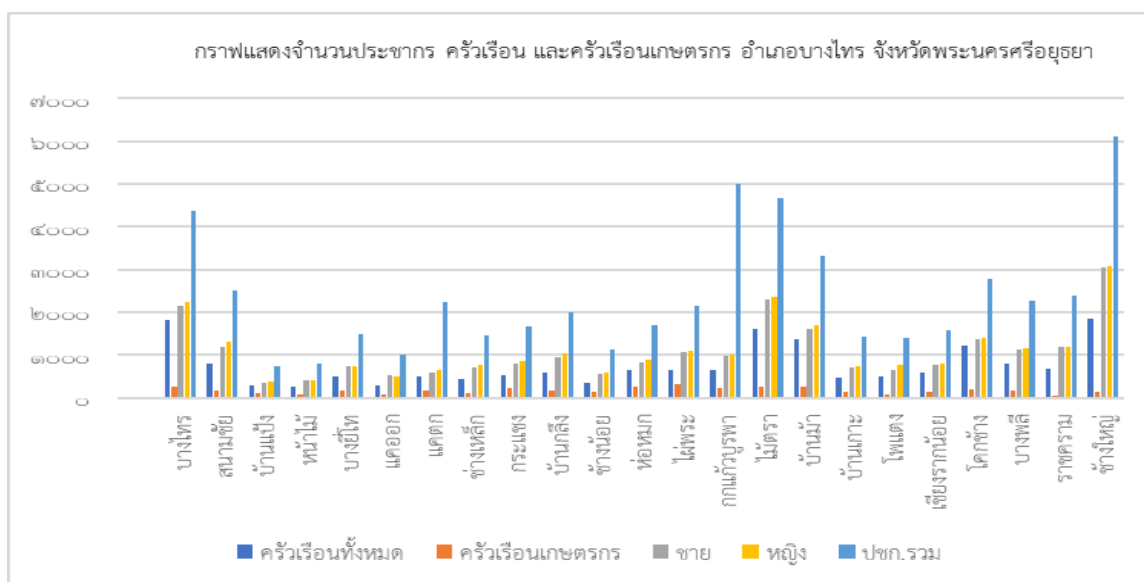
อำเภอบางไทร มีประชากรทั้งสิ้น ๕๔,๒๕๖ คน จำนวนครัวเรือน ๑๗,๔๖๐ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๒๔,๖๑๖ คน หญิง ๒๕,๖๔๑ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอบางไทร

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	บางไทร	๑,๘๒๒	๒๖๓	๒,๑๓๖	๒,๒๒๙	๔,๓๖๕
๒	สนามชัย	๘๑๒	๑๖๕	๑,๑๙๒	๑,๓๑๒	๒,๕๐๔
๓	บ้านแปง	๒๙๐	๑๒๒	๓๔๙	๓๘๕	๗๓๔
๔	หน้าไม้	๒๖๕	๗๒	๔๐๒	๔๐๖	๘๐๘
๕	บางยี่โท	๔๙๒	๑๗๕	๗๔๐	๗๕๑	๑,๔๙๑
๖	แคออก	๓๐๑	๗๗	๕๑๕	๕๐๓	๑,๐๑๘
๗	แคตก	๔๙๓	๑๕๗	๕๙๐	๖๓๕	๒,๒๒๕
๘	ช่างเหล็ก	๔๕๑	๑๑๖	๗๑๓	๗๕๘	๑,๔๗๑
๙	กระแซง	๕๓๒	๒๑๔	๘๐๙	๘๖๙	๑,๖๗๘
๑๐	บ้านกลิ้ง	๕๗๘	๑๘๐	๙๖๒	๑,๐๔๙	๒,๐๑๑
๑๑	ช้างน้อย	๓๕๙	๑๔๔	๕๕๐	๕๗๔	๑,๑๒๔
๑๒	ห่อหมก	๖๕๗	๒๕๓	๘๒๔	๘๗๗	๑,๗๐๑
๑๓	ไผ่พระ	๖๕๕	๓๒๕	๑,๐๖๙	๑,๐๘๙	๒,๑๕๘
๑๔	กกแก้วบูรพา	๖๕๖	๒๓๙	๙๙๓	๑,๐๒๒	๕,๐๑๕
๑๕	ไม้ตรา	๑,๕๙๘	๒๖๖	๒,๓๐๗	๒,๓๕๖	๔,๖๖๓
๑๖	บ้านม้า	๑,๓๗๓	๒๔๓	๑,๖๐๗	๑,๗๑๓	๓,๓๒๐
๑๗	บ้านเกาะ	๔๗๐	๑๓๑	๖๙๓	๗๓๒	๑,๔๒๕
๑๘	โพแดง	๕๐๒	๘๖	๖๕๕	๗๕๖	๑,๔๑๑
๑๙	เขียงรากน้อย	๕๙๗	๑๓๐	๗๗๖	๗๙๒	๑,๕๖๗
๒๐	โคกช้าง	๑,๒๒๖	๒๐๘	๑,๓๘๐	๑,๓๙๕	๒,๗๗๕
๒๑	บางพลี	๘๑๐	๑๖๐	๑,๑๒๐	๑,๑๕๖	๒,๒๗๖
๒๒	ราชคราม	๖๖๖	๓๔	๑,๑๙๘	๑,๒๐๑	๒,๓๙๙
๒๓	ช้างใหญ่	๑,๘๕๕	๑๔๗	๓,๐๓๖	๓,๐๘๑	๖,๑๑๗
รวม		๑๗,๔๖๐	๓,๙๐๗	๒๔,๖๑๖	๒๕,๖๔๑	๕๐,๒๕๖

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๓ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๕ การศึกษา

อำเภอบางไทร มีโรงเรียนมัธยม ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบางไทรวิทยา และระดับอาชีวะ ๑ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ตารางที่ ๙ จำนวนประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ไม่เคยศึกษา	๒๗๑	๐.๗๓	๓๐๕	๐.๘๒	๕๗๖	๑.๕๔
อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก	๓๕๒	๐.๙๔	๓๒๖	๐.๘๗	๖๗๘	๑.๘๑
ต่ำกว่าชั้นประถมฯ (ป.๔,ป.๗,ป.๖)	๑,๑๗๖	๓.๑๕	๑,๔๐๙	๓.๗๗	๒,๕๘๕	๖.๙๒
ประถมฯ (ป.๔,ป.๗,ป.๖)	๕,๕๗๓	๑๔.๙๑	๖,๖๔๐	๑๗.๗๗	๑๒,๒๑๓	๓๒.๖๘
ม.ต้น (มศ.๑-๓ หรือ ม.๑-๓)	๔,๕๒๙	๑๒.๑๒	๓,๘๓๔	๑๐.๒๖	๘,๓๖๓	๒๒.๓๘
ม.ปลาย (มศ.๔-๕ หรือ ม.๔-๖ ห)	๓,๓๗๑	๙.๐๒	๓,๒๒๓	๘.๖๒	๖,๕๙๔	๑๗.๖๔
อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า หรือ ปวส.	๑,๒๘๔	๓.๔๔	๑,๑๔๖	๓.๐๗	๒,๔๓๐	๖.๕๐
ป.ตรี หรือเทียบเท่า	๑,๓๒๐	๓.๖๓	๒,๔๖๘	๖.๖๐	๓,๗๘๘	๑๐.๑๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๕๘	๐.๑๖	๙๐	๐.๒๔	๑๔๘	๐.๔๐
รวม	๑๗,๙๓๔	๔๗.๙๘	๑๙,๔๔๑	๕๒.๐๒	๓๗,๓๗๕	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๕

อำเภอบางไทร มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒๙ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา ๒๔ แห่ง คือ

๑.๑	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่)	ต.ช้างใหญ่
๑.๒	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๓ (วัดบางไทร)	ต.บางไทร
๑.๓	โรงเรียนบางไทร	ต.สนามชัย
๑.๔	โรงเรียนบ้านเชียงรากน้อย	ต.เชียงรากน้อย
๑.๕	โรงเรียนบ้านบางพลี (บุศย์บุรณะ)	ต.บางพลี
๑.๖	โรงเรียนวัดกระแซง	ต.กระแซง
๑.๗	โรงเรียนวัดแก้ว (ประโชติวิทยาภรณ์)	ต.บ้านกลิ่ง
๑.๘	โรงเรียนช่างเหล็ก (พิบูลเกียรติ)	ต.ช่างเหล็ก
๑.๙	โรงเรียนวัดเชิงเลน	ต.ราชคราม
๑.๑๐	โรงเรียนวัดทางยาว	ต.บ้านม้า
๑.๑๑	โรงเรียนวัดท่าซุงทักษิณาราม (เอิบ มหาเดชอุปถัมภ์)	ต.ไม้ตรา
๑.๑๒	โรงเรียนวัดไทรโสภณ (ปราสาททองโอสถสงเคราะห์)	ต.บ้านเกาะ
๑.๑๓	โรงเรียนวัดนาคศไมสร (โบราณญาณบำรุง)	ต.ไผ่พระ
๑.๑๔	โรงเรียนวัดโบสถ์สมพรชัย	ต.ราชคราม
๑.๑๕	โรงเรียนวัดโพธิ์แดงใต้	ต.โพธิ์แดง
๑.๑๖	โรงเรียนวัดไม้ตราสมาชิการาม	ต.ไม้ตรา
๑.๑๗	โรงเรียนศิริสุขาราม	ต.ช่างเหล็ก
๑.๑๘	โรงเรียนวัดสง่างาม	ต.บางพลี
๑.๑๙	โรงเรียนวัดสนามไชย	ต.สนามชัย
๑.๒๐	โรงเรียนวัดสุนทราราม	ต.ห่อหมก
๑.๒๑	โรงเรียนวัดหน้าต่างโน (จณิลอุปถัมภ์)	ต.หน้าไม้
๑.๒๒	โรงเรียนวัดอนุกุญชร	ต.ช้างน้อย
๑.๒๓	โรงเรียนศรีบางไทร	ต.บางไทร
๑.๒๔	โรงเรียนสินสังวาลย์อุทิศ	ต.บางยี่โท

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ แห่ง คือ

๒.๑. โรงเรียนวัดป่าคาเจริญวิทยา ต.โคกช้าง (อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น)

๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ

๓.๑ โรงเรียนบางไทรวิทยา ต.บางไทร

๔. โรงเรียนสังกัดสำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คือ

- ๔.๑ โรงเรียนไตรราชวิทยา ต.บ้านม้า (อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น)
- ๔.๒ โรงเรียนไตรอรุณศึกษา ต.ไม้ตรา (เตรียมอนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น)
- ๔.๓ โรงเรียนอนุบาลศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ต.ช้างใหญ่ (เตรียมอนุบาล -อนุบาล)

๖.๖ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๒๓ แห่ง

๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

การนับถือศาสนาของประชากรในอำเภอบางไทร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ สังกัดได้จากมีวัดต่าง ๆ ในพุทธศาสนาอยู่เป็นจำนวนมากกว่า ๓๐ แห่ง และมีบางส่วนที่นับถือศาสนาคริสต์ มีศาสนสถานคือวัดพระคริสตประจักษ์เกาะใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนไตรราชวิทยา หมู่ที่ ๑ ตำบลไม้ตรา

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ชาวอำเภอบางไทร มีประเพณีท้องถิ่นสำคัญๆ เช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ ทั้งประเพณีทางพระพุทธศาสนา และประเพณีรื่นเริงในช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปี เช่น

ประเพณีกวนข้าวทิพย์ ที่จัดขึ้นตามวัดต่าง ๆ ในพื้นที่อำเภอบางไทร จัดขึ้นในช่วงเข้าพรรษา

ประเพณีแข่งเรือพาย ที่จัดขึ้นหลังฤดูเก็บเกี่ยวข้าวนาปี หน้าน้ำหลากหรือล่อยกระทาง โดยจัดขึ้น ณ วัดบางคล้า ตำบลบางไทรและวัดท่าซุงทักษิณาราม ตำบลไม้ตรา

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

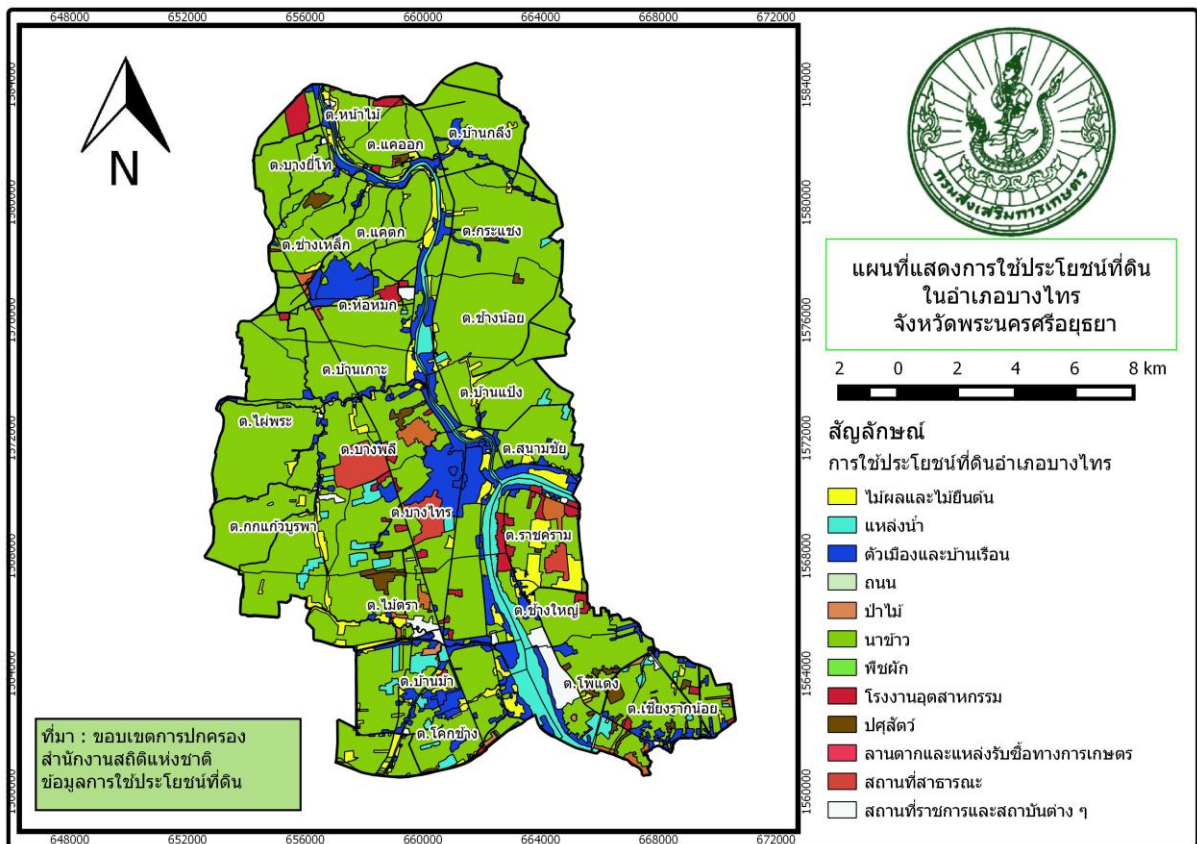
อำเภอบางไทร มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนา จำนวน ๘๓,๐๒๔ ไร่ ร้อยละ ๕๓.๑๒ รองลงมาคือพืชไร่ จำนวน ๒๖๘,๒๐๔ ไร่ ร้อยละ ๓๔.๙๖ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๓๖,๑๓๐ ไร่ ร้อยละ ๔.๗๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๐ จำแนกประเภทการใช้ที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่	
	ไร่	ร้อยละ
๑. นาข้าว	๘๓,๐๒๔	๕๓.๑๒
๒. พืชไร่	๐	๐
๓. ไม้ผลและไม้ยืนต้น	๑,๐๕๘	๐.๖๗
๔. ไม้ยืนต้น	๑,๕๑๑	๐.๙๖
๕. พืชผัก	๑๘๑	๐.๑๑
๖. ไม้ดอก	๕	๐.๐๐๓๑

ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่	
	ไร่	ร้อยละ
๗. ไม้ประดับ	๕	๐.๐๐๓๑
๘. ประมง	๑,๓๒๕	๐.๘๔
๙. ปศุสัตว์	๔๐๙	๐.๓๒
๑๐. แหล่งน้ำ	๙,๑๔๓	๘.๘๕
๑๑. ตัวเมืองและบ้านเรือน	๑๐,๓๒๕	๖.๖๐
๑๒. ถนน	๙๐๗	๐.๕๘
๑๓. สถานที่สาธารณะ	๘,๐๑๒	๕.๑๒
๑๔. ป่าไม้	๔๓	๐.๐๒
๑๕. ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	๒๒	๐.๐๑
๑๖. โรงงานอุตสาหกรรม	๔,๕๑๕	๒.๘๘
๑๗. สถานที่ราชการ	๒,๐๒๙	๑.๒๙
	๓๓,๖๕๔.๘๐	๒๑.๕๓

ที่มา : ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๓)

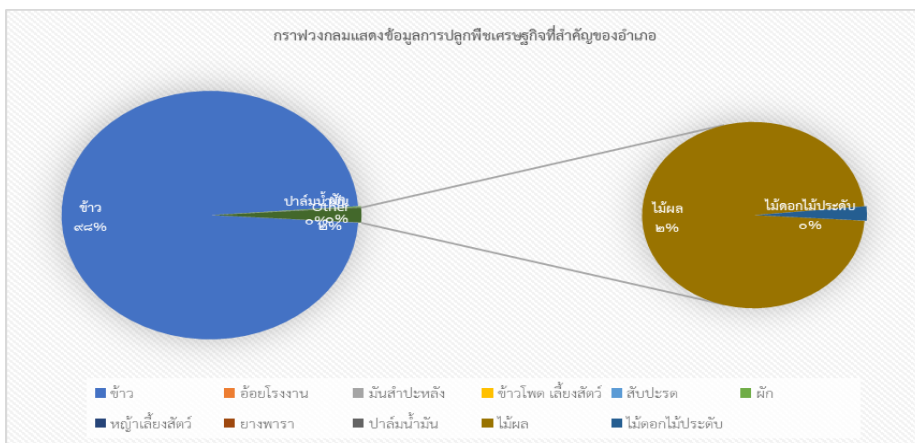
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอบางไทร พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๘๐,๑๑๔ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑,๕๓๓.๗๕ ไร่ และ ผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๑๐๖.๕ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ ปลูก ไม้ดอกไม้ประดับและปาล์มน้ำมัน

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อย ไร่ งาน	มันสำปะ หลัง	ข้าวโพด เลี้ยง สัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้า เลี้ยง สัตว์	ยาง พารา	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
กนกบัวบุรพา	๕,๘๔๕.๐๐	๔,๘๙๗.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๔.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๘๑.๐๐	-	๕,๐๙๒.๐๐	
กระแจะ	๖,๓๔๓.๐๐	๕,๐๗๙.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๕๗.๒๕	-	๕,๑๓๙.๕๐	
แคดก	๕,๑๗๗.๐๐	๓,๐๗๙.๗๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๙.๐๐	-	๓,๑๐๘.๗๕	
แคออก	๒,๕๐๖.๐๐	๑,๘๑๓.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๐.๐๐	๑.๕๐	๑,๘๓๔.๕๐	
โคกช้าง	๕,๘๖๐.๐๐	๔,๘๘๔.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๗.๐๐	๒๐.๐๐	๔,๙๕๕.๐๐	
ช้างน้อย	๖,๗๔๑.๓๘	๒,๖๗๒.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๑.๗๕	-	๒,๗๔๕.๗๕	
ช้างเหล็ก	๔,๒๔๙.๐๐	๒,๒๗๘.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๒.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗๖.๕๐	-	๒,๓๙๖.๕๐	
ช้างใหญ่	๓,๙๘๖.๐๐	๒,๔๔๖.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๖.๕๐	๒.๐๐	๒,๔๙๕.๗๕	
เขียงรากน้อย	๕,๕๙๓.๐๐	๒,๙๓๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๐.๐๐	๕๗.๐๐	๒.๐๐	๒,๙๘๙.๐๐	
บางไทร	๑๐,๕๔๐.๐๐	๔,๒๙๔.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๖.๗๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๕๔.๕๐	๖.๗๕	๔,๓๖๒.๐๐	
บางพลี	๗,๐๙๓.๐๐	๔,๖๗๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๐.๗๕	-	๔,๗๖๒.๐๐	
บางยี่โท	๖,๓๓๐.๐๐	๓,๐๘๓.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๑.๐๐	๐.๒๕	๓,๑๒๕.๕๐	
บ้านกลิ่ง	๗,๔๐๔.๐๐	๓,๘๖๖.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๒.๕๐	-	๓,๘๘๘.๕๐	
บ้านเกาะ	๔,๗๖๑.๐๐	๒,๗๒๖.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๕๐.๐๐	๐.๕๐	๒,๗๘๓.๗๕	
บ้านแจ้ง	๔,๘๘๒.๐๐	๒,๘๘๑.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๖๙.๒๕	-	๒,๙๕๐.๗๕	
บ้านม้า	๖,๗๒๒.๐๐	๔,๓๒๕.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๕.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๒.๕๐	๕.๐๐	๔,๔๒๗.๕๐	
ไผ่พระ	๘,๓๓๔.๐๐	๖,๒๙๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๖๐.๒๕	๐.๗๕	๖,๓๕๑.๒๕	
โพแดง	๕,๙๔๗.๐๐	๒,๒๕๗.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๙.๗๕	-	๒,๓๐๗.๐๐	
ไม้ตรา	๙,๗๘๒.๐๐	๕,๒๔๐.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๑.๒๕	๑๕.๐๐	๕,๓๕๘.๐๐	
ราชคราม	๕,๖๔๓.๐๐	๖๗๓.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	-	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๓.๒๕	๒.๗๕	๖๙๙.๐๐	
สนามชัย	๔,๗๖๑.๐๐	๓,๓๕๒.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๓.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๖.๐๐	๐.๕๐	๓,๔๖๑.๕๐	
หน้าไม้	๒,๕๓๔.๐๐	๑,๔๖๘.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๖.๗๕	-	๑,๕๐๕.๗๕	
ห่อหมก	๖,๒๗๓.๐๐	๕,๐๕๙.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๙.๐๐	-	๕,๑๖๒.๐๐	
รวม	๑๓๗,๒๙๙.๓๘	๘๐,๑๑๔.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๐๖.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔๗.๐๐	๑,๕๓๓.๗๕	๓๙๙.๐๐	๘๑,๘๔๐.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕ (ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอบางไทร มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน (เฉพาะที่เป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน/)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มอาชีพศิลปะประดิษฐ์สนามชัย	นางไพรวลัย ธรรมเกษ	ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าไหม/กระดาษ	๒๓/๒		สนามชัย
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้างน้อย	นางฉนวนม กลิ่นระรื่น	น้ำลูกยอผสมน้ำผึ้ง	๓/๑		กกแก้วบูรพา
๓	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะ	นางกำไล โปร่งทอง	ทองหยอด/ขนมไทย	๖๑/๑	๓	บ้านเกาะ
๔	วิสาหกิจชุมชนบ้านผักตบชวาไม้ตรา	นางสาวพิมพ์แก้ว กิติรัตน์ธนโชติ	ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา	๕	๒	ไม้ตรา
๕	วิสาหกิจชุมชนขนมกรมกล	นายนิกร จิตประพันธ์	ข้าวตัง/นางเล็ด/ทองม้วน	๕/๑	๒	ห่อหมก
๖	กลุ่มหัตถกรรมบ้านโพแดง	นางสาวจิตภินันท์ นิภัทร์กุลวัฒน์	ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าไหม	๒๔	๔	โพแดง
๗	วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกแม่บางไทร	นางจรัสศรี อูธร	น้ำพริกเผาพร้อมทานรสชาติต่างๆ	๔๒/๒	๓	ข้างใหญ่
๘	วิสาหกิจชุมชนเรือนบัวดอกไม้ประดิษฐ์	นางฐิติมา แก้วเขียว	ดอกบัว,ดอกไม้ประดิษฐ์, พวงมาลัยจากผ้าและกระดาษเยื่อไผ่	๓๒/๒	๔	ข้างใหญ่
๙	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านข้างน้อย	นางพรเพ็ญ พลรักษา	ผักสด, เห็ดหอยอง, หน่อไม้ดอง, หมี่กรอบ	๑๗	๓	ข้างน้อย
๑๐	วิสาหกิจชุมชนมาลัยรักษ์	นางเฉลียว แสงสุข	ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าไหม	๔๖/๒	๑	โพแดง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบางไทร

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนบ้านผักตบชวาไม้ตรา	๕	๒	ไม้ตรา	๘	นางสาวพิมพ์แก้ว กิติรัตน์ธนโชติ
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเหนือ	๒๘/๑	๑	สนามชัย	๘	นางวาสนา ขมื่นสน
วิสาหกิจชุมชนศิลปะประดิษฐ์บ้านสนามชัย	๒๓/๒	๑	สนามชัย	๘	นาง ไพรวลัย ธรรมเกษ
วิสาหกิจชุมชนแก้วประดิษฐ์ (แก้วถัก)	๓๙	๓	บางพลี	๑๓	นาย ชัยพร ชำนาญ
วิสาหกิจชุมชนพันธุ์ข้าวไทย	๑๓	๒	ข้างใหญ่	๗	นาย ประมาณ สว่างญาติ
วิสาหกิจชุมชนบ้านขนมกรมกล	๕/๑	๒	ห่อหมก	๑๐	นาย นิกร จิตประพันธ์
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะ	๖๑/๖	๒	บ้านเกาะ	๑๒	นาง กำไล โปร่งทอง
วิสาหกิจชุมชนกล้าพันธุ์ดี	๓๘	๗	สนามชัย	๙	นาย วัลลภ เนื่องประดม
วิสาหกิจชุมชนประจักษ์รัฐตำบลกระแซง	๙๘๐๙/๑	๒	กระแซง	๘	นาง ราตรี แก้วพลศรี
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่สนามชัยบ้านแปง	๖๘	๑	บ้านแปง	๑๖	นาย ประยูร บุญปลูก
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวไม้ตรา	๘๗	๓	ไม้ตรา	๑๕	นาย สอาด สุขสุแดน

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนขนมไทยและน้ำดื่มสมุนไพรบ้านโพแดง	๕๐/๒	๓	โพแดง	๗	นางสาว บุรณา จัยสกุลทอง
วิสาหกิจชุมชนพัฒนาภูมิปัญญาไทยเชียรไทยบางไทร	๑/๗	๘	บางไทร	๘	นาย ภิรพงษ์ พันธุ์เสื่อทอง
วิสาหกิจชุมชนบ้านม้า	๖๘/๒๒	๒	บ้านม้า	๗	นางสาว อโนชา บุญอินทร์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเครื่องปรุงบ้านกระแซง	๒๗	๔	กระแซง	๗	นาง ลาวัลย์ วงศ์พรหม
วิสาหกิจชุมชนร้านค้าสวัสดิการนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกพิการบางไทร	๑๐๑	๑๐	บางไทร	๗	นาย เสี่ยม นันทจันทร์
วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกแม่น้ำบางไทร	๙๒	๓	ข้างใหญ่	๗	นาง จรัสศรี อุดร
วิสาหกิจชุมชนเรือนบัวดอกไม้ประดิษฐ์	๓๒/๒	๔	ข้างใหญ่	๘	นาง จิตติมา แก้วเขียว
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานตำบลบางไทร	๘๑	๑๐	บางไทร	๗	นาย ไพฑูรย์ สุขสุภาพ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารตำบลบางยี่โท	๓๖/๒	๓	บางยี่โท	๘	นาง อุดมศิลป์ ทองงาม
วิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรอินทรีย์อำเภอบางไทร	๕๑/๖	๕	บางพลี	๗	นาย ประทีป งามศักดิ์
วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์บ้านโพแดง	๒๔	๔	โพแดง	๘	นางสาว จิตกนิษฐ์ นิกัทรกุลวัฒน์
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านข้างน้อย	๑๗	๓	ข้างน้อย	๘	นาง พรเพ็ญ พลรักษา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาอาชีพ	๗๓	๕	กระแซง	๗	นาย สวิง ราษฎร์
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านม้า	๒๑	๗	บ้านม้า	๘	นาย เข็มชาติ โจทา
วิสาหกิจชุมชนดินดีหอมก	๕๔	๓	หอมก	๗	นาง มาลีรัตน์ จิตประกอบ
วิสาหกิจชุมชนขนมไทยบ้านบุญเรือน	๔๐	๑	แคออก	๗	นาง บุญเรือน วงศ์สุขชัยกิจ
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่บ้านหนามแดง	๒๗	๒	บางไทร	๗	นาย สุเทพ สุขสมนาค
วิสาหกิจชุมชนช่างเหล็กเบเกอร์รี่	๗/๑	๔	ช่างเหล็ก	๗	นางสาว อภิญญา เกตุชีพ
วิสาหกิจชุมชนมาลัยรัก	๔๖/๒	๑	โพแดง	๘	นาง เฉลียว แสงสุข
วิสาหกิจชุมชนวิเศษยุค	๙๘/๔	๔	บางไทร	๘	นาง ศิริลักษณ์ อาจศิริ
วิสาหกิจชุมชนชุมชนท่องเที่ยวกระแซงมีดี	๒	๔	กระแซง	๗	นางสาว ธนัช สุขสมภูมิ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรบางยี่โท	๑๔	๑	บางยี่โท	๑๐	นาง มาลี สมะโน
วิสาหกิจชุมชนขนมไทยพื้นบ้านบ้านเกาะ	๓๖	๕	บ้านเกาะ	๘	นาง พัชราภร มูลผล
วิสาหกิจชุมชนส่งเสริมอาชีพบ้านบางไทร	๕/๑	๗	บางไทร	๑๙	นางสาว อวรรรณ ไตรมาลัย
วิสาหกิจชุมชนข้างมงคล	๑๘/๑	๗	โคกข้าง	๑๔	นางสาว เบญจวรรณ ชาติไทย

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำนาตำบลบ้านกลิ้ง	๒๘	๘	บ้านกลิ้ง	๑๐	นายสมเวียง สุขสมพีช
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขนมไทยน้ำคำ	๖๕	๓	แคออก	๑๐	นาง มณฑา ศักดิ์ดี
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดป้อมแก้ว	๓๖	๔	บ้านกลิ้ง	๑๐	ด.ช. นาวัน แก้วมังกร
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดกระแซง (จันทโพโรจน์)	-	๒	กระแซง	๑๐	ด.ช. ชยุดพงศ์ สุขสมเพียร
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดไม้ตราสมาชิการาม	-	๗	ไม้ตรา	๑๐	ด.ช. กิตติพิศ เทียนทอง
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนศรีบางไทร	๒๗	๔	บางไทร	๑๐	ด.ญ. กิจติมา ภัคดี
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดหน้าต่างใน (จงนิล)		๒	หน้าไม้	๒๐	ด.ญ. ภาณรินทร์ ทรัพย์พล

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
อุบลรัตน์)					
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนสินสังวาลย์	-	๓	บางยี่โท	๒๐	ด.ช. เผ่าพล พรรณหาร
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่)	๑๘	๓	ช้างใหญ่	๑๐	-
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเหนือ	๒๘/๑	๑	สนามชัย	๑๐	นาง วาสนา ขมิ้นสน
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้างน้อยพัฒนา	๓/๑	๒	ข้างน้อย	๑๐	นาง ถนอม กลิ่นระรื่น
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเกาะ	๖๑/๑	๒	บ้านเกาะ	๑๐	นาง ถนอม กลิ่นระรื่น
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกระแซงพัฒนา	๕๓/๒	๕	กระแซง	๑๐	นาง วิไลวรรณ ทรัพย์บุญ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร้านปากแควพัฒนา	๑๖/๒	๖	บ้านม้า	๑๐	นาง สายฝน นิตสูงวงศ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเรือนบัวดอกไม้ประดิษฐ์	๓๒/๒	๔	ช้างใหญ่	๑๐	นาง รุติมา แก้วเขียว
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเบเกอร์บ้านบางพลี	๑๓/๑	๔	บางพลี	๑๐	น.ส. จันทรา ทรัพย์สัตย์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพผลิตดินผสมบ้านกระแซง	๑๕	๑	กระแซง	๑๐	นาย ชนะ ชัยประภา
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพการทำนาตำบลบ้านเกาะ	๔๔	๓	บ้านเกาะ	๑๐	นาย ปรีชา จิตรบวร
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำน่านบ้านแปง	๔๖/๑	๑	บ้านแปง	๑๐	นาย ประยูร บุญปลูก
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพการเกษตรจักสานตำบลหน้าไม้	๑๓	๓	หน้าไม้	๑๐	นาง น้ำผึ้ง เดชาประเสริฐ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพการทำนาตำบลห่อหมก	๒๓	๒	ห่อหมก	๑๐	นางสุมาลี จิตรรัตน์

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
สหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินช้างใหญ่ จำกัด	๖๔	๑	ช้างใหญ่	๑๕๒	นายนฤต สว่างญาติ
สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบางไทร จำกัด	๗๐	๓	บางยี่โท	๑๔๐	นาย สมบูรณ์ แจ่มจรัส
สหกรณ์การเกษตรบางไทร	๗	๑	บ้านแปง	๑,๓๐๙	นาย บุญสม เนื่องพิมพ์

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๖

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอบางไทร

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

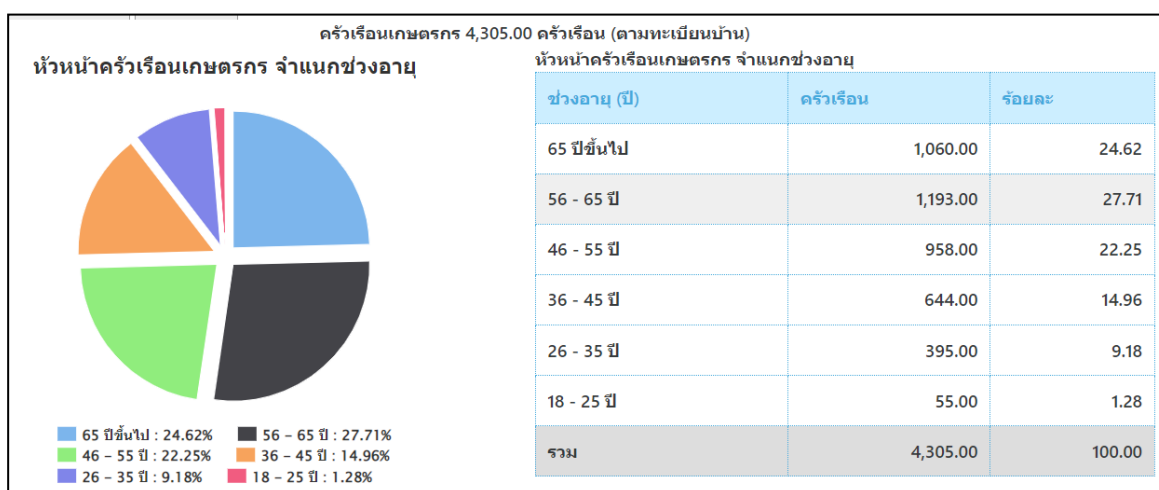
(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

อำเภอบางไทรมีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๓๐๕ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ -๖๕ ปี จำนวน ๑,๑๙๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๑ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑,๐๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๒ อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๙๕๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๕ อายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๖๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๖ อายุระหว่าง ๒๖-๓๕ ปี จำนวน ๓๙๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๘ และอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๕๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๐๖๐	๒๔.๖๒
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๙๓	๒๗.๗๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๙๕๘	๒๒.๒๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๖๔๔	๑๔.๙๖
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๙๕	๙.๑๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๕๕	๑.๒๘
รวม	๔,๓๐๕	๑๐๐

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

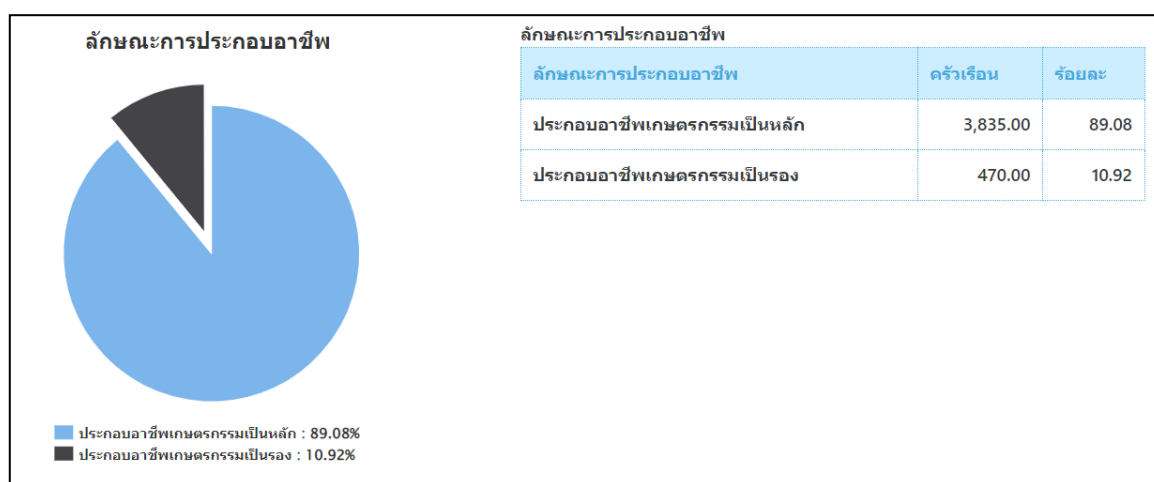
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอบางไทร มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓,๘๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๐๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๒

ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๘๓๕	๘๙.๐๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๗๐	๑๐.๙๒

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

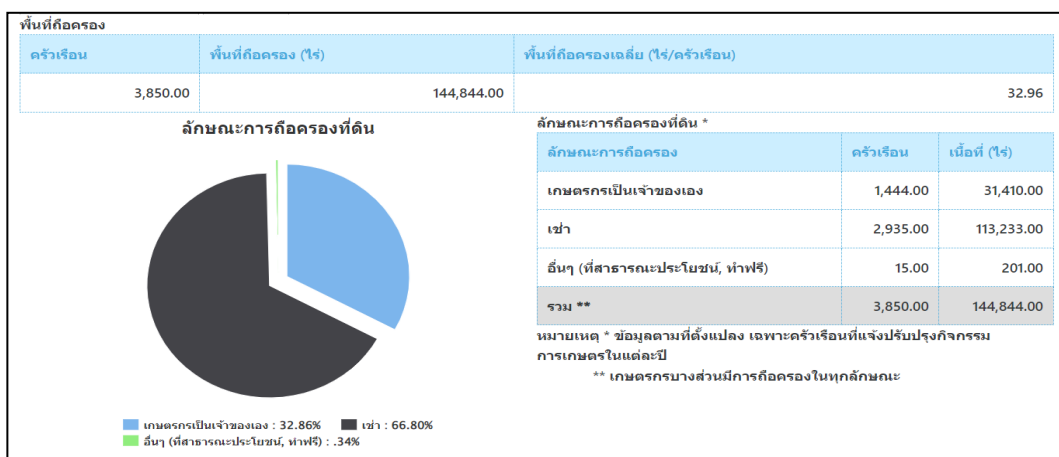
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอบางไทรส่วนใหญ่เกษตรกรเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตร เช่น การทำนา จำนวน ๒,๙๓๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๘๐ รองลงมา คือ เป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑,๔๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๘๖ และประเภทอื่น ๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๕ ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ ๔๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑,๔๔๔	๓๒.๘๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๕	๐.๓๔
เช่า	๒,๙๓๕	๖๖.๘๐

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

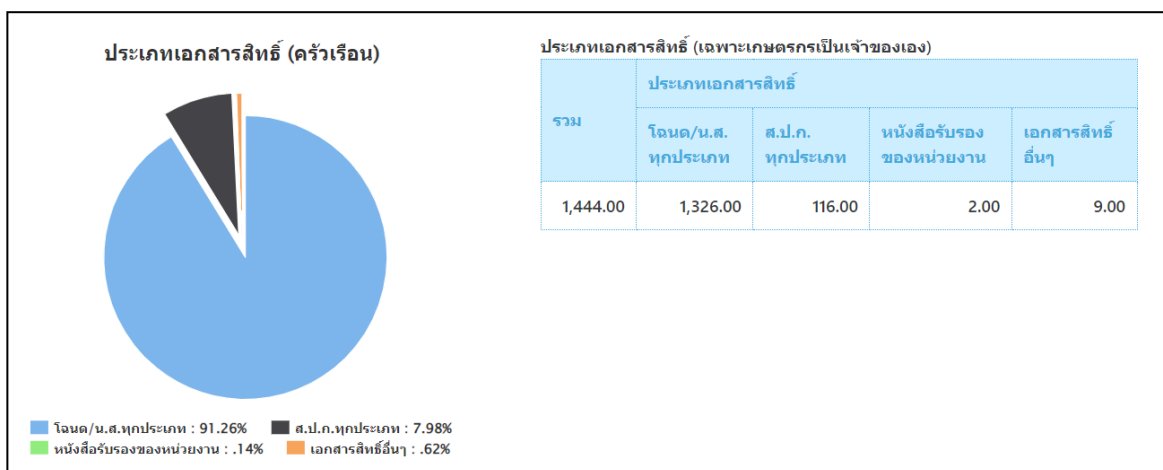
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอบางไทร มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑,๓๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๒๔ รองลงมา คือ เอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๐ เอกสารสิทธิ์ประเภทหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๒๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๘ และ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๓๗๖	๑๒๖	๒	๙	๑,๕๑๓

(ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร ตัดยอด ณ ๓๐ เม.ย.๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอบางไทร มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๗ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๐๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๖๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๗ แห่ง สมาชิก ๓๙๔ ราย สหกรณ์ จำนวน ๑ แห่ง สมาชิก ๒๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๒ กลุ่ม สมาชิก ๔๐ ราย

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ตำบลช้างใหญ่	๑	๑๐	๑	๑๐	๑	๒๐	๓	๒๒	๑	๒๐		
ตำบลห่อหมก							๓	๒๔				
ตำบลแคตก							-	-				
ตำบลไผ่พระ							-	-				
ตำบลบางพลี	๑	๑๐					๒	๒๐				
ตำบลโคกช้าง							๑	๑๔				
ตำบลไม้ตรา			๑	๑๐	๑	๒๐	๒	๒๓				
ตำบลสนามชัย			๒	๒๐			๔	๓๕				
ตำบลกระแซง	๑	๒๕	๑	๑๐	๑	๔๐	๔	๒๙				
ตำบลราชคราม							-	-				
ตำบลโพแดง			๑	๑๐			๓	๒๓				
ตำบลเชียงรากน้อย							-	-				
ตำบลบางไทร					๑	๒๐	๖	๕๖				
ตำบลบ้านแปง	๑	๑๐					๒	๒๔			๑	๓๐
ตำบลบ้านม้า			๑	๑๐			๑	๗				
ตำบลบ้านกลิ้ง					๑	๒๐	-	-				
ตำบลแคออก	๑	๒๕	๑	๑๐			๑	๗			๑	๑๐
ตำบลบางยี่โท					๑	๒๐	๒	๑๘				
ตำบลช่างเหล็ก							๑	๗				
ตำบลบ้านเกาะ	๑	๑๕	๑	๑๐			๒	๒๐				
ตำบลกกแก้วบูรพา							-	-				
ตำบลหน้าไม้	๑	๑๐			๑	๒๐	-	-				
ตำบลช้างน้อย			๑	๑๐			๑	๘				
รวม	๗	๑๐๕	๙	๑๐๐	๗	๑๖๐	๓๘	๓๓๗	๑	๒๐	๒	๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอบางไทรมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และ ศพก. เครือข่าย ๑๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๘ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๘ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๒๓ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๖ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ พัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ตำบลช้างใหญ่	๑		๑	๑	๑				
ตำบลห่อหมก		๒			๑	๑			
ตำบลแคตก					๑				
ตำบลไผ่พระ		๑			๑				
ตำบลบางพลี		๑			๑				
ตำบลโคกช้าง					๑				
ตำบลไม้ตรา		๑	๑	๑	๑				
ตำบลสนามชัย					๑				
ตำบลกระแซง		๑	๑	๑	๑				
ตำบลราชคราม					๑			๑	
ตำบลโพแดง					๑	๑			
ตำบลเชียงรากน้อย					๑				
ตำบลบางไทร					๑				
ตำบลบ้านแปง		๑	๑	๑	๑	๑			
ตำบลบ้านม้า					๑				
ตำบลบ้านกลิ้ง					๑				
ตำบลแคออก		๑	๑	๑	๑	๑			
ตำบลบางยี่โท		๑	๑	๑	๑				
ตำบลช่างเหล็ก					๑				
ตำบลบ้านเกาะ		๑	๑			๑			
ตำบลกกแก้วบูรพา					๑				
ตำบลหน้าไม้		๑	๑	๑	๑				
ตำบลช้างน้อย					๑				
รวม	๑	๑๑	๗	๗	๒๒	๕		๑	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอบางไทรมีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๐๖ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๓๖ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๓๔ ราย และอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน ๑๗ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ตามอาสาสมัครเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ตำบลช้างใหญ่		๒				๔	๑		๖
ตำบลห่อหมก					๑	๔			
ตำบลแคตก					๑	๕			
ตำบลไผ่พระ					๓	๘			
ตำบลบางพลี		๒				๕			
ตำบลโคกช้าง		๑	๑		๓	๗			
ตำบลไม้ตรา	๓				๓	๑๓			
ตำบลสนามชัย					๑	๘			
ตำบลกระแซง						๕			
ตำบลราชคราม						๕			๑
ตำบลโพแดง			๑			๔			
ตำบลเชียงรากน้อย					๑	๔			
ตำบลบางไทร		๑			๖	๑๐			
ตำบลบ้านแปง				๑		๓	๑		
ตำบลบ้านม้า			๑		๒	๘			
ตำบลบ้านกลิ้ง				๑	๕	๘			
ตำบลแคออก					๒	๔			
ตำบลบางยี่โท						๕			๗
ตำบลช่างเหล็ก				๑		๔			
ตำบลบ้านเกาะ					๔	๖			
ตำบลกกแก้วบูรพา			๑	๑	๑	๖			
ตำบลหน้าไม้					๑	๔			๓
ตำบลช้างน้อย						๕			
รวม	๓	๖	๔	๔	๓๔	๑๓๖	๒		๑๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอบางไทร มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิธีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอบางไทร มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๓ คน

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ตำบลช้างใหญ่	๑	นายประมาณ สว่างญาติ	๑๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลช้างใหญ่
ตำบลห่อหมก			
ตำบลแคตก			
ตำบลไผ่พระ			
ตำบลบางพลี			
ตำบลโคกช้าง			
ตำบลไม้ตรา			
ตำบลสนามชัย			
ตำบลกระแซง	๑	นายบรรเจิด รัมภภาพ	๑๗/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลกระแซง
ตำบลราชคราม			
ตำบลโพแดง			
ตำบลเชียงรากน้อย			
ตำบลบางไทร			
ตำบลบ้านแป้ง	๑	นายบุญเริ่ม โกมุตติบาล	๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านแป้ง
ตำบลบ้านม้า			
ตำบลบ้านกลิ้ง			
ตำบลแคออก	๑	นายอนงค์ มีหลาย	๒๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลแคออก
ตำบลบางอีไทย			
ตำบลช่างเหล็ก			
ตำบลบ้านเกาะ			
ตำบลกกแก้วบูรพา			
ตำบลหน้าไม้			
ตำบลช้างน้อย			
รวม	๓		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลช้างใหญ่

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสมพงษ์ หอมหวล

บ้านเลขที่ ๙/๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลช้างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลช้างใหญ่ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน ในการผลิตสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในอาชีพการเกษตรต่อไป

แนวทางการพัฒนา : - ปรับปรุงและพัฒนาฐานการเรียนรู้มุ่งสู่การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลิตตามความต้องการของตลาด

- พัฒนาศูนย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง บัญชีครัวเรือน ฯลฯ
- ขยายเครือข่าย ศพก. ให้ครบทุกตำบล สร้างวิทยากรและเกษตรกรต้นแบบเครือข่ายภาคี ที่มีความรู้และความสามารถ
- เป็นแหล่งเรียนรู้ฝึกปฏิบัติอาชีพการเกษตรเพื่อความยั่งยืนสู่ Smart Farmer

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : - สามารถลดต้นทุนการผลิตจาก ๔,๒๙๔ บาท/ไร่ เหลือ ๒,๗๐๐ บาท/ไร่
ผลผลิตข้าว ๑,๒๘๐ กิโลกรัม/ไร่

- ผลิตข้าวครบวงจร

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การตรวจวิเคราะห์ดินและน้ำ
๒. การทำบัญชีครัวเรือน
๓. การปรับปรุงบำรุงดินเพื่อปลูกไม้ผล
๔. การเลี้ยงปลาเบญจพรรณ

หลักสูตรบังคับ ๑. การทำน้ำหมักชีวภาพ
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. การทำนาแบบลดต้นทุน

หลักสูตรเสริม ๑. การทำน้ำยาล้างจาน, น้ำยาสระผม
๒. การทำฮอร์โมนไข่เร่งติดออก
๓. การทำปุ๋ยหมักกองเตี้ย
๔. การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้

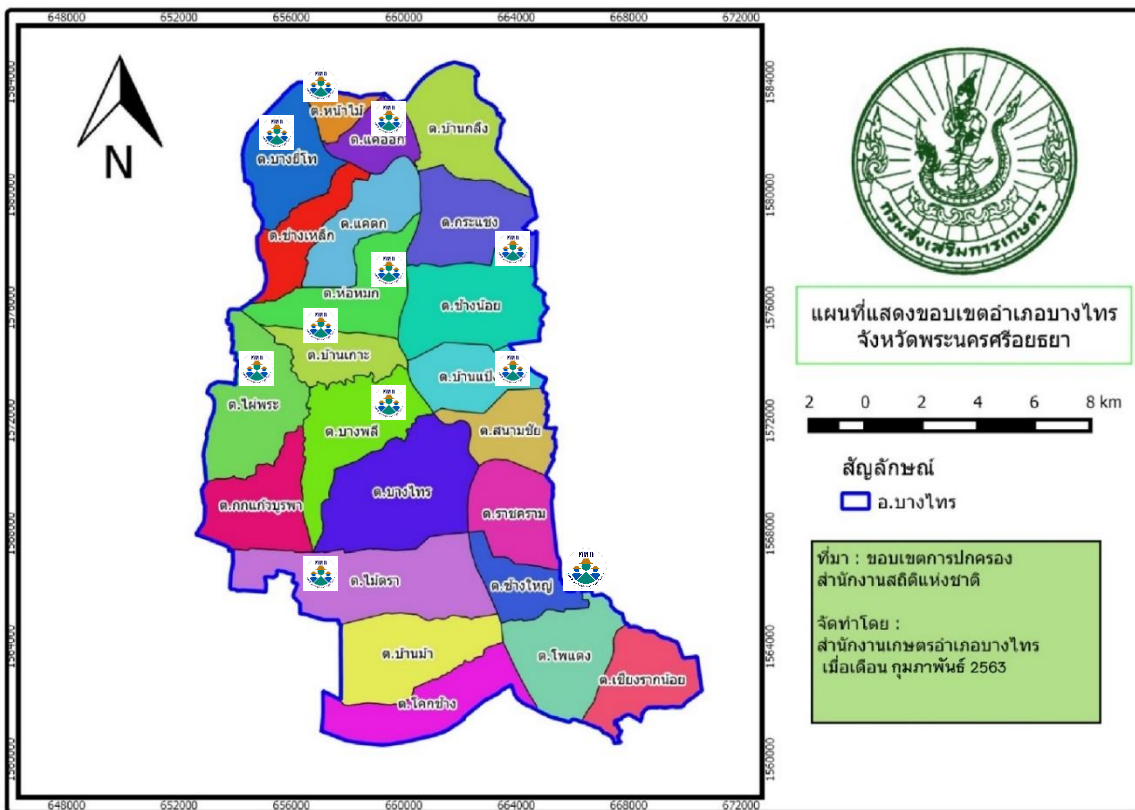
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.ตำบลช้างใหญ่(หลัก)	ข้าว	๑	ช้างใหญ่	นายสมพงษ์ หอมหวล	๐๘๖-๐๔๓๒๐๘๑
๒	ศพก.บ้านแปง เครือข่าย	การจัดการดิน	๑	บ้านแปง	นายประยูร บุญปลูก	๐๘๖-๕๓๓๐๔๕๔
๓	ศพก.ไม้ตรา เครือข่าย	ข้าว	๓	ไม้ตรา	นายสะอาด สุขสุแดน	๐๘๑-๗๙๑๕๘๔๔
๔	ศพก.บางพลี เครือข่าย	เศรษฐกิจพอเพียง	๒	บางพลี	นางบุญมี ชูศาสตร์	๐๘๗-๓๒๒๖๑๙๙
๕	ศพก.บ้านเกาะ เครือข่าย	พืชผัก	๖	บ้านเกาะ	นางศิริรัตน์ เชื้อสวัสดิ์	๐๖๓-๓๕๒๓๘๓๗
๖	ศพก.ไผ่พระ เครือข่าย	ปศุสัตว์	๒	ไผ่พระ	นายบุญรุ่ง วุฒิลาก	๐๘๕-๑๗๖๓๓๒๒
๗	ศพก.หน้าไม้ เครือข่าย	เศรษฐกิจพอเพียง	๓	หน้าไม้	นายสมบูรณ์ แจ่มจรัส	๐๘๒-๒๔๑๐๑๓๗
๘	ศพก.กระแซง เครือข่าย	พืชผัก	๒	กระแซง	นางราตรี แก้วพุดศรี	๐๙๘-๓๔๓๗๙๔๐
๙	ศพก.บางอีไท เครือข่าย	การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๓	บางอีไท	นายจรัญ สุขสมกลิ่น	๐๘๙-๗๔๐๓๓๒๗
๑๐	ศพก.แคออก เครือข่าย	เศรษฐกิจพอเพียง	๔	แคออก	นายอนงค์ มีหลาย	๐๘๑-๗๒๖๙๖๙๒
๑๑	ศพก.ห่อหมก เครือข่าย	เศรษฐกิจพอเพียง	๒	ห่อหมก	นายสวัสดิ์ อรรถอินทรีย์	๐๘๕๑๙๖๕๖๓๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
 ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ อำเภอบางไทร

อำเภอบางไทร มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่

๑. แปลงใหญ่ข้าวตำบลช้างใหญ่
๒. แปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านแปง
๓. แปลงใหญ่ข้าวตำบลไม้ตรา
๔. แปลงใหญ่ประมงนิคมเกษตรกรรมฯ บางไทร

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ ข้าว ตำบลช้างใหญ่

ที่อยู่ ๖๔ หมู่ ๑ ตำบลช้างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๒๙๗ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๐๐๐ บาท (๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐/ไร่ เป็น ๙๐๐/ไร่ (๑๒.๕%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๔๗๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๔,๑๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕
๒. ผลผลิต/สินค้า จากแปลงใหญ่มีตลาดรองรับไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐
๓. จัดทำและทบทวนแผนการตลาด แผนธุรกิจ และการเชื่อมโยงตลาด

ตารางที่ ๒๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลช้างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
จัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	←→														
จัดทำและทบทวนแผนการตลาด แผนธุรกิจ และการเชื่อมโยงตลาด				←→											
จัดประชุมให้ความรู้เกษตรกรหรือสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่							←→								
ติดตามประเมินผลการดำเนินการ และรายงานความก้าวหน้าตามช่องทางที่กำหนดของมาตรการและสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ										←→					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ ข้าวตำบลบ้านแปง

ที่อยู่ อยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านแปงและตำบลสนามชัย

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๕๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๕๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๗๕๐/ไร่ เป็น ๘๐๐/ไร่ (๖.๖๗%)

- เป้าหมายรายได้.....๖,๖๔๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๓,๘๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑.....สมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ทุกแปลง
- ๒.....การผลิตข้าวเป็นแบบอินทรีย์ปลอดสารเคมี ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
- ๓.....มีสินค้าที่ได้มาตรฐานของกลุ่ม พร้อมตลาดในการรับซื้อ

ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านเป้ง-สนามชัย อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณ การรายได้	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
เตรียมหาปัจจัยในการผลิต ให้ ทันการเพาะปลูก	←————→														
กำหนดสมาชิกในการเป็น ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (ไข่แดง , ไข่ ขาว)และขอเข้าสถานที่ทำลาน ตาก ยุ้งฉาง และเก็บปัจจัยการ ผลิต				←————→											
ติดต่อ ตลาดรับซื้อ โรงสี เถ้า แกลบ และติดต่อ เครื่องอัดฟาง (เช่า,ซื้อ)							←————→								
หารือในการสร้างแบรนด์สินค้า และวางสินค้า ผลิตภัณฑ์ของ กลุ่ม ช่องทางการจำหน่าย										←————→					

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่...ข้าวตำบลไม้ตรา...

ที่อยู่.....ที่ทำการกำนันตำบลไม้ตรา.....

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงาน...ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๓๒๓ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๒๐๐ บาท (๒๖%)
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิต จาก ๘๑๖/ไร่ เป็น ๙๐๐/ไร่ (๑๐.๓%)
- เป้าหมายรายได้.....๗,๔๗๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๔,๖๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐
๒. การผลิตข้าวเป็นแบบอินทรีย์ปลอดสารเคมี ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
๓. ผลผลิต/สินค้า จากแปลงใหญ่มีตลาดรองรับ

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ประมงนิคมเกษตรบางไทร อำเภอบางไทร จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณ การรายได้			
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.					
เตรียมหาปัจจัยในการผลิต ให้ ทันการเพาะเลี้ยง ตลอดปี ๒๕๖๖	←————→																
กำหนดสมาชิกในการเป็นผู้ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ				←————→													
ติดต่อ ตลาดรับซื้อ				←————→													
ผลิตสัตว์น้ำเพื่อจำหน่าย				←————→													

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ ประมง นิคมเกษตรกรรมฯ บางไทร
ที่อยู่ นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกพิการบางไทร ตำบลบางไทร
กิจกรรม ผลิตสัตว์น้ำ (ปลาเบญจพรรณ)

- เป้าหมายการดำเนินงาน...ลดต้นทุนการผลิต ๒๐%
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิต ๒๐%
- เป้าหมายรายได้.....๕,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๕๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เทคนิคการจัดการการผลิต
๒. มาตรฐานสินค้า และตลาดรองรับ
๓. การบริหารจัดการกลุ่ม

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

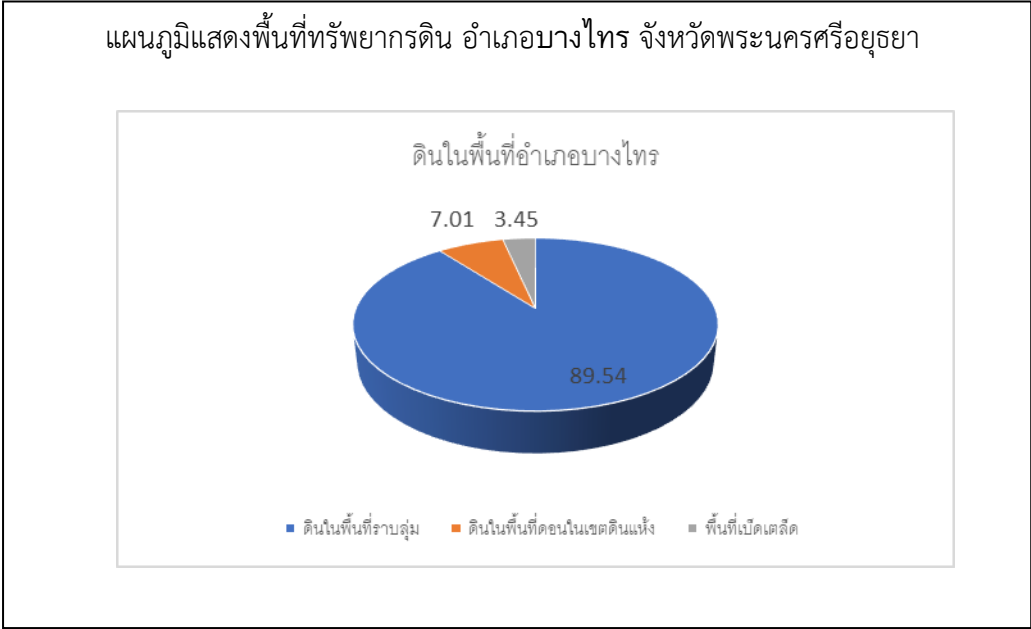
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอบางไทร เป็นดินดินในพื้นที่ราบลุ่ม จำนวน ๑๒๘,๐๐๓.๓๑ ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ ๘๙.๕๔ รองลงมาคือ ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง จำนวน ๑๐,๐๒๕.๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๑ และ
พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๔,๙๗๒.๓๗ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๕ ตามลำดับ

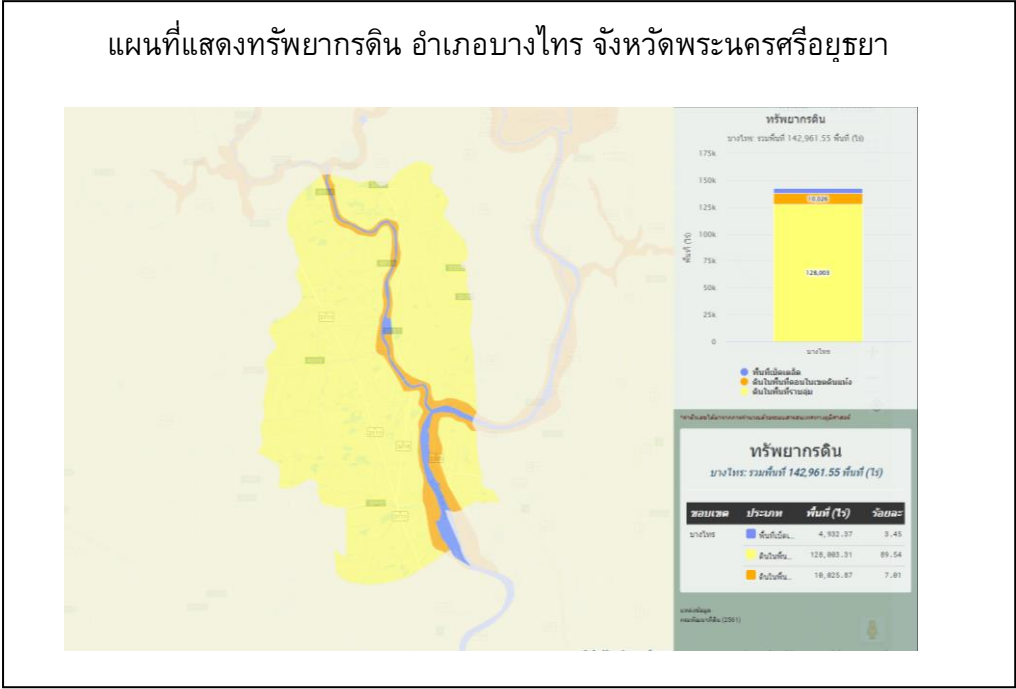
ตารางที่ ๒๘ แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๒๘,๐๐๓.๓๑	๘๙.๕๔
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๐,๐๒๕.๘๗	๗.๐๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔,๙๗๒.๓๗	๓.๔๕
รวม	๑๔๒,๙๖๑.๕๕	๑๐๐

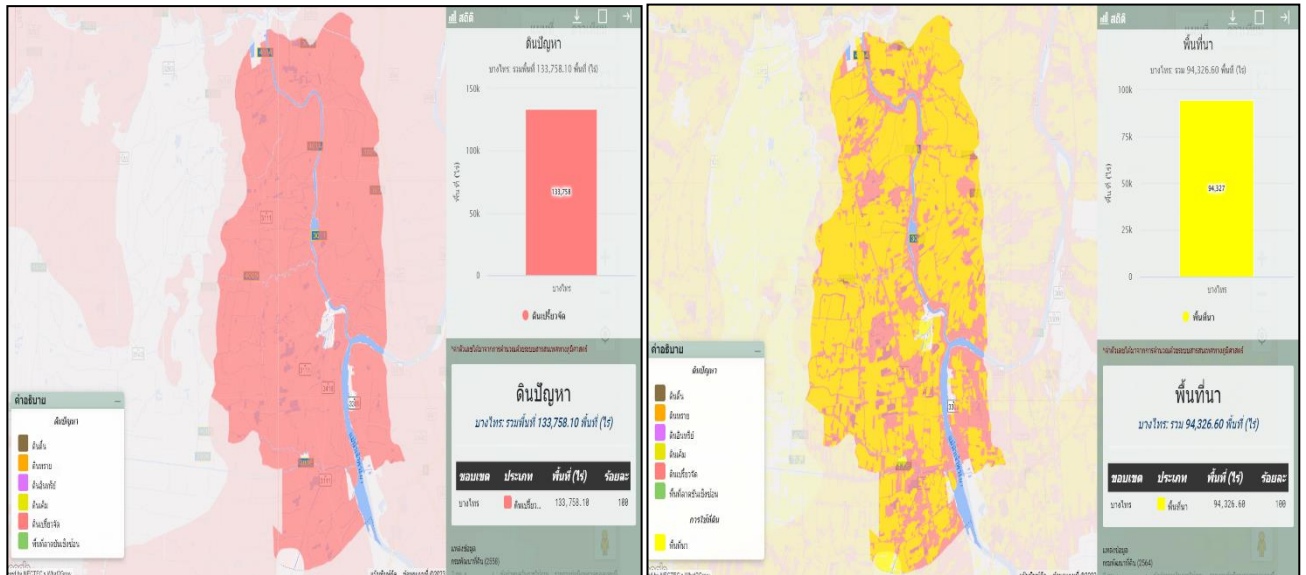
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๔)

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๕)

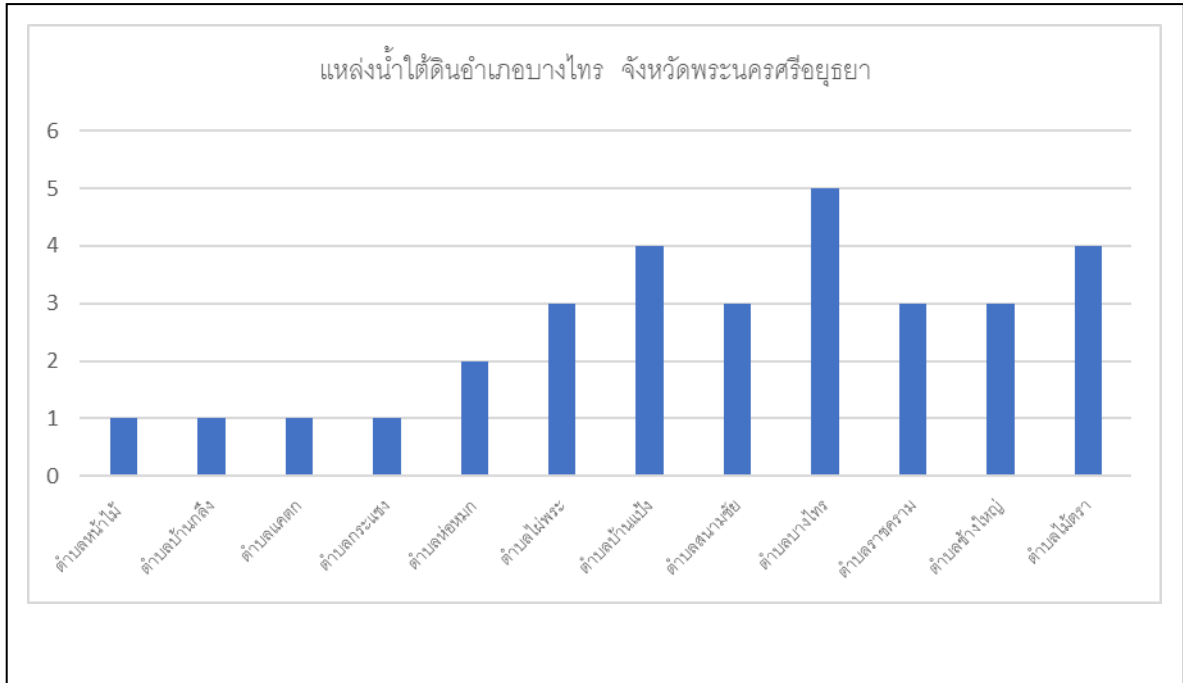
ภาพที่ ๒๓ แสดงการใช้พื้นที่ที่ดินปัญหา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๔

๒) ทรัพยากรน้ำ

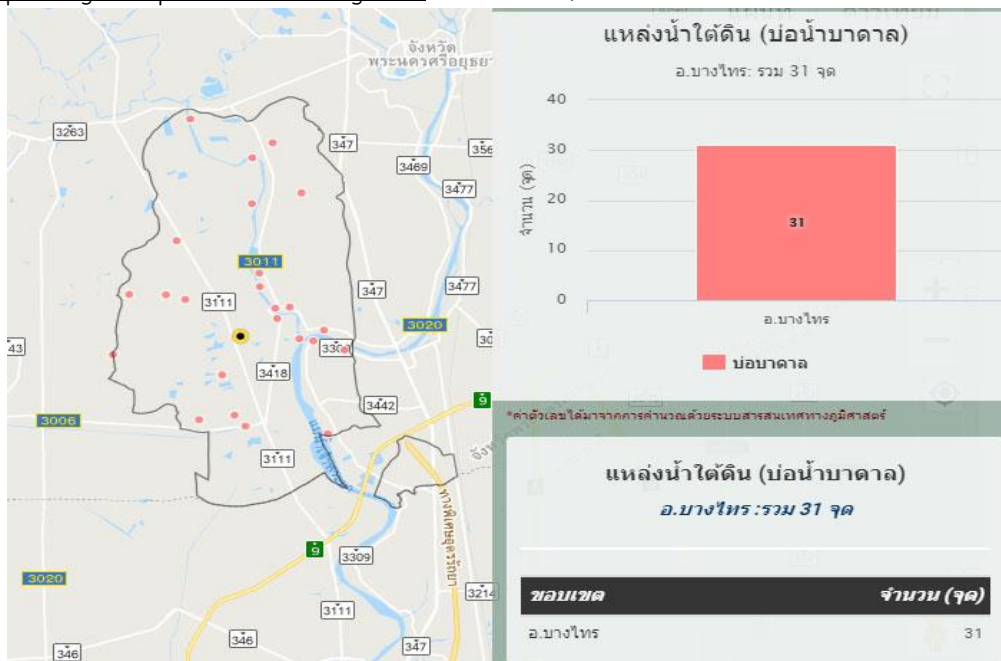
อำเภอบางไทร เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๙.๐๒% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น ๓๑ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลหน้าไม้	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลบ้านกลึง	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลแคตก	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลกระแซง	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลห่อหมก	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลไผ่พระ	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลบ้านแปง	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลสนามชัย	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลบางไทร	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลราชคราม	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลช้างใหญ่	จำนวน ๓ บ่อ
ตำบลไม้ตรา	จำนวน ๔ บ่อ

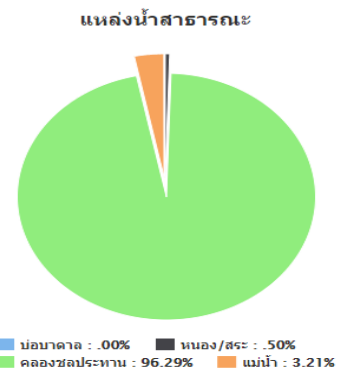
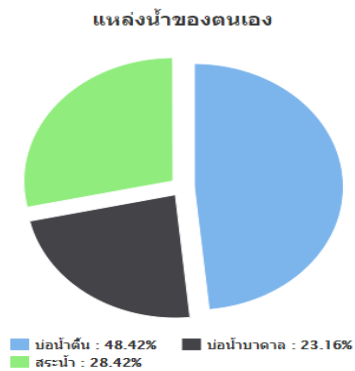
ภาพที่ ๒๔ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

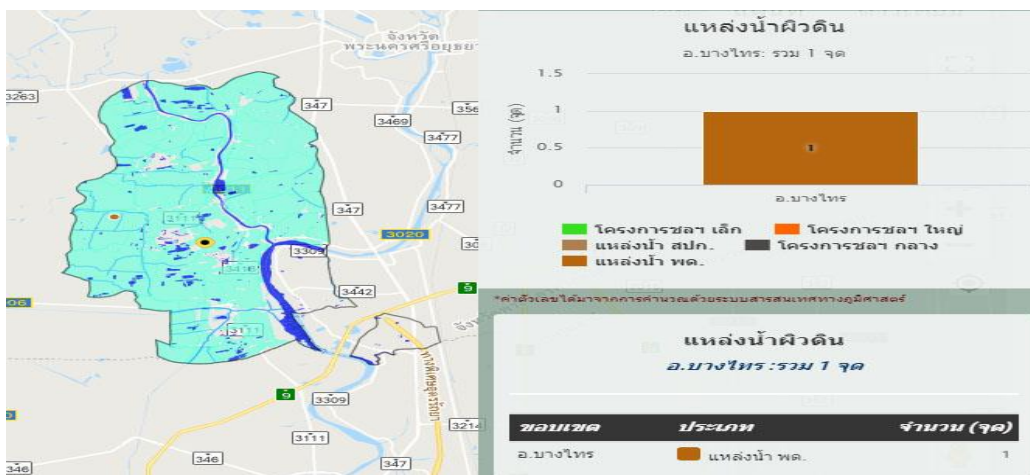

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ครัวเรือน	ร้อยละ
แหล่งน้ำของตนเอง	93.00	3.06
บ่อน้ำตื้น	46.00	48.42
บ่อน้ำบาดาล	22.00	23.16
สระน้ำ	27.00	28.42
แหล่งน้ำสาธารณะ	2,950.00	96.94
บ่อน้ำบาดาล	0.00	0.00
หนอง/สระ	15.00	0.50
คลองชลประทาน	2,910.00	96.29

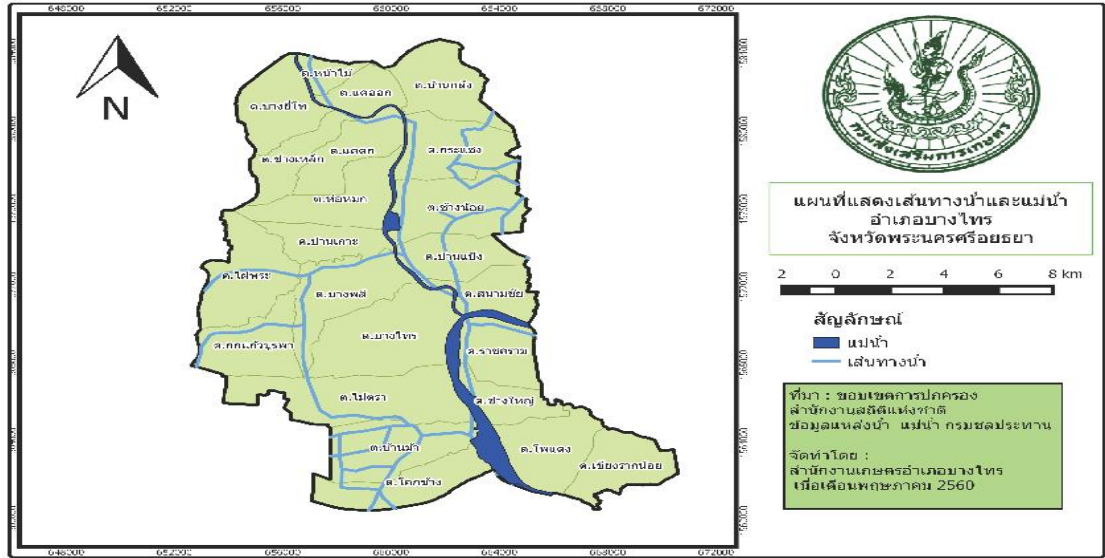
ภาพที่ ๒๖ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๒)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอบางไทรมีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ...๑.. แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ..-... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ....-.... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..-.... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ....-... แห่ง

ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๘ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 (ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

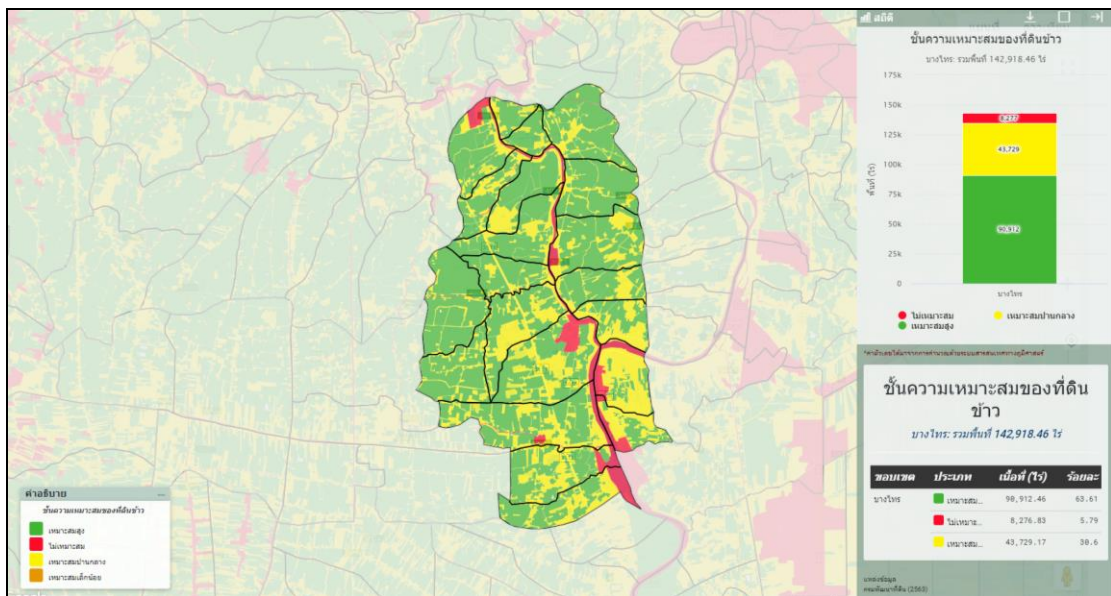
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอบางไทร มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๔๒,๙๑๘.๔๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๙๐,๙๑๒.๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๓,๗๒๙.๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน .....-..... ไร่ คิดเป็นร้อยละ .....-... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘,๒๗๖.๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๙

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางไทร	๙๐,๙๑๒.๔๖	๔๓,๗๒๙.๑๗	-	๘,๒๗๖.๘๓	๑๔๒,๙๑๘.๔๖
ตำบลช้างใหญ่	๑,๒๔๕.๒๓	๑,๙๐๒.๔๘	-	๘๐๒.๗๘	๓,๙๕๐.๔๙
ตำบลห่อหมก	๕,๑๓๖.๖๒	๑,๗๒๓.๕๖	-	๓๑๔.๑๘	๗,๑๗๔.๓๖
ตำบลแคตก	๓,๗๗๖.๕๔	๑,๗๕๔.๕๑	-	๒๔๖.๘๗	๕,๗๗๗.๙๒
ตำบลไผ่พระ	๘,๔๑๒.๐๐	๘๖๗.๔๗	-	๔๗.๒๓	๙,๓๒๖.๗๐
ตำบลบางพลี	๔,๓๙๖.๒๔	๓,๕๙๔.๘๑	-	๑๐๓.๖๓	๘,๐๙๔.๖๘
ตำบลโคกช้าง	๓,๗๔๖.๙๑	๒,๔๕๐.๕๑	-	๙๖๔.๓๘	๗,๑๖๑.๘๐
ตำบลไม้ตรา	๗,๕๒๓.๕๗	๔,๑๗๓.๖๑	-	๗๘๖.๘๒	๑๒,๔๘๔
ตำบลสนามชัย	๒,๒๐๔.๘๗	๒,๕๓๐.๖๕	-	๒๒.๘๑	๔,๗๕๘.๓๓
ตำบลกระแซง	๖,๒๓๔.๔๓	๑,๐๐๔.๗๔	-	๔.๗๖	๗,๒๔๓.๙๓
ตำบลราชคราม	๙๖๕.๑๐	๔,๑๙๑.๗๑	-	๑,๑๓๖.๙๗	๖,๒๙๓.๗๘
ตำบลบางไทร	๖,๕๖๔.๖๐	๔,๒๙๔.๗๐	-	๑,๕๕๓.๑๐	๑๒,๔๑๒.๔๐
ตำบลบ้านแปง	๓,๗๑๕.๖๙	๑,๔๘๗.๐๕	-	๘๐.๐๔	๕,๒๘๒.๗๘
ตำบลบ้านม้า	๔,๖๓๑.๓๓	๓,๒๓๘.๒๘	-	๖๒๕.๕๑	๘,๔๙๕.๑๒
ตำบลบ้านกลิ้ง	๖,๘๙๘.๑๗	๑,๔๓๓.๖๗	-	๖๓.๐๒	๘,๓๙๔.๘๖
ตำบลแคออก	๑,๖๗๙.๘๓	๖๒๒.๖๖	-	๗.๖๑	๒,๓๑๐.๑๐
ตำบลบางยี่โท	๔,๕๑๗.๒๘	๑,๔๘๙.๗๕	-	๘๒๕.๐๔	๖,๘๓๒.๐๗
ตำบลช่างเหล็ก	๒,๗๒๐.๘๒	๑,๔๒๖.๗๑	-	๑๐๒.๒๖	๔,๒๔๙.๗๙
ตำบลบ้านเกาะ	๓,๓๙๙.๕๑	๑,๐๓๙.๑๐	-	๑๒๓.๗๕	๔,๕๖๒.๓๖
ตำบลกกแก้วบูรพา	๕,๓๔๑.๓๒	๑,๔๐๕.๐๘	-		๖,๗๔๖.๔๐
ตำบลหน้าไม้	๑,๓๔๗.๑๖	๖๑๕.๖๓	-	๗๒.๒๙	๒,๐๓๕.๐๘
ตำบลช้างน้อย	๖,๔๕๕.๒๔	๒,๔๘๒.๔๘	-	๓๖๓.๗๕	๙,๓๐๑.๔๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางไทร
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๔)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

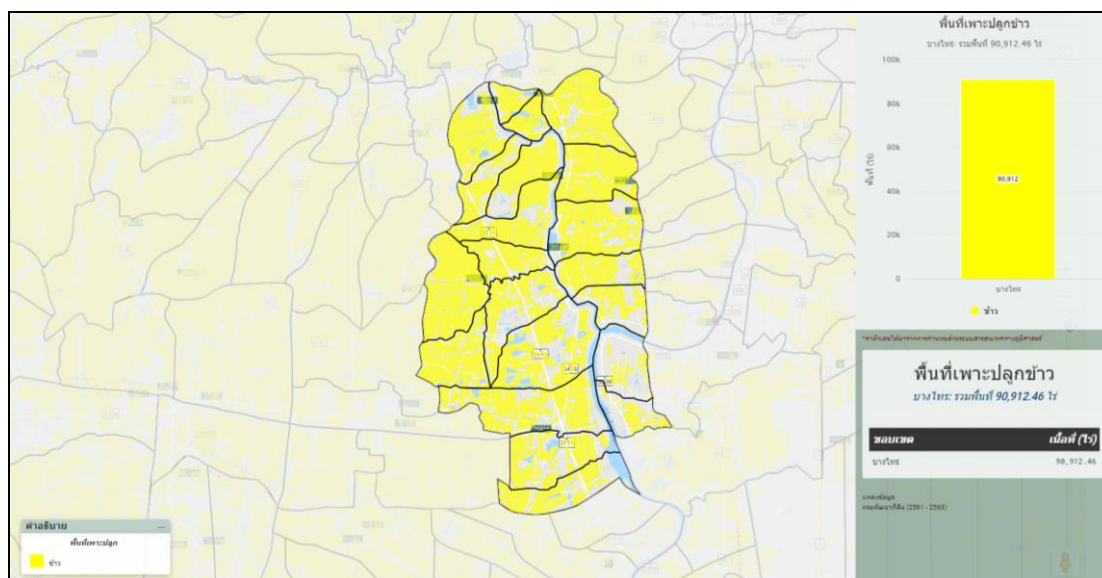
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๗๔,๗๓๘.๗๑ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลไผ่พระ จำนวน ๖,๐๐๕.๙๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลไม้ตรา จำนวน ๔,๘๕๓ ไร่ และตำบลกกแก้วบูรพา จำนวน ๔๖๗๗.๓๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่การปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
บางไทร	๔,๒๙๐.๗๕
บางพลี	๔,๑๔๙.๖๘
สนามชัย	๒,๗๑๖.๔๗
บ้านแปง	๒,๙๙๕.๖๙
หน้าไม้	๑,๔๖๗.๙๓
บางอีไทย	๓,๐๘๐.๐๐
แคออก	๑,๕๔๐.๘๐
แคตก	๓,๐๖๘.๗๕
ช่างเหล็ก	๒,๒๗๘.๐๐
กระแซง	๔,๗๒๓.๙๗
บ้านกลี้ง	๓,๒๕๒.๓๔
ช่างน้อย	๒,๕๗๕.๐๐
ห่อหมก	๔,๕๔๗.๖๘
ไผ่พระ	๖,๐๐๕.๙๕
กกแก้วบูรพา	๔,๖๐๗.๐๖

ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
ไม้ตรา	๔,๙๗๗.๕๔
บ้านม้า	๔,๖๘๐.๓๖
บ้านเกาะ	๒,๔๙๔.๒๕
ราชคราม	๔๕๓.๕
ช้างใหญ่	๒,๐๐๙.๒๕
โพแดง	๑,๙๙๘.๘๘
เชียงรากน้อย	๒,๘๓๒.๒๕
โคกช้าง	๔,๒๙๒.๐๐
รวม	๗๕,๐๘๖.๘๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕/ ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

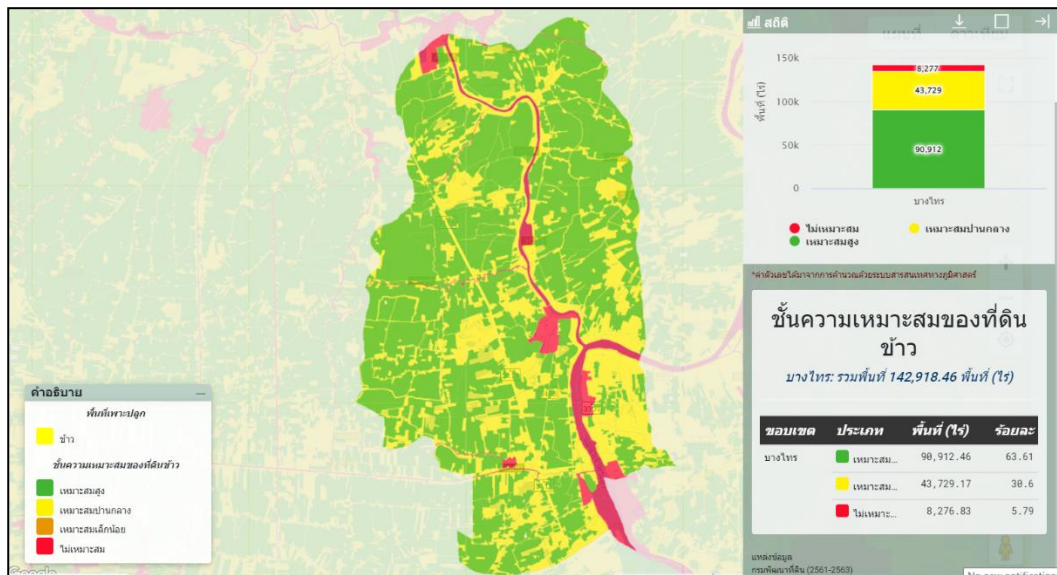
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอบางไทรมีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๗๔,๗๓๘.๗๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๗๔,๗๓๘.๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน .... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-.... พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-.... และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ...-.... ไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-....

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามความเหมาะสม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอบางไทร	๗๔,๗๓๘.๗๑	-	-	-	๗๔,๗๓๘.๗๑
บางไทร	๔,๒๙๐.๗๕	-	-	-	๔,๓๑๓.๒๕
บางพลี	๔,๑๔๙.๖๘	-	-	-	๔,๑๖๗.๕๐
สนามชัย	๒,๗๘๒.๗๒	-	-	-	๒,๗๘๒.๗๒
บ้านแปง	๒,๘๙๓.๖๙	-	-	-	๒,๘๙๓.๖๐
หน้าไม้	๑,๔๖๗.๙๓	-	-	-	๑,๓๙๗.๗๑
บางยี่โท	๓,๐๘๐.๐๐	-	-	-	๓,๒๒๑.๗๕
แคออก	๑,๕๔๐.๘๐	-	-	-	๑,๕๔๐.๕๔
แคตก	๓,๐๖๘.๗๕	-	-	-	๓,๑๐๓.๘๘
ช่างเหล็ก	๒,๒๗๘.๐๐	-	-	-	๒,๓๑๖.๒๕
กระแซง	๔,๗๒๓.๙๗	-	-	-	๔,๖๙๐.๒๕
บ้านกลิ้ง	๓,๒๕๒.๓๔	-	-	-	๓,๒๗๓.๒๗
ช่างน้อย	๒,๕๗๕.๐๐	-	-	-	๒,๖๗๒.๗๕
ห่อหมก	๔,๕๔๗.๖๘	-	-	-	๔,๖๐๕.๕๐
ไผ่พระ	๖,๐๕๕.๗๕	-	-	-	๖,๐๐๕.๙๗
กกแก้วบูรพา	๔,๖๐๗.๐๖	-	-	-	๔,๖๗๗.๓๑
ไม้ตรา	๔,๙๗๗.๕๔	-	-	-	๔,๘๕๓.๔๘
บ้านม้า	๔,๒๙๐.๗๕	-	-	-	๔,๓๗๑.๗๕
บ้านเกาะ	๔,๑๔๙.๖๘	-	-	-	๒,๕๕๘.๗๕
ราชคราม	๓๒๑.๒๕	-	-	-	๓๒๑.๒๕
ช่างใหญ่	๑,๙๗๑.๘๕	-	-	-	๑,๙๗๑.๘๕
โพแดง	๑,๙๙๐.๓๘	-	-	-	๑,๙๙๐.๓๘
เชียงรากน้อย	๒,๗๒๒.๐๐	-	-	-	๒,๗๒๒.๐๐
โคกช้าง	๔,๒๘๗.๐๐	-	-	-	๔,๒๘๗.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางไทร (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

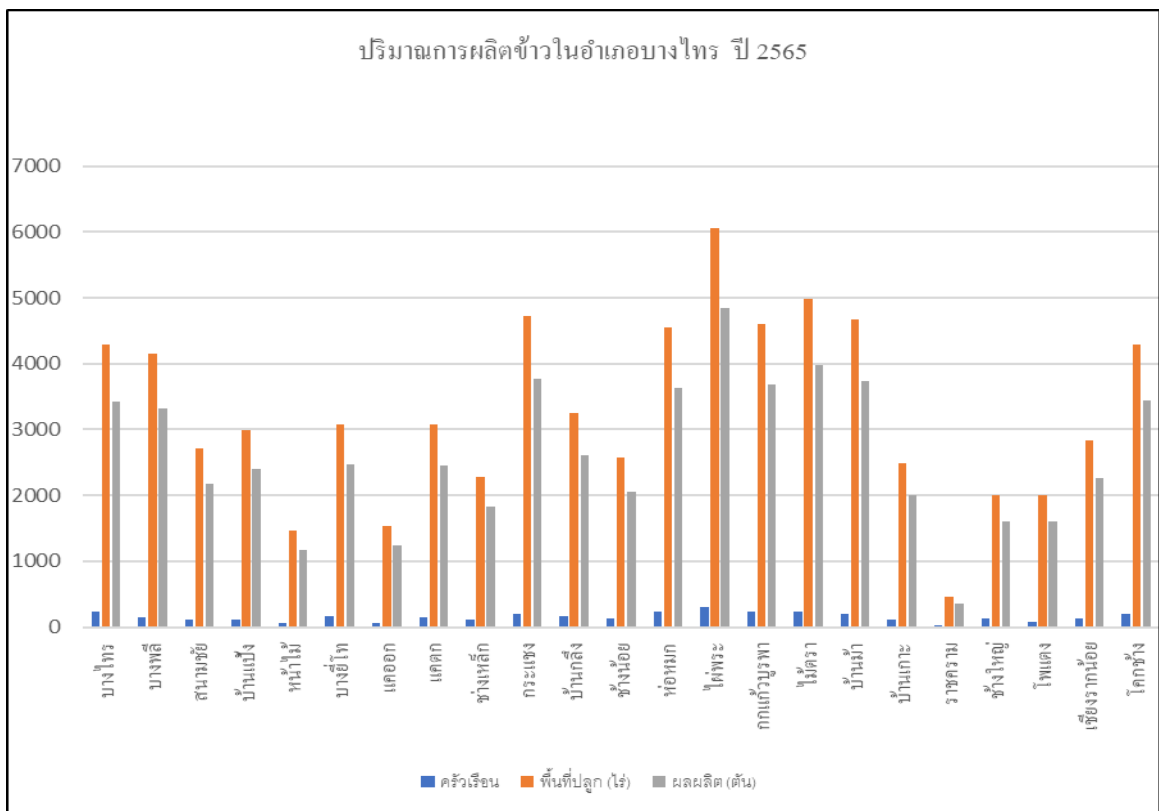
อำเภอบางไทร มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๗๔,๗๓๘ ไร่ ๓,๕๕๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดตำบลไผ่พระ ตำบลไผ่พระ จำนวน ๖,๐๐๕.๙๗ ไร่ รองลงมาคือตำบลไม้ตรา จำนวน ๔,๘๕๓.๔๘ ไร่ และตำบลกกแก้วบูรพา จำนวน ๔,๖๗๗.๓๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(ตัน)
บางไทร	๒๓๓	๔,๒๙๐.๗๕	๔,๓๑๓.๒๕	๓๔๓๒.๖	๐.๘
บางพลี	๑๔๖	๔,๑๔๙.๖๘	๔,๑๖๗.๕๐	๓๓๑๙.๗๔๔	๐.๘
สนามชัย	๑๑๙	๒,๗๑๖.๔๗	๒,๗๘๒.๗๒	๒๑๗๓.๑๗๖	๐.๘
บ้านแปง	๑๐๙	๒,๙๙๕.๖๙	๒,๘๙๓.๖๐	๒๓๙๖.๕๕๒	๐.๘
หน้าไม้	๖๖	๑,๔๖๗.๙๓	๑,๓๙๗.๗๑	๑๑๗๔.๓๔๔	๐.๘
บางยี่โท	๑๖๒	๓,๐๘๐.๐๐	๓,๒๒๑.๗๕	๒๔๖๔	๐.๘
แคออก	๖๘	๑,๕๔๐.๘๐	๑,๕๔๐.๕๔	๑๒๓๒.๖๔	๐.๘
แคตก	๑๔๘	๓,๐๖๘.๗๕	๓,๑๐๓.๘๘	๒๔๕๕	๐.๘
ช่างเหล็ก	๑๐๗	๒,๒๗๘.๐๐	๒,๓๑๖.๒๕	๑๘๒๒.๔	๐.๘
กระแจะ	๒๐๕	๔,๗๒๓.๙๗	๔,๖๙๐.๒๕	๓๗๗๙.๑๗๖	๐.๘
บ้านกลิ้ง	๑๕๗	๓,๒๕๒.๓๔	๓,๒๗๓.๒๗	๒๖๐๑.๘๗๒	๐.๘
ช่างน้อย	๑๒๔	๒,๕๗๕.๐๐	๒,๖๗๒.๗๕	๒๐๖๐	๐.๘
ห่อหมก	๒๓๙	๔,๕๕๗.๖๘	๔,๖๐๕.๕๐	๓๖๓๘.๑๔๔	๐.๘

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(ตัน)
ไผ่พระ	๓๐๑	๖,๐๕๔.๗๕	๖,๐๐๕.๙๗	๔๘๔๓.๘	๐.๘
กกแก้วบูรพา	๒๓๑	๔,๖๐๗.๐๖	๔,๖๗๗.๓๑	๓๖๘๕.๖๔๘	๐.๘
ไม้ตรา	๒๔๒	๔,๘๗๗.๕๔	๔,๘๕๓.๔๘	๓๙๘๒.๐๓๒	๐.๘
บ้านม้า	๒๐๖	๔,๖๘๐.๓๖	๔,๖๘๐.๓๖	๓๗๔๔.๒๘๘	๐.๘
บ้านเกาะ	๑๒๑	๒,๔๙๔.๒๕	๒,๔๙๔.๒๕	๑๙๙๕.๔	๐.๘
ราชคราม	๓๐	๔๕๓.๕	๔๕๓.๕๐	๓๖๒.๘	๐.๘
ช้างใหญ่	๑๓๗	๒,๐๐๙.๒๕	๒,๐๐๙.๒๕	๑๖๐๗.๔	๐.๘
โพแดง	๗๔	๑,๙๙๘.๘๘	๑,๙๙๘.๘๘	๑๕๙๙.๑๐๔	๐.๘
เขียงรากน้อย	๑๒๔	๒,๘๓๒.๒๕	๒,๘๓๒.๒๕	๒๒๖๕.๘	๐.๘
โคกช้าง	๒๐๑	๔,๒๙๒.๐๐	๔,๒๙๒.๐๐	๓๔๓๓.๖	๐.๘
รวม	๓,๕๕๐	๗๕,๐๘๖.๘๙	๗๕,๐๘๖.๘๙	๖๐๐๖๙.๕๒	๐.๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ กข ๓๑ กข ๔๑, กข ๕๗, หอมประทุม, ฯลฯ)

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเตรียมดินโดย ไถตะ ไถแปร และตีนา

(๓) การปลูกข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวโดยการหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าววงอก อัตรา ๒๕ กก./ไร่

(๔) ระบบการให้น้ำในแปลงนาเกษตรกร ทั้งหมดอาศัยระบบชลประทานและน้ำฝนเป็นหลักในการผลิตข้าว

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนงอกควบคุมไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคใบขาว, เพลี้ยไฟ, เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ฯลฯ

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรใส่ปุ๋ยโดยใช้แรงงานคนและเครื่องจักรในการใส่ปุ๋ยเคมี และใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อข้าวอายุ ๒๐-๓๐ วัน ครั้งที่ ๒ ข้าวอายุเดือน ๖๐ วัน โดยใช้สูตร ๑๖-๑๒-๘ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่ และใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้เครื่องจักรในการเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ ใช้รถเกี่ยวข้าว และใช้รถบรรทุกในการนำข้าวไปขายโรงสี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการอัดฟางข้าว ไถกลบตอซังและใช้น้ำหมักใส่พร้อมการปล่อยน้ำเข้านา

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยใช้สารเคมี

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอบางไทร มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว(นาปี)	←.....→			←.....→	△			▽	←.....→		△	→.....→
ข้าว (นาปรัง)	←.....→		▽	←.....→							←.....→	→.....→

สัญลักษณ์

←.....→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ตารางที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๔)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางไทรมีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๗๕๐ บาทและพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๔,๗๕๐ บาท

ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

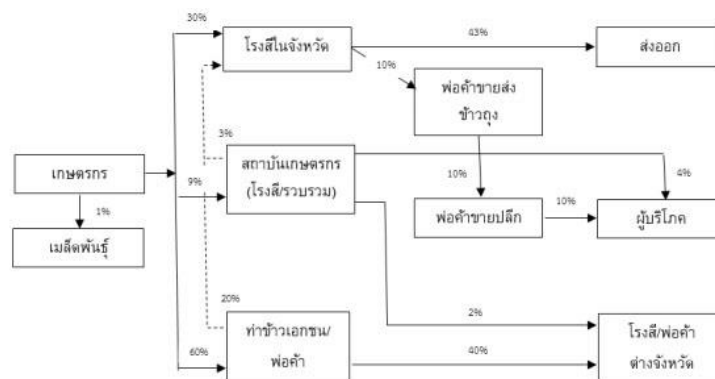
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		ระบุชนิด/สูตรปุ๋ย	
	อัตราการใช้	ค่าใช้จ่าย (บาท)	อัตราการใช้	ค่าใช้จ่าย (บาท)		
ค่าพันธุ์ข้าว	๒๕ กก./ไร่	๕๐๐	๒๕ กก./ไร่	๕๐๐	-	หมายเหตุ
ค่าเตรียมดิน (ไถ-ตี-เทือก)	๓๕๐ กก./ไร่	๓๕๐	๓๕๐ กก./ไร่	๓๕๐	-	
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๔๕๐ บาท/ไร่	๔๕๐	๔๕๐ บาท/ไร่	๔๕๐	-	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑	๒๕ กก./ไร่	๔๐๐	๒๕ กก./ไร่	๔๐๐	๑๖-๒๐-๐	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒	๒๐ กก./ไร่	๓๒๐	๒๐ กก./ไร่	๓๒๐	๔๖-๐-๐	
ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓	-	-	-	-	-	
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	-	-	-	-	-	
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐	๓๕๐	-	
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	-	
ค่าแรงงานข้าว/หวานปุ๋ย/พ่นสารเคมีเฉลี่ยต่อไร่	๒๙๐	๒๙๐	๒๙๐	๒๙๐	-	
ค่าเก็บเกี่ยว	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๕๐	-	
ค่าขนส่ง	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	-	
ค่าเช่า	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	-	
ค่าอื่นๆ	๑๔๐	๑๔๐	๑๔๐	๑๔๐	-	
รวม		๔,๗๕๐		๔,๗๕๐		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

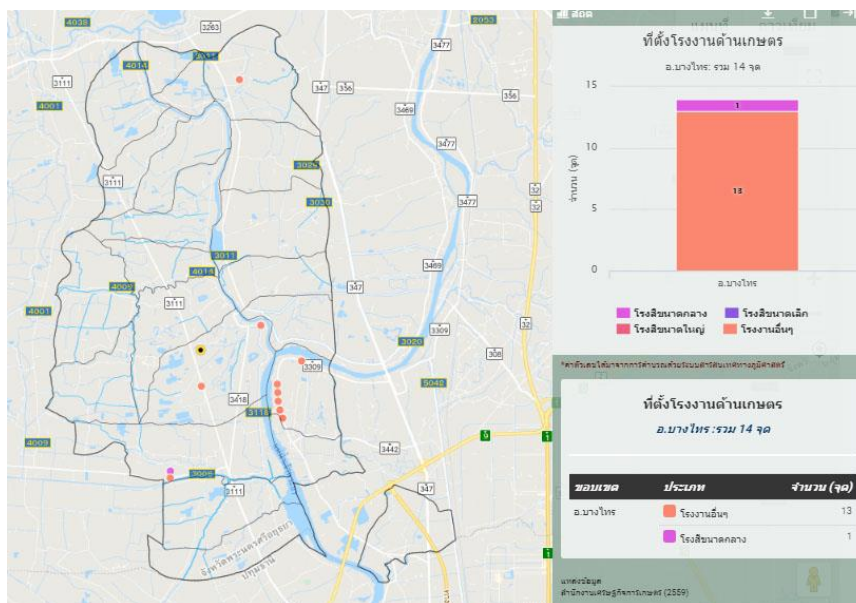
เกษตรกรปลูกข้าวในอำเภอบางไทร ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวแข็ง (กข. ๔๑, กข. ๔๗, กข. ๕๗, กข. ๖๑, และพิษณุโลก ๒ ซึ่งข้าวพันธุ์เหล่านี้ เมื่อจำหน่ายแล้ว จะมีราคาประมาณ ๖,๕๐๐ – ๖,๙๐๐ บาท/ตัน ซึ่งจะแตกต่างจาก ข้าวที่เพาะปลูกไว้เพื่อสีรับประทาน เช่น กข. ๔๓ และข้าวหอมปทุม ซึ่งจะมีราคาที่สูงกว่า (ราคาประมาณ ๘,๕๐๐ – ๘,๙๐๐ บาท/ตัน)

(๑) วิธีการตลาดของข้าว

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา: Agri-Map), พ.ศ. ๒๕๖๔
 (๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
 อำเภอบางไทร มีโรงสีข้าวขนาดกลาง รวม ๑ แห่ง

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: Agri-Map), พ.ศ. ๒๕๖๔

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางไทร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบ ในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๕ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. การเตรียมดินและการใช้เมล็ดพันธุ์
๒. การเก็บตัวอย่างดินและปุ๋ยสั่งตัด
๓. การทำน้ำหมักชีวภาพและฮอร์โมนไข่
๔. การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี

ตารางที่ ๓๕ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสมพงษ์ หอมหวล	๑	ช้างใหญ่	บางไทร	๒๕๖๒	ทำนา
๒	นายเกรียงศักดิ์ อมรกุล	๒	เชียงรากน้อย	บางไทร	๒๕๖๒	ทำนา
๓	นายจรัญ สุขสมกลิ่น	๓	บางอีไท	บางไทร	๒๕๖๒	ทำนา
๔	นายณรงค์ จิตรบวร	๒	หน้าไม้	บางไทร	๒๕๖๒	ทำนา
๕	นายประมาณ สว่างญาติ	๑	ช้างใหญ่	บางไทร	๒๕๖๒	ทำนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามะพร้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

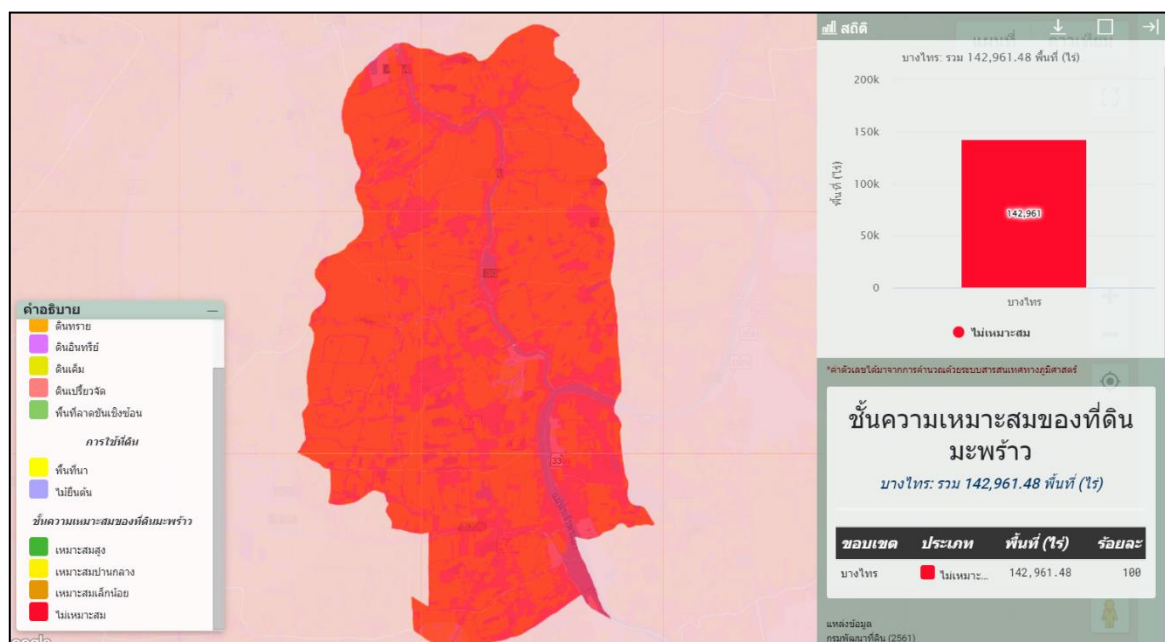
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอบางไทร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีเกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวจำนวน ๔๑ ครัวเรือน พื้นที่จำนวน ๖๐๓.๓๕ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) กับการปลูกมะพร้าวทั้งหมดเนื่องจากเป็นพื้นที่ดินเปรี้ยวหรือกรดจัด กังนนั้นเกษตรกรที่ต้องการปลูกมะพร้าว จึงต้องมีการศึกษาแล้วปรับสภาพดินเพื่อให้สามารถปลูกมะพร้าวได้ และมีการดูแลให้สามารถทนดินเปรี้ยวและให้ผลผลิตได้

ตารางที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอบางไทร

พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
-	-	-	๑๔๒,๙๖๑.๔๘	๑๔๒,๙๖๑.๔๘

ที่มา: Agri-map, พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๕ แสดงชั้นเหมาะสมและการใช้ที่ดินปลูกมะพร้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : Agri-map, พ.ศ. ๒๕๖๖ (กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑)

การใช้ประโยชน์พื้นที่ดินเปรี้ยวจัดในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

จากสภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่ลุ่มต่ำ และประสบปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำนาปลูกข้าวไปปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น จำเป็นต้องขุดยกร่องปลูกให้แปลงสูงกว่าพื้นที่ดินเดิม มีคันดินล้อมรอบพื้นที่ เพื่อควบคุมน้ำและป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ และมีการจัดการดินและน้ำให้เหมาะสมกับชนิดของไม้ผลและไม้ยืนต้นที่ปลูก

แนวทางการจัดการดินเปรี้ยวจัดในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

๑. เริ่มต้นด้วยการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อจะรู้ว่าดินกรดรุนแรงมากหรือน้อย วัดค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (pH) หาค่าความต้องการปูนของดิน วิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม

๒. ทำการขุดยกร่อง โดยกำหนดความกว้างของดินส่วนที่เป็นพื้นที่ปลูกต้นไม้ และความกว้างของร่องน้ำให้เหมาะสมกับชนิดพืชที่ปลูก

๒.๑ โดยทั่วไปจะกำหนดขนาดความกว้างของดินบนร่องปลูกประมาณ ๖-๘ เมตร และขนาดร่องน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึกไม่เกิน ๑.๐ เมตร

๒.๒ ปาดดินบนของส่วนที่เป็นร่องน้ำมากองตรงกลางพื้นที่ที่เป็นสันร่องสำหรับปลูกต้นไม้

๒.๓ ขุดดินล่างของส่วนที่เป็นร่องน้ำมาถมบริเวณข้างร่อง

๒.๔ เกลี่ยดินบนที่นำมากองให้ทั่วบนสันร่อง

๓. ตากดินไว้ ๑๕-๒๐ วันให้ดินสุก แล้วย่อยดินให้ละเอียดต่อไป

๔. ปรับปรุงแก้ไขความเป็นกรดของดินด้วยวัสดุปูนโดโลไมต์ อัตราตามความต้องการปูนของดิน หรือปริมาณ ๒ ตันต่อไร่ เพื่อปรับค่า pH ให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสม โดยหว่านปูนทั่วพื้นที่แปลงปลูก หรือปรับปรุงเฉพาะหลุมปลูกก็ได้ (๓-๕ กิโลกรัมต่อหลุม) สับคลุกเคล้าปูนกับดิน รดน้ำพอชุ่ม หมักทิ้งไว้ประมาณ ๒๐ วัน ย่อยดินแล้วปลูกพืชตระกูลถั่ว (ถั่วพุ่ม ถั่วพริ้ว) เพื่อสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด

๕. ปรับปรุงเนื้อดินให้ร่วนซุย ระบายน้ำได้ดี ด้วยการใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อหลุม ก่อนปลูกไม้ผล ร่วมกับปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อสารเร่งซุเปอร์ พด.๓ หลุมละ ๑๐ กิโลกรัม ก่อนปลูกพืช ป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า และใส่ปุ๋ยหมักหลังปลูกทุกปี ละ ๒๕-๕๐ กิโลกรัม รอบแนวทรงพุ่ม หรือทั่วพื้นที่ได้ทรงพุ่ม

๖. คลุมดินหลังปลูก เพื่อรักษาความชื้นในดินและป้องกันวัชพืชขึ้นด้วย โดยทั่วไปเกษตรกรจะคลุมโคนด้วยฟางข้าว ใบหญ้าแฝก หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วเหลือง ถั่วพุ่ม เพื่อสับกลบทำปุ๋ยพืชสด เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุลงดินด้วย

ให้ผลผลิต ดังนั้นการปลูกไม้ผลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด จำเป็นต้องเพิ่มธาตุอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของพืช โดยใช้อัตราคำแนะนำการใช้ปุ๋ยสำหรับการปลูกไม้ผลของกรมส่งเสริมการเกษตร

๘. การจัดการน้ำ ทำคูระบายน้ำออกจากพื้นที่การระบายน้ำออกจากพื้นที่เป็นครั้งคราว ช่วยล้างกรดและสารพิษออกจากดิน ขุดคูระบายน้ำแยกส่วนกับคลองส่งน้ำ ทำการบำบัดน้ำที่ปล่อยออกมาโดยการใส่ปูน นำน้ำที่มีคุณภาพดีจากคลองส่งน้ำปล่อยเข้าร่องสวน การให้น้ำไม้ผล พิจารณาตามความเหมาะสมและความพร้อมของเกษตรกร มีหลายวิธี เช่น ให้น้ำโดยใช้เรือพ่นน้ำ ใช้ระบบน้ำหยด หรือระบบสปริงเกลอร์ เป็นต้น จะช่วยให้พืชที่ปลูกเจริญเติบโตได้ดี

นอกจากนี้ต้องควบคุมระดับน้ำใต้ดิน โดยขังน้ำในร่องสวนตลอดเวลา ไม่ปล่อยให้ น้ำในร่องสวนแห้ง หรือควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้อยู่สูงกว่าชั้นดินเลนที่มีสารประกอบไพไรต์ จะช่วยป้องกันการเกิดกรดเพิ่มขึ้น โดยทั่วไปแล้วควรรักษาระดับน้ำใต้ดินไม่ให้ต่ำกว่า ๑ เมตรจากผิวดิน ซึ่งจำเป็นต้องมีน้ำจากระบบชลประทานมาช่วยในการควบคุมน้ำใต้ดิน

๙. เลือกชนิดไม้ผล ไม้ยืนต้น ที่เหมาะสม พื้นที่ดินเปรี้ยวจัดที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขสภาพความเป็นกรดให้อยู่ในช่วงที่เหมาะสมกับการปลูกพืช (pH ๕.๕-๖.๕) สามารถปลูกไม้ผลได้ทุกชนิด อย่างไรก็ตามการเลือกชนิดพืชที่เหมาะสม เช่น มีความทนกรดได้ดีที่ระดับ pH ๕.๐-๕.๕ หรือเจริญเติบโตได้ดีในดินที่มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวสามารถให้ผลผลิตสูงได้ภายใต้การจัดการดิน น้ำ และธาตุอาหารพืชที่เหมาะสม และเป็นพืชที่ตลาดมีความต้องการสูง จะช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรได้ดี เช่น ส้มเขียวหวาน มะม่วง กล้วยหอม กระท้อน ละมุด มะพร้าว

อ้อย สับปะรด ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น สำหรับช่วงความเป็นกรด-ด่าง (pH) ของดินที่เหมาะสม คำนวณการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบางไทร มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว รวมจำนวน ๖๐๓.๓๕ ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมะพร้าวอ่อน ถึง ๕๗๐.๘๕ ไร่ โดยมีปลูกมากที่สุดในพื้นที่ตำบลช่างเหล็ก จำนวน ๓๓๐.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘๔ รองลงมาคือตำบลบางยี่โย จำนวน ๒๓๕ ไร่ คิดเป็น ๓๘.๙๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

กลุ่มพืช/ชนิดพืช/พันธุ์พืช			บันทึก		
กลุ่มพืช	ชนิดพืช	พันธุ์พืช	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
ไม้ยืนต้น	มะพร้าว	มะพร้าวอ่อน	14	50	570.85
ไม้ยืนต้น	มะพร้าว	มะพร้าวแก่	16	16	14.00
ไม้ยืนต้น	มะพร้าว	ไม่ระบุ	15	15	18.50

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวรายตำบล ในพื้นที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ร้อยละ
บางไทร	๒	๒.๕	๐.๔๑
บางพลี	๒	๒	๐.๓๓
สนามชัย	๕	๕	๐.๘๓
บ้านแปง	๑	๐.๕	๐.๐๘
หน้าไม้	๒	๑.๒๕	๐.๒๑
บางยี่โท	๒	๒๓๕	๓๘.๙๕
แคตก	๑	๐.๒๕	๐.๐๔
ช่างเหล็ก	๔	๓๓๐.๘๕	๕๔.๘๔
กระแซง	๒	๒	๐.๓๓
ช่างน้อย	๓	๑๓	๒.๑๕
ไผ่พระ	๒	๐.๕	๐.๐๘
กกแก้วบูรพา	๔	๒.๒๕	๐.๓๗
ไม้ตรา	๕	๓	๐.๕๐
บ้านม้า	๔	๓.๗๕	๐.๖๒
ราชคราม	๑	๑	๐.๑๗
โคกช้าง	๑	๐.๕	๐.๐๘
รวม	๔๑	๖๐๓.๓๕	๑๐๐

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การใช้พันธุ์ดี : มะพร้าวน้ำหอมก้นจีบ / มะพร้าวพันธุ์ทับสะแกสำหรับมะพร้าวแกง

การเตรียมดิน : ยกร่องและขุดหลุมปลูก

การปลูก : ๑ ไร่ ประมาณ ๔๐ ต้น

ระบบการให้น้ำ : ใช้เรื่อรดน้ำ

การดูแลรักษา : หมั่นตรวจสอบแปลง ส้ารวจโรคและแมลงอยู่เสมอ

การใส่ปุ๋ย : ใส่ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี

การเก็บเกี่ยว : จ้างคนเก็บเกี่ยว

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว : ดูแลรักษารดน้ำใส่ปุ๋ย

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช : การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าวของเกษตรกรใน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ ๓๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าวของเกษตรกรใน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มะพร้าวน้ำหอม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูก/ปลูกซ่อม/ เตรียมต้น					←→	←→						
ให้ปุ๋ย	←→	←→			←→	←→				←→	←→	←→
ให้น้ำ	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→
ทำความสะอาด ค่อมะพร้าว							←→	←→	←→	←→	←→	←→
ดูแลรักษา	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→
เก็บเกี่ยว	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖

๕) ต้นทุนการผลิตมะพร้าวของเกษตรกรใน อำเภอบางไทร มีต้นทุน การผลิตประมาณ ๒๑,๕๐๐ บาท/ไร่/ปี

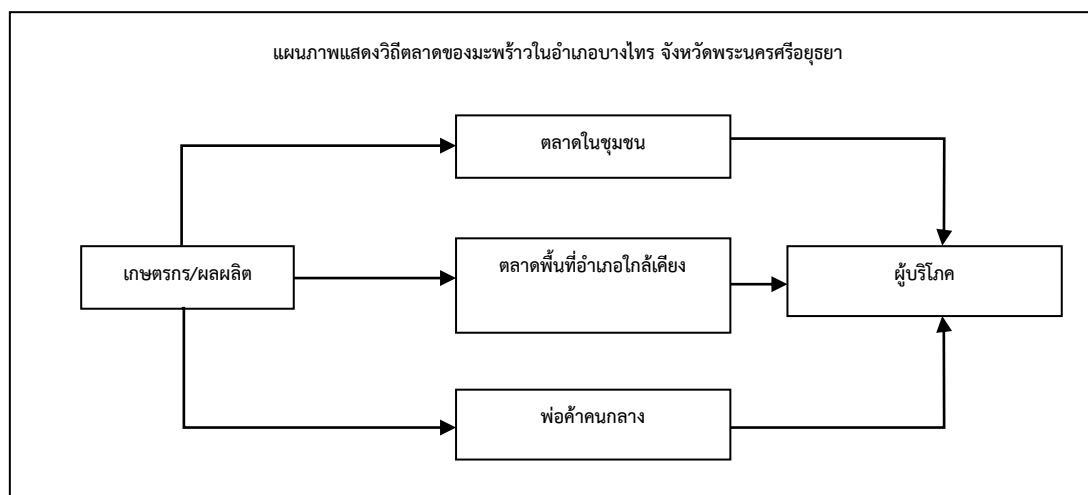
ตารางที่ ๔๐ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าวของเกษตรกร อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	บาท/ไร่/ปี
๑. ค่าพันธุ์	๑,๘๐๐
๒. ค่าปุ๋ย (อินทรีย์และเคมี)	๑๐,๐๐๐
๓. ฮอร์โมน	๕๐๐
๔. สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๒,๐๐๐
๕. ค่าทำความสะอาดแปลง	๕,๒๐๐
๖. ค่าเช่าที่	๒,๐๐๐
รวม	๒๑,๕๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวในอำเภอบางไทร มีการจำหน่ายมะพร้าวในรูปแบบของการขายส่งโดยมี
คนกลางมารับซื้อเพื่อไปขายต่อ หรือตัดรวบรวมส่งจำหน่ายยังตลาดกลางสินค้าเกษตรเอง และขายปลีกที่หน้าสวน

ภาพที่ ๓๖ แสดงวิถีตลาดขายมะพร้าวของอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางไทร มี Smart Farmer ที่เป็นต้นแบบด้านมะพร้าว ดังนี้

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสุเทพ นิมทัศนศิริ	๓	ช่างเหล็ก	บางไทร	-	พืช (มะพร้าว)
๒	นางสาวขวัญฤทัย จิตตคาม	๕	ช่างน้อย	บางไทร		การผลิตมะพร้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอ
สำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่า
ความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกร่องเพื่อ
ระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า

อำเภอบางไทร มีเกษตรกรพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า จำนวน ๑๗๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๒๔๖.๗๕ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบางไทร ผู้ปลูกกล้วยน้ำว้าจำนวนมาก โดยเป็นการปลูกแบบพื้นที่ข้างบ้าน สวนขนาดเล็ก หรือหัวนา พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๒๔๖.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือตำบลสนามชัย รองลงมาคือตำบลบ้านม้าจำนวน ๗ ไร่ ตามลำดับ

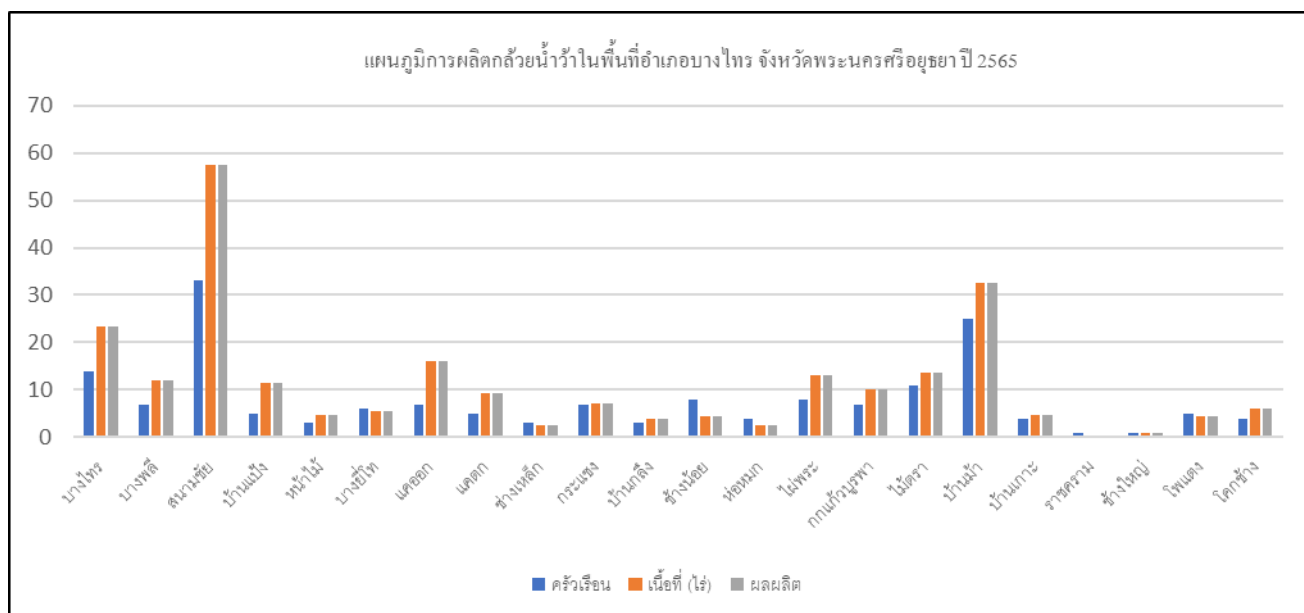
ตารางที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้ารายตำบล อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
บางไทร	๑๔	๒๓.๕	๒๓.๕
บางพลี	๗	๑๒	๑๒
สนามชัย	๓๓	๕๗.๕	๕๗.๕
บ้านแป้ง	๕	๑๑.๕	๑๑.๕
หน้าไม้	๓	๔.๗๕	๔.๗๕
บางยี่โท	๖	๕.๕	๕.๕
แคออก	๗	๑๖	๑๖
แคตก	๕	๙.๒๕	๙.๒๕
ช่างเหล็ก	๓	๒.๕	๒.๕
กระแซง	๗	๗.๒๕	๗.๒๕
บ้านกลิ้ง	๓	๔	๔
ช่างน้อย	๘	๔.๕	๔.๕
ห่อหมก	๔	๒.๕	๒.๕
ไผ่พระ	๘	๑๓	๑๓
กกแก้วบูรพา	๗	๑๐	๑๐
ไม้ตรา	๑๑	๑๓.๗๕	๑๓.๗๕
บ้านม้า	๒๕	๓๒.๕	๓๒.๕
บ้านเกาะ	๔	๔.๗๕	๔.๗๕
ราชคราม	๑	๐.๕	๐.๕
ช่างใหญ่	๑	๑	๑
โพแดง	๕	๔.๕	๔.๕
โคกช้าง	๔	๖	๖
รวม	๑๗๐	๒๔๖.๗๕	๒๔๖.๗๕

* ผลผลิตกล้วยน้ำว้าเฉลี่ย ๑ ตัน/ไร่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกกลั้วน้ำว่า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

กลั้วชอบอากาศร้อนชื้น ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๔ องศาเซลเซียส จะชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นดินฟ้าอากาศของประเทศไทย จึงเหมาะแก่การปลูกกลั้วมาก กลั้วชอบดินปนทรายที่มีลักษณะร่วน มีการระบายน้ำและอากาศหมุนเวียนได้ดี หากมีหน่อมากเกินไป ควรเอาออกบ้าง เพื่อมิให้แย่งอาหารจากต้นแม่ ควรเก็บหน่อไว้สัก ๑ - ๒ หน่อ เพื่อให้เป็นต้นพันธุ์ต้นแม่ การกำจัดหน่ออาจใช้เสียมคมๆ หรือมีดแซะลงไป หรือใช้มีดตัดแล้วคว้านหน่อที่อยู่เหนือดิน แล้วหยอดน้ำมันก๊าดที่บริเวณจุดเจริญ เพื่อยับยั้งการเจริญต่อไป ถ้ากลั้วอยู่ระหว่างออกดอกไม่ควรแซะหน่อ เพราะจะกระทบกระเทือนถึงต้นได้ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยม ซื้อต้นพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และบางรายซื้อต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะได้ต้นพันธุ์ที่ปลอดโรค มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์เดิม และควรเลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมดิน ไถพรวนกลับดินลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ตากดินนาน ๗-๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืช จากนั้นใส่ปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัมต่อหลุม ป้องกันโรคตายพราย และไถพรวนกลบ ถ้าพื้นที่เป็นดินเหนียวหรือบริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ควรยกร่อง และปลูกบนแนวสันร่อง ระยะที่เหมาะสมคือ ๒.๕ x ๒.๕ เมตร จำนวนต้นเฉลี่ย ๒๐๐ - ๒๕๐ ต้น/ไร่

(๓) การปลูก

ปลูกด้วยหน่อใบแคบ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยเตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ผสมดินปุ๋ยคอกจำนวน ๕ กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟส จำนวน ๕๐ กรัม เข้าด้วยกันในหลุมให้สูงประมาณ ๒ ใน ๓ ของหลุม ยกถุงกล้าต้นไม้วางในหลุมโดยระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อย ใช้มีดที่คมกรีดถุงจากก้นถุงขึ้นมาถึงปากหลุมทั้ง ๒ ด้าน (ซ้ายและขวา) จากนั้นดึงถุงพลาสติกออกโดยระวังอย่าให้ดินแตก กลบดินที่เหลือลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง และรดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ปริมาณของการให้น้ำขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ความชุ่มชื้นของดิน ปริมาณลมที่พัดผ่าน จะทำให้การคายน้ำมาก จึงไม่ควรปล่อยให้ผิวหน้าดินแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากรากจะหาอาหารอยู่บริเวณผิวดิน จึงทำให้หยุดชะงักการเจริญเติบโต โดยปริมาณน้ำที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกล้วยอยู่ระหว่าง ๑๗ - ๒๐ ลิตร ต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ ๓ - ๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ ๗ - ๘ เดือน ควรมีการไว้หน่อทดแทน ๑ - ๒ หน่อ โดยหน่อที่ ๑ และที่ ๒ ควรมีอายุห่างกันประมาณ ๔ เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดย เลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า : ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ ๗ - ๑๒ ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหารและเพิ่มความเจริญเติบโตของผลกล้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัม ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง ๆ ละ ๒๕๐ กรัม

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ สัปดาห์ ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๓ ใส่หลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว เริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน แล้วตัดแบ่งเป็นหวีบ่มให้สุก โดยเรียงกล้วยทับกัน ๓-๕ ชั้น คลุมด้วยผ้าพลาสติกไว้ ๒๔ ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออก วางพักไว้ ๔-๖ วัน แต่หากระยะเวลาในการขนส่งนาน อาจตัดกล้วยเมื่อความแก่ประมาณ ๗๕% การดูลักษณะความอ่อนแก่ของกล้วยจากลักษณะผล เช่น ดูขนาดลูกกล้วย เหลี่ยมกล้วย หรือใช้วิธีการนับอายุจากวันแทงปลี หรือวันตัดปลี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากตัดเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง ทำความสะอาดผลหรือบริเวณปลายผลที่มีก้านแห้งติดอยู่ออกให้หมด แยกเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ อย่างระมัดระวังอย่าให้ รอยตัดซ้ำ คัดเลือกผลที่มีรอยตำหนิ หวีที่ไม่ได้ขนาดออก จุ่มในน้ำผสมสารโรอาเบนดาโซล แล้วผึ่งลมหรือเป่าให้แห้ง จากนั้นนำไปยังโรงเรือนเพื่อคัดขนาดบรรจุ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคตายพราย (Panama disease หรือ Fusarium wilt) เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum f.sp. Cubense* เข้าทำลายราก และมีการเจริญเข้าไปในท่อน้ำ ท่ออาหาร ทำให้เกิดอุดตัน ใบจึงมีอาการขาดน้ำ เหี่ยวเฉา และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หักพับ การเจริญจะชะงักงัน และตายในที่สุด โรคนี้สามารถระบาดไปทางดิน ดังนั้นต้นที่อยู่ในบริเวณนั้นจะถูกโรคนี้ทำลายหมด จึงควรทำความสะอาดโคนกอกล้วย อย่าให้รก ทำทางระบายน้ำให้ดี และรดด้วยแคลเซียม ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. โรครากเน่าและต้นกล้าเหี่ยว สาเหตุ : เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

ลักษณะอาการ : ต้นกล้าแสดงอาการเหี่ยว บริเวณรากบางส่วนเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาล พบ ในช่วงอนุบาลต้นกล้าในเรือนเพาะชำ การป้องกันกำจัด ได้แก่ ใช้วัสดุเพาะกล้าที่เป็นขุยมะพร้าว ชี้เถ้าแกลบ

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เก็บเกี่ยวกลีโกลกรัมละ ..... บาท	๖๐๐	๓๐๐ บาท/คน
รวม	๗,๒๔๐	

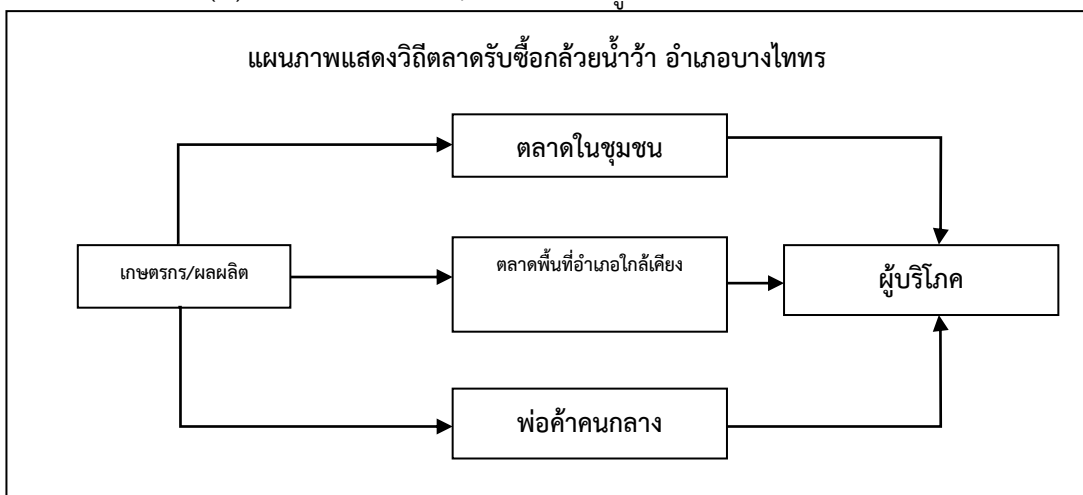
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง โดยบางรายมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต และเกษตรกรจะแบ่งผลผลิตบางส่วนไว้บริโภคในครัวเรือน

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ภาพที่ ๓๘ วิธีการตลาดของกล้วยน้ำว้า อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางไทร ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินเกือบทุกสภาพ พื้นที่ปลูกควรเป็นพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง กรณีพื้นที่เป็นที่ลุ่มจะต้องยกร่องเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และดินควรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวที่มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถระบายน้ำได้ดี และควรมีดินความเป็นกรดต่างอยู่ระหว่าง (pH) ๕.๕-๗.๕

(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

อำเภอบางไทร มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๑๓๗ ครัวเรือน ๑๕๙.๒๕ ไร่

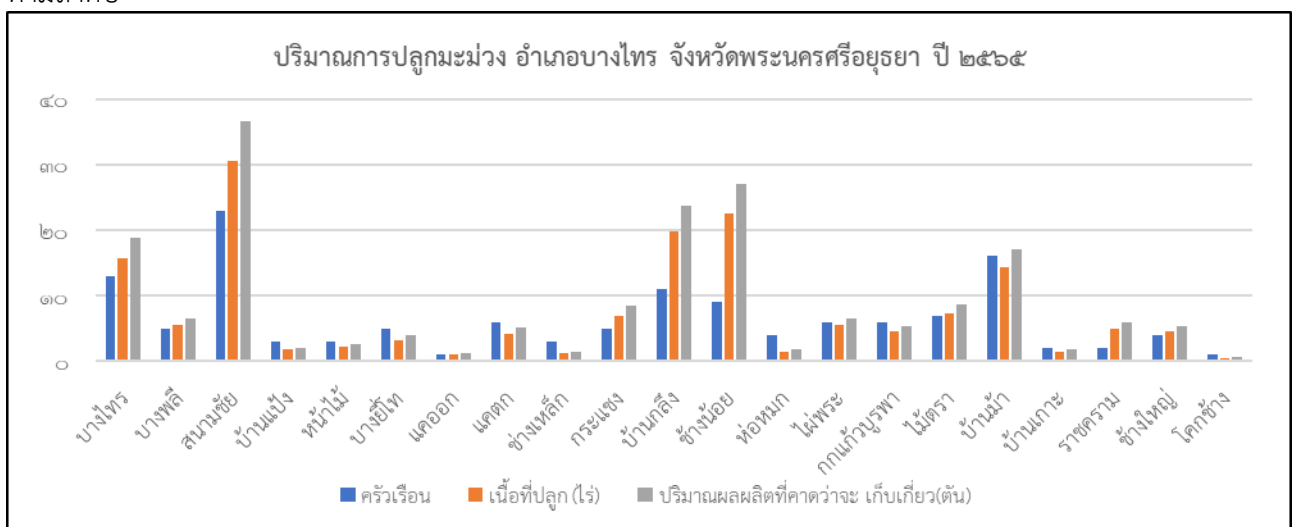
ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

พันธุ์พืช	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
มะม่วงแรด	๔	๔	๓
มะม่วงเขียวเสวย	๑๖	๑๖	๒๐.๒๔
มะม่วงน้ำดอกไม้	๑๐	๑๑	๑๕
มะม่วงอกร่อง	๒	๒	๓.๗๕
มะม่วงโชคอนันต์	๑	๑	๐.๕
มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง	๒	๒	๒
มะม่วงแก้วขมิ้น	๒	๒	๒.๒๕
มะม่วงพันธุ์อื่นๆ	๔	๔	๗.๕
ไม่ระบุ	๙๖	๑๐๓	๑๐๕
รวม	๑๓๗	๑๔๕	๑๕๙.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖/ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๕

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบางไทร มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๑๓๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลช้างน้อย จำนวน ไร่ ๒๒.๕ รองลงมาคือตำบลบ้านกลิง จำนวน ๑๙.๗๕ ไร่ และตำบลบางไทร จำนวน ๑๕.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๓๙ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖/ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๕

ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

อำเภอ	ครัวเรือน	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว(ตัน)	ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย (ตัน)
บางไทร	๑๓	๑๕.๗๕	๑๕.๗๕	๑๘.๙๐	๑.๒
บางพลี	๕	๕.๕	๕.๕	๖.๖๐	๑.๒
สนามชัย	๒๓	๓๐.๕	๓๐.๕	๓๖.๖๐	๑.๒
บ้านแปง	๓	๑.๗๕	๑.๗๕	๒.๑๐	๑.๒
หน้าไม้	๓	๒.๒๕	๒.๒๕	๒.๗๐	๑.๒
บางยี่โท	๕	๓.๒๕	๓.๒๕	๓.๙๐	๑.๒
แคออก	๑	๑	๑	๑.๒๐	๑.๒
แคตก	๖	๔.๒๕	๔.๒๕	๕.๑๐	๑.๒
ช่างเหล็ก	๓	๑.๒๕	๑.๒๕	๑.๕๐	๑.๒
กระแซง	๕	๗	๗	๘.๔๐	๑.๒
บ้านกลิ่ง	๑๑	๑๙.๗๕	๑๙.๗๕	๒๓.๖๙	๑.๒
ช่างน้อย	๙	๒๒.๕	๒๒.๕	๒๗.๐๐	๑.๒
ห่อหมก	๔	๑.๕	๑.๕	๑.๘๐	๑.๒
ไม้พระ	๖	๕.๕	๕.๕	๖.๖๐	๑.๒
กกแก้วบูรพา	๖	๔.๕	๔.๕	๕.๔๐	๑.๒
ไม้ตรา	๗	๗.๒๕	๗.๒๕	๘.๗๐	๑.๒
บ้านม้า	๑๖	๑๔.๒๕	๑๔.๒๕	๑๗.๑๐	๑.๒
บ้านเกาะ	๒	๑.๕	๑.๕	๑.๘๐	๑.๒
ราชคราม	๒	๕	๕	๖.๐๐	๑.๒
ช่างใหญ่	๔	๔.๕	๔.๕	๕.๔๐	๑.๒
โคกช้าง	๑	๐.๕	๐.๕	๐.๖๐	๑.๒
รวม	๑๓๕	๑๕๙.๒๕	๑๕๙.๒๕	๑๙๑.๐๙	๑.๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖/ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ใช้ต้นพันธุ์ที่ได้จากการขยายพันธุ์ด้วยการติดตา การตอน หรือการทาบกิ่ง ซึ่งจะได้ต้นพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์เดิม และเลือกต้นพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ต้นกล้าสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

ดินที่เหมาะสมคือ ดินร่วน ร่วนเหนียว หรือร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุมาก ระบายน้ำและถ่ายเทอากาศดี ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง เช่น ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำต่างๆ ต้องยกร่องเช่นเดียวกับการปลูกไม้ผลอย่างอื่น เพื่อไม่ให้น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดของร่องกว้างอย่างน้อย ๖ เมตร ร่องน้ำกว้างอย่างน้อย ๑.๕ เมตร เมื่อขุดยกร่องเสร็จแล้ว ให้ปรับปรุงดินให้ร่วนซุย โดยการขุดตากดิน ใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก หรือถ้าดินเหนียวมากให้โรยปูนขาวลดความเป็นกรดของดิน

(๓) การปลูก

- ระยะเวลาปลูกที่เหมาะสม ในพื้นที่ลุ่ม ระหว่างต้น ๔-๕ เมตร ขนาดหลุมกว้าง ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกเป็นช่วงต้นฤดูฝน (ปลายเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม) แต่หากมีน้ำชลประทานสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี

- เตรียมหลุม ขนาดหลุมกว้าง ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ระยะห่าง ๔x๖ เมตร ปลูกกลางร่อง ระยะห่างระหว่างต้น ๔-๕ เมตร ใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม อัตรา ๒-๕ กิโลกรัม และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐๐ - ๓๐๐ กรัมต่อหลุม

- นำต้นมะม่วงลงกลางหลุม ใส่ดินให้เต็มหลุม ปักไม้ยึดลำต้น รดน้ำให้ชุ่ม และคลุมโคนต้นด้วยฟางแห้ง เพื่อเป็นการรักษาความชื้น

(๔) ระบบการให้น้ำ

วิธีการให้น้ำมี ๒ วิธี

๑. การใช้ระบบให้น้ำแบบหัวเหวี่ยงเล็ก(มินิสปริงเกอร์) การปฏิบัติงานทำได้สะดวก ประหยัดแรงงานและพืชได้น้ำสม่ำเสมอ

๒. การให้น้ำแบบสายยางรดหรือแบบปล่อยตามร่องขนาดเล็ก มีต้นทุนต่ำกว่าระบบแรก แต่ควบคุมปริมาณน้ำที่ให้พืชได้ยาก ไม่สม่ำเสมอ ใช้น้ำและเวลามากกว่าระบบหัวเหวี่ยงเล็ก

ความถี่ของการให้น้ำขึ้นอยู่กับเนื้อดินและสภาพอากาศ ดินที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายให้น้ำ ๒-๓ วันต่อครั้ง เนื้อดินเป็นดินเหนียวให้น้ำ ๔-๕ วันต่อครั้ง อาจใช้วิธีสังเกตจากความชื้นดิน และสภาพของใบมะม่วง ประกอบการวางแผนให้น้ำก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น และในช่วงก่อนมะม่วงออกดอก จะต้องให้น้ำจนกว่ามะม่วงเริ่มแทงช่อดอกแล้วจึงจะเริ่มให้น้ำอีก ซึ่งหลังจากการปลูกใหม่ ถ้าฝนไม่ตก ควรรดน้ำให้ทุกวัน และค่อยๆ ห่างขึ้นเป็น ๓ - ๔ วันต่อครั้ง จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งกิ่ง เป็นการจัดทรงหรือสร้างทรงพุ่มมะม่วง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยตัดแต่งกิ่งแบบเปิดกลางทรงพุ่ม ควบคุมความสูงในระยะที่ทำงานได้สะดวก ๒.๕-๓ เมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ ๔ เมตร เพื่อเพิ่มผลผลิต เน้นทรงพุ่มโปร่ง แสงส่องผ่านได้ โดยเลือกลำต้นหลัก ๑ ลำต้น ความสูง ๗๕ -๑๐๐ เซนติเมตร ทำลายตายอด ทำให้ตาข้างผลิตเกิดเป็นกิ่งแขนง คัดเลือกกิ่งไว้ในทิศทางที่ต้องการ ๓-๕ กิ่งและเลือกกิ่งไว้อีก ๒-๓ ครั้ง ตามขนาดทรงพุ่มที่ต้องการ โดยขนาดพุ่มต้นควรคำนึงถึงความสะดวกในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว และตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งที่โรคและแมลงทำลาย กิ่งกระโดง กิ่งไขว้ กิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งที่ผลิบริเวณ ปลายกิ่งที่แน่นมากเกินไปออก

(๖) การใส่ปุ๋ย

มะม่วงอายุ ๑-๒ ปี ในช่วงต้นฤดูฝน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง โดยชุตรอบโคนต้น ใส่ปุ๋ย แล้วกลบดิน หรือใส่ปุ๋ยยูเรีย ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร รดที่ต้นกล้าเดือนละ ๒ ครั้ง จะช่วยให้ต้นกล้าเจริญเติบโตได้ดี และใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญ

- ระยะบำรุงต้น หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตและตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

- ระยะเร่งสร้างดอก ก่อนดอกมะม่วงออก ๒-๓ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น ถ้าต้นอายุมาก ให้ใส่ปุ๋ยคอกเพิ่ม ๒-๔ กิโลกรัม/ต้น

- ระยะบำรุงผล หลังดอกบาน ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

- ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ก่อนเก็บเกี่ยว ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตอายุประมาณ ๑๒๐ วันหลังจากดอกบาน โดยวิธีเก็บสามารถเก็บด้วยมือ หรือใช้ ตระกร้อติดใบมีดตัดข้าวและควรมีซี่ยาวไม่น้อยกว่า ๑-๒ นิ้วเพื่อป้องกันยางไหล นำผลใส่ตระกร้า ไม่ควรวางผล มะม่วงลงพื้นดิน และตากแดด ช่วงเวลาในการเก็บควรเก็บในช่วงเช้า ป่าย หรือเย็น ไม่ควรเก็บผลมะม่วงในช่วง แดดจัด

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวผลที่อายุเหมาะสม และระมัดระวังการชอกช้ำและการสูญเสีย
- ลดอุณหภูมิโดยใช้พัดลมเป่าระบายความร้อน เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา
- หลังเก็บเกี่ยวประมาณ ๑ เดือน ตัดแต่งกิ่งให้เสร็จพร้อมกันในแต่ละแปลง หลังตัดกิ่ง ๒ สัปดาห์

พ่นปุ๋ยโพแทสเซียมในเตรท (๑๓-๐-๔๖) อัตรา ๒๐๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อให้แตกใบอ่อนพร้อมกัน

- กำจัดวัชพืชที่ปกคลุมพื้นที่สวน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคแอนแทรกโนส (anthracnose : *Colletotrichum gleosporiodes*, Penz) เข้าทำลายกับทุกส่วนของต้น อาการบนใบจะเห็นเป็นจุดๆ สีน้ำตาลดำ และขยายตัวออกเป็นแผลแห้งๆ ขอบแผลมีสีเข้ม ที่ใบ กิ่ง ช่อดอก และผล ทำให้ใบเป็นรูพรุนทั่วไป ถ้าเป็นกับใบอ่อนหรือยอดอ่อน จะทำให้ใบบิดเบี้ยวและยอดแห้ง ถ้าเกิดที่ดอกจะทำให้ดอกร่วง ถ้าเกิดกับผลอ่อนจะทำให้ผลนั้นเน่าและแฉีก ไม่เจริญเติบโต ส่วนผลที่มีขนาดเล็ก ถ้าเป็นโรคนี้อาจร่วงไปเลย

การป้องกันและกำจัด

ตัด ทำลาย และพ่นสารกันเชื้อรา เช่น ไซเนบ (Zineb), แมนเซทดี (Manzate-D), หรือ เบนเลท ๕๐ จำนวน ๑๐-๑๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุกๆ ๗-๑๐ วัน โดยเฉพาะในระยะที่มีอากาศชุ่มชื้นมาก เช่น ในฤดูฝน

๒. โรคช่อดอกดำ (Blossom Blight) สาเหตุเกิดจากเชื้อราหลายชนิด ได้แก่ *Colletotrichum* sp., *Fusarium* sp., *Cladosporium* sp., *Alternaria* sp. และ *Pestalotiopsis* sp. ลักษณะอาการของโรค ก้านช่อดอกเกิดเป็นปื้นเนื่องจากรอยแผลเล็กๆ เชื่อมติดต่อกัน และลุกลามไปยังฐานช่อดอก ทำให้ช่อดอกแห้งดำทั้งช่อ การแพร่ระบาด ระบาดมากในสภาพที่มีฝนตกชุก และดอกเริ่มบานและปริมาณเพลี้ยไฟค่อนข้างสูง

การป้องกันและกำจัด

๑) สสำรวจเพลี้ยไฟอย่างสม่ำเสมอ และกำจัดเพลี้ยไฟก่อนดอกบาน

๒) ถ้าเริ่มสังเกตเห็นพบอาการโรค ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชชนิดพ่น เช่น เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม ไธอะเบนดาโซล และ อะซ็อกซีส-โตรบิน เป็นต้น เพื่อป้องกันการติดของเชื้อรา ควรพ่นสลับกับสารประเภทสัมผัส เช่น แมนโคเซบ

๓. เพลี้ยจ๊กจั่นมะม่วง (Mango hopper: *Idiocerus* spp)

เข้าทำลายมะม่วงตั้งแต่เริ่มออกดอก โดยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอกและช่อดอก ทำให้ดอกร่วงหล่น ถ้าดูดน้ำเลี้ยงที่ผลอ่อนก็จะทำให้ผลอ่อนร่วงหล่น มะม่วงไม่ค่อยติดผล เพลี้ยจ๊กจั่นมะม่วงยังถ่ายทอดที่มีลักษณะเป็นน้ำหวานออกมาติดอยู่ตามใบ เป็นอาหารของราดำ ทำให้ราดำ ระบาดจับอยู่ตามใบมะม่วง ทำให้ใบมะม่วงสังเคราะห์อาหารได้น้อยลง

การป้องกันและกำจัด

ให้พ่นสารเคมี เช่น เซฟวินทุก ๗ วัน โดยเริ่มต้นเมื่อมะม่วงเริ่มแตกช่อดอก แต่งเว้นการพ่นสารเคมีเมื่อดอกมะม่วงกำลังบาน และเมื่อเห็นว่ามะม่วงติดผลดีแล้ว นอกจากวิธีที่กล่าวแล้ว ยังอาจไล่ให้เพลี้ยจ๊กจั่นหนีไปได้ โดยการสูมควันที่โคนต้นมะม่วงให้มีควันมากๆ ส่วนการกำจัดโดยใช้ยาฆ่าแมลงนั้น ให้ทำก่อนที่จะระบาดมาก หรือ

ทำในระยะที่ยังเป็นตัวอ่อน จะสามารถกำจัดได้ง่าย ถ้าปล่อยไว้จนเป็นตัวแก่จะมีปีกบินหนีไปยังต้นอื่น เมื่อคนเดินเข้าไปใกล้ หรือเมื่อพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งจะทำให้การกำจัดไม่ค่อยได้ผล

๔. เพลี้ยไฟ

นอกจากเพลี้ยจักจั่นมะม่วงแล้ว ในระยะที่มะม่วงออกดอกนี้ อาจมีเพลี้ยไฟเข้าทำลายช่อดอกด้วย โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกทำให้ดอกร่วง เช่นกัน เพลี้ยไฟทำลายพืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ช่อดอกมะม่วง ทำให้เป็นแผลจุดสีดำ ถ้าระบาดรุนแรงผลมะม่วงจะเป็นสีดำ เกือบทั้งหมด ถ้าเป็นระยะดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วง ไม่ติดผลหรือติดผลน้อย ซึ่งจะระบาดเมื่ออากาศร้อนและแห้งแล้ง อย่างไรก็ตามมีการพบเห็นเพลี้ยไฟหลังจากฝนตกบ้าง

การป้องกันและกำจัด

ถ้าพบไม่มากให้ตัดทำลาย เผาทิ้ง ถ้าพบมากควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงพ่น Cyhalothrim หรือ โมโนโครโทฟอส หรือคาร์บาริล ฉีดพ่นอย่างน้อย ๒ ครั้งเมื่อเริ่มแทงช่อดอก และช่วงมะม่วงติดผลขนาด ๐.๕-๑ ซม. หรือเท่ามะเขือพวง

๕. แมลงวันผลไม้ทำลายผลมะม่วง

แมลงวันผลไม้ตัวเมียจะวางไข่ได้ผิวของผลมะม่วง เมื่อไข่เจริญเป็นตัวหนอน หนอนจะไชซอนกินเนื้อมะม่วงเป็นอาหาร ทำให้ผลมะม่วงเน่าเสียหายร่วงหล่นได้

การป้องกันและกำจัด ทำได้หลายวิธี

๑) ห่อผลมะม่วงด้วยกระดาษหรือใบตองแห้ง

๒) ทำลายดักแด้โดยการไถพรวนดินบริเวณโคนต้น หรือใช้สารเคมีฆ่าแมลงพ่นลงดิน เพื่อฆ่าดักแด้ เช่น ดีลตริน คลอเดน

๓) เก็บผลมะม่วงที่ถูกทำลายโดยแมลงวันผลไม้ที่หล่นโคนต้นทำลายเสีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

หากมีระบบน้ำชลประทานมะม่วงสามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล แต่ถ้าหากไม่มีน้ำให้ปลูกช่วงต้นฤดูฝน (ต้นเดือนเมษายน - พฤษภาคม)

ตารางที่ ๔๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง (ชลประทาน)	←—————△—————→											
	←-----▽-----→											

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอบางไทร มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๒๑,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๘ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๕ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ต่อไร่/รอบ/ปี)

รายการ (ตัวอย่าง)	ค่าใช้จ่าย (บาท)	หมายเหตุ
ยกร่อง	๑๐,๐๐๐	ครั้งแรก
พันธุ์มะม่วง	๒,๐๐๐	ครั้งแรก
ปลูก	๓๐๐	ครั้งแรก
ยากุมวิทพีช	๕๐๐	๓ ครั้ง
ทำสารเร่ง	๑,๐๐๐	๑ ครั้ง/ปี
ปุ๋ยคอก อัตรา ๒๐๐ กก./ไร่	๑,๒๐๐	
ปุ๋ยเคมี ๒๕-๗-๒๕ อัตรา ๕๐ กก./ไร่	๑,๖๐๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย (วันละ ๓๐๐ บาท)	-	
ให้น้ำ (ดูตามความชื้น)	๑,๐๐๐	น้ำมัน
เก็บเกี่ยวต้นละ ๒๕ บาท (คละเกรด)	๑,๒๐๐	
ค่าจ้างดูแลรักษารวมปลูก (ต่อปี)	๒,๐๐๐	
ค่าเช่าที่	-	
รวม	๒๑,๒๐๐	

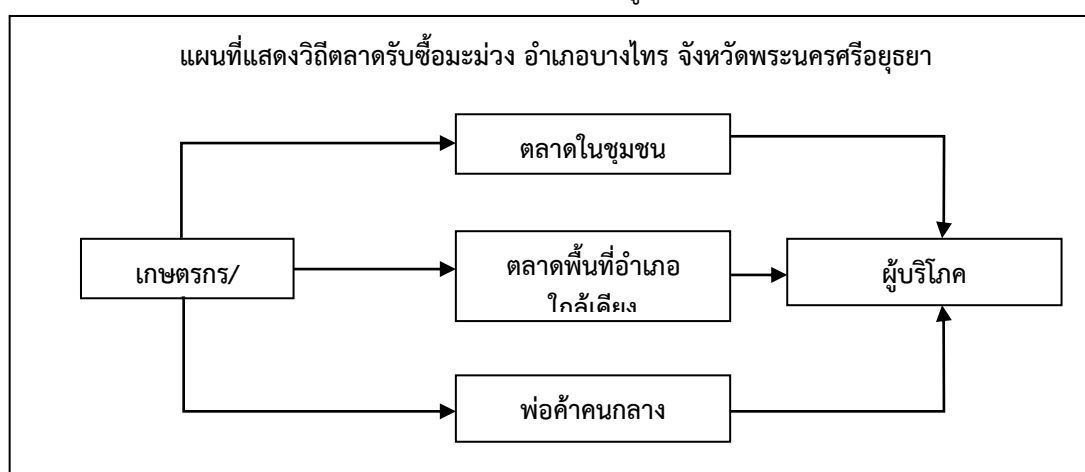
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง และมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ภาพที่ ๔๐ วิถีตลาดของมะม่วง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลราชคราม ไม่มีเกษตรกรต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรทำนาปีละ ๓ ครั้ง - เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจนความจำเป็นในนาข้าว - ดินเป็นกรดจัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทำนาปี ละ ๒ ครั้ง - ปลุกพืชปรับปรุงบำรุงดิน 	ตำบล บางยี่โท ช่างเหล็ก บ้านเกาะกอกแก้วบุรพา บางไทร บ้านม้า บ้านแปง ราชคราม ช่างใหญ่ เชียงรากน้อย โพนแดง ห่อหมก หน้าไม้ ไร่พระ แดตก แดออก สนามชัย ไม้ตรา โคกช้าง บางพลี กระแซง บ้านกลิ้ง ช่างน้อย	
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ข้าว ๑. ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ๒ .ผลผลิตตกต่ำ ๓. ชนิด	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นปลูกพืชเชิงเดี่ยว - ไม่เน้นด้านคุณภาพ - ขาดความรู้ด้านเรื่องโรคและแมลง 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มสร้างมาตรฐานและเงื่อนไขการผลิตเพื่อมีอำนาจต่อรองและกำหนดคุณภาพสินค้า - ให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน 	ตำบล บางยี่โท ช่างเหล็ก บ้านเกาะกอกแก้วบุรพา บางไทร บ้านม้า บ้านแปง ราชคราม ช่างใหญ่ เชียงรากน้อย โพนแดง ห่อหมก หน้าไม้ ไร่พระ แดตก แดออก สนามชัย ไม้ตรา โคกช้าง บางพลี กระแซง บ้านกลิ้ง ช่างน้อย	
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. ยึดติดกับการทำการเกษตรแบบเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลงและหาวิธีมาปรับปรุงเพื่อทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำการเกษตร - ไม่ทำการเกษตรเองจ้างทำจึงขาดประสบการณ์ในการดูแลรักษา - ทำการเกษตรได้ไม่เต็มที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรควรศึกษาหาความรู้กับเรื่องใหม่ๆ มาปรับใช้กับแปลงปลูกเพื่อลดความเสี่ยงในการผลิต - ปฏิบัติและศึกษาดูแลแปลงอย่างต่อเนื่อง - มีการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Smart farmer ต้นแบบ 	กอกแก้วบุรพา บางไทร บ้านม้า บ้านแปง ราชคราม ช่างใหญ่ เชียงรากน้อย โพนแดง ห่อหมก หน้าไม้ ไร่พระ แดตก แดออก สนามชัย ไม้ตรา โคกช้าง บางพลี กระแซง บ้านกลิ้ง ช่างน้อย	
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดความรู้ในเรื่องบรรจุภัณฑ์ ๒. ขาดความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตแล้วขายเลยไม่มีผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าให้กับสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างการรับรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าให้กับสินค้า 	กอกแก้วบุรพา บางไทร บ้านม้า บ้านแปง ราชคราม ช่างใหญ่ เชียงรากน้อย โพนแดง ห่อหมก หน้าไม้ ไร่พระ แดตก แดออก สนามชัย ไม้ตรา โคกช้าง บางพลี กระแซง บ้านกลิ้ง ช่างน้อย	

๒ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง(S)	จุดอ่อน (W)
	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่เหมาะในการทำ การเกษตร, การคมนาคมสะดวก - มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติและ ระบบชลประทานในพื้นที่ - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง - เกษตรกรหาความรู้และเทคนิค ใหม่ๆ มีความสามารถเป็นวิทยากร ในการถ่ายทอดได้, มีความรู้ความ ชำนาญในการทำการเกษตร - มี ศพก. (เครือข่าย) - มีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน, ศูนย์ จัดการดินปุ๋ยชุมชน - มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง / วิสาหกิจชุมชน - เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญ ในการทำการเกษตร - มีกลุ่มยุวเกษตรกร ,กลุ่ม เกษตรกรผู้ทำนา - คณะกรรมการ ศบกต. 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ - เกษตรกรขาดความรู้, ขาดแคลน แหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - ผลผลิตทางการเกษตรด้อย คุณภาพขาดการนำเทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ, เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่ม ซื่อ-ขาย - ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร - สินค้าเกษตรยังไม่มีการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตและการต่อ ยอด - บางชุมชนมีการรวมกลุ่มน้อยมาก - เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ทำกิน, ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำ บัญชีครัวเรือนและยังไม่สามารถลด ต้นทุนในการผลิตที่สูงได้
<p style="text-align: center;">โอกาส (O)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนโครงการจาก หน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด - อปท. สนับสนุนงบประมาณเพื่อ เรียนรู้ด้านการเกษตร - ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการ เกษตร 	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้ ศพก.เป็นแหล่ง รวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย - ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชน เชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อ จำหน่ายผลผลิต - มีการสนับสนุนสินเชื่อให้ วิสาหกิจชุมชนนำมาใช้ในการผลิต และแปรรูป - มีการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่ - รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้า ในท้องถิ่น 	<p style="text-align: center;">กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เอง - รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดี เพื่อจำหน่าย - พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้าน การใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการ ส่งออก

ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
<ul style="list-style-type: none"> - ภัยธรรมชาติ ฝนแล้งน้ำท่วม - โรคและแมลง - ราคาผลผลิตขึ้นอยู่กับตลาดโลก, ปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มขึ้น - สินค้าการเกษตรบางอย่างส่งออกไม่ได้ - มีคู่แข่งทางการค้าจากต่างประเทศ, บางประเทศมีการกีดกันทางการค้า - สภาพแวดล้อมเช่นมลพิษทางอากาศฝุ่นละออง น้ำเสียจากบ่อดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้ทันต่อชนิดของศัตรูพืชใหม่ๆ - สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาดโลก - พัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในการผลิตปุ๋ยหมักไม่กลับกองเพื่อทดแทนปุ๋ยเคมี - การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก - การพัฒนาผู้นำ Smart farmer ให้มีความรู้เรื่องกฎหมายการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่เน่าเสียง่าย - พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศ - สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชชนิดใหม่ๆเพื่อการส่งออก

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ สนับสนุนให้ ศพก. เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย
- ๑.๒ ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อจำหน่ายผลผลิต
- ๑.๓ มีการสนับสนุนสินเชื่อให้วิสาหกิจชุมชนนำมาใช้ในการผลิตและแปรรูป
- ๑.๔ มีการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่
- ๑.๕ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้าในท้องถิ่น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เอง
- ๒.๒ รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย
- ๒.๓ พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ
- ๒.๔ พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้ทันต่อชนิดของศัตรูพืชใหม่ๆ
- ๓.๒ สนับสนุนให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาดโลก
- ๓.๔ พัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนในการผลิตปุ๋ยหมักไม่กลับกองเพื่อทดแทนปุ๋ยเคมี
- ๓.๕ การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก
- ๓.๖ การพัฒนาผู้นำ Smart farmer ให้มีความรู้เรื่องกฎหมายการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่เน่าเสียง่าย
- ๔.๒ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศ
- ๔.๓ สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง
- ๔.๕ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชชนิดใหม่ๆเพื่อการส่งออก

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายการสินค้า

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) การบริหารจัดการการผลิตข้าวมีมาตรฐาน ผลผลิตข้าวมีคุณภาพ

(๒) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นเกษตรกรมืออาชีพ มีศักยภาพสูง รวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่และกลุ่ม

ผู้ผลิตข้าวคุณภาพอย่างเข้มแข็ง

(๓) ผลผลิตข้าวปลอดภัย สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ยกระดับการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานปลอดภัย

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาวนา

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมนาแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ หมู่บ้านนาข้าวปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ พึ่งพาตนเองได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ต้นแบบวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

โครงการที่ ๒ พัฒนาบรรจุภัณฑ์

๑.๒.๓ กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ พึ่งพาตนเองได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๒ สร้างและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

๑.๒.๔ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เพื่อให้ ศพก.เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่

- เกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้ได้

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ เกษตรกรต้นแบบ ศพก. ครบเครื่อง

โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ ศพก.

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ ศพก. ครอบคลุม

โครงการที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับพืชสินค้าหลัก

โครงการที่ ๒ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๓ ศพก.เป็นที่รู้จัก

โครงการที่ ๑ สื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุก

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมในการปลูกพืช

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การปรับปรุงคุณภาพดินให้มีความเหมาะสมในการปลูกพืช

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช

โครงการที่ ๒ รมรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) เพื่อให้มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

โครงการที่ ๑ ขุดสระน้ำขนาดเล็กไว้ใช้ในไร่นา

โครงการที่ ๒ พัฒนาปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้

๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร

ตารางที่ ๕๑ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา การผลิต สินค้า	- โครงการฝึกอบรม การทำเกษตรกรรม ภายใต้ระบบ เศรษฐกิจพอเพียง	- พัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากให้เข้มแข็ง - พัฒนาระบบวนการ เรียนรู้ - เสริมสร้างความรู้ ทักษะต่างๆ	เกษตรกร ๔๐๐ คน	ต.ราชคราม ต.แคออก ต.ไผ่พระ ต.บ้านกลิ้ง	- จัดทำโครงการ - จัดหาวัสดุโดย จัดซื้อจัดจ้าง			๔๐๐	๕๗๖,๐๐๐	๔๐๐	๕๗๖,๐๐๐	๔๐๐	๕๗๖,๐๐๐	๔๐๐	๕๗๖,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ
	- โครงการส่งเสริม การใช้น้ำหมักชีวภาพ ทดแทนการใช้ สารเคมี	- เพื่อให้เกษตรกรมี ความรู้ความเข้าใจใน การผลิตและใช้น้ำ หมักชีวภาพได้อย่างมี ประสิทธิภาพ - เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมี ความเข้มแข็ง	เกษตรกร ๑๘๐ คน	ต.แคออก ต.ไผ่พระ ต.บ้านกลิ้ง	- คัดเลือกวิทยากรให้ ความรู้ ความเข้าใจใน การจัดตั้งกลุ่ม - จัดตั้ง คณะกรรมการการใช้ น้ำหมักชีวภาพ ทางการเกษตร - จัดอบรมถ่ายทอด ความรู้การทำน้ำหมัก ชีวภาพ			๑๘๐	๒๗,๐๐๐	๑๒๐	๒๗,๐๐๐	๑๒๐	๒๗,๐๐๐	๑๒๐	๒๗,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ
	โครงการ “ฝึกอบรม เกษตรกรเพื่อพัฒนา ยกระดับมาตรฐาน สินค้าเกษตร”	- พัฒนาเศรษฐกิจ ฐานรากให้เข้มแข็ง - พัฒนาระบบวนการ เรียนรู้ - เสริมสร้างความรู้ ทักษะต่างๆ	เกษตรกร ๒๑๐ คน	ต.เชียงรากน้อย ต.โพแดง ต.กระแซง ต.ช้างใหญ่ ต.ช้างเหล็ก ต.บ้านเกาะ ต.บางยี่โท	- จัดทำโครงการ - จัดหาวัสดุโดย จัดซื้อจัดจ้าง			๒๑๐	๕๒,๕๐๐	๒๑๐	๕๒,๕๐๐	๒๑๐	๕๒,๕๐๐	๒๑๐	๕๒,๕๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ กองสวัสดิการ เทศบาลตำบล ราชคราม

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา การผลิต สินค้า	- โครงการส่งเสริม การใช้น้ำหมักชีวภาพ ทดแทนการใช้ สารเคมี	- เพื่อให้เกษตรกรมี ความรู้ความเข้าใจใน การผลิตและการใช้ น้ำหมักชีวภาพอย่าง มีประสิทธิภาพในการ ลดการใช้ปุ๋ย - เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมี ความเข้มแข็งสามารถ พึ่งพาตนเองได้ในการ พัฒนาการเกษตร แบบยั่งยืน	เกษตรกร ๒๘๐ ราย	ต.ไม้ตรา ต.โคกช้าง ต.บางพลี ต.สนามชัย	- จัดอบรมและสาธิต การผลิตและการใช้ น้ำหมักชีวภาพ ทดแทนสารเคมี ทางการเกษตรให้กับ เกษตรกร			๒๘๐	๑๐๔,๐๐๐	๒๘๐	๑๐๔,๐๐๐	๒๘๐	๑๐๔,๐๐๐	๒๘๐	๑๐๔,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ
	- โครงการปลูกผัก สวนครัวเพื่อการยัง ชีพ	- เกษตรกรสามารถ นำความรู้ที่ได้มาปรับ ใช้ในชีวิตประจำวัน	เกษตรกร ๒๐๐ คน	ต.บางยี่โท ต.ช่างเหล็ก ต.บ้านเกาะ ต.กกแก้วบูรพา	- ซ้อมปุ๋ย - ซ้อมเมล็ดพันธุ์พืช			๒๐๐	๗๕,๖๐๐	๒๐๐	๗๕,๖๐๐	๒๐๐	๗๕,๖๐๐	๒๐๐	๗๕,๖๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ
	- โครงการส่งเสริม การใช้น้ำสกัด สมุนไพรป้องกันกำจัด ศัตรูพืช	- สนับสนุนการใช้ สมุนไพร - สนับสนุนการใช้ ผลิตพืชที่ปลอดภัย	เกษตรกร ๑๕๐ คน	ต.แคตต ต.ช่างน้อย ต.หน้าไม้	คัดเลือกพื้นที่และ เกษตรกรที่มี ศักยภาพถ่ายทอด ความรู้เรื่องการทำ และการ			๑๕๐	๙๐,๐๐๐	๑๕๐	๙๐,๐๐๐	๑๕๐	๙๐,๐๐๐	๑๕๐	๙๐,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ

- ต่อ -

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	- โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวพันธุ์ดี	- เพื่อให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ดี	เกษตรกร ๑๒๐ คน	ต.ไผ่พระ ต.บางไทร ต.บ้านแป้ง ต.บ้านกลิ้ง ต.บ้านม้า ต.ห่อหมก	- จัดอบรมเกษตรกร - จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว จัดซื้อปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ , ๔๖-๐-๐			๑๒๐	๑,๑๙๑,๖๐๐	๑๒๐	๑,๑๙๑,๖๐๐	๑๒๐	๑,๑๙๑,๖๐๐	๑๒๐	๑,๑๙๑,๖๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ อบต.ไผ่พระ อบต.บางยี่โท
พัฒนาศักยภาพกลุ่ม/เกษตรกร	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามแผนพัฒนาการเกษตร	- ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร - พัฒนาสังคมเกษตรกรเป็นสังคมที่เข้มแข็งมีคุณภาพที่ดี	เกษตรกร ๑๕๐ คน	ต.แคตก ต.ช้างน้อย ต.หน้าไม้	- เกษตรกรต้องมีส่วนร่วมในการคิด/ตัดสินใจ - กำหนดแผนหรือพัฒนาการเกษตรกำหนดโดยเกษตรกรในชุมชน - ให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนโครงสร้างผลผลิตทางการเกษตร			๑๕๐	๕๔,๐๐๐	๑๕๐	๕๔,๐๐๐	๑๕๐	๕๔,๐๐๐	๑๕๐	๕๔,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ อบต.บางยี่โท

- ต่อ -

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา ศักยภาพ กลุ่ม/ เกษตรกร	โครงการอบรมสัมมนา คณะกรรมการ ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล	- เพื่อให้เกิดการ ขับเคลื่อนนโยบาย ด้านการส่งเสริม การเกษตร - เพื่อใช้ ศบคต. เป็น ศูนย์กลางในการ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารให้กับกลุ่ม เกษตรกร	จัดอบรม สัมมนา คณะกรรมการ ศูนย์ฯ จำนวน ๑๒ ครั้งฯ ละ ๑๖ คน	ต.เชียงรากน้อย ต.กระแซง ต.ราชคราม ต.โพแดง ต.ช้างใหญ่ ต.บางไทร ต.บ้านแป้ง ต.บ้านม้า ต.ช่างเหล็ก ต.บ้านเกาะ ต.บางยี่โท	- จัดให้มีการประชุม และสัมมนา คณะกรรมการศูนย์ บริการศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร เดือนละ ๑ ครั้ง			๑๗๖	๔๒๒,๔๐๐	๑๗๖	๔๒๒,๔๐๐	๑๗๖	๔๒๒,๔๐๐	๑๗๖	๔๒๒,๔๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ อบต./เทศบาล
	โครงการอบรมเชิง ปฏิบัติการเพื่อพัฒนา ศักยภาพการ ดำเนินงานของกลุ่ม เกษตรกร	สร้างทักษะและพัฒนา ศักยภาพการ ดำเนินงานของสมาชิก กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มส่งเสริม อาชีพ/กลุ่ม แม่บ้าน เกษตรกร/ วสช./กลุ่ม เกษตรกรที่ ได้รับ ผลกระทบ จากโครงการ คลองระบาย น้ำหลาก บาง บาล-บางไทร	ต.เชียงรากน้อย ต.กระแซง ต.ราชคราม ต.โพแดง ต.ช้างใหญ่ ต. สนามชัย	๑. จัดอบรมเชิง ปฏิบัติการ ๒. สนับสนุนปัจจัยการ ผลิต			๒๗๐	๕๕๓,๐๐๐	๒๗๐	๕๕๓,๐๐๐	๒๗๐	๕๕๓,๐๐๐	๒๗๐	๕๕๓,๐๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ อบต./เทศบาล

- ต่อ -

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา ศักยภาพ กลุ่ม/ เกษตรกร	โครงการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	-เปิดมุมมองและ วิสัยทัศน์ของกลุ่ม -เพื่อสร้าง ประสบการณ์กับการ เรียนรู้ของกลุ่มอื่น เพื่อกลับมาพัฒนา ต่อไป	เกษตรกร สมาชิกกลุ่ม ละ๑๖ราย รวม ๖๔ ราย	ต.แคออก ต.ไม้ตรา ต.บางพลี ต.สนามชัย	- จัดทำโครงการ - จัดหาวัสดุโดย จัดซื้อจัดจ้าง			๖๔	๕๖,๔๐๐	๖๔	๕๖,๔๐๐	๖๔	๕๖,๔๐๐	๖๔	๕๖,๔๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ กองสวัสดิการ อบต.ตำบล บ้านกลิ้ง
	โครงการสนับสนุน การดำเนินงานกลุ่ม ยุวเกษตรกรภายใน โรงเรียน	๑.สร้างทักษะและ พัฒนาศักยภาพการ ดำเนินงานของ สมาชิกกลุ่มยุว เกษตรกร	สมาชิกกลุ่ม ยุวเกษตรกร รวม ๘๐ ราย	ต.กระแซง ต.ช้างใหญ่	๑.จัดอบรมเชิง ปฏิบัติการ ๒. สนับสนุนปัจจัย การผลิต			๘๐	๔๖,๕๐๐	๘๐	๔๖,๕๐๐	๘๐	๔๖,๕๐๐	๘๐	๔๖,๕๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ
	โครงการฝึกอบรมการ ดูแลก่อนเชื้อเห็ดและ การแปรรูป	๑.ส่งเสริมและพัฒนา ทักษะ ๒.สร้างรายได้	สมาชิกกลุ่ม ยุวเกษตรกร	ต.ไม้ตรา	๑.จัดอบรมเชิง ปฏิบัติการ ๒. สนับสนุนปัจจัย การผลิต			๖๐	๓๖,๙๐๐	๖๐	๓๖,๙๐๐	๖๐	๓๖,๙๐๐	๖๐	๓๖,๙๐๐	สำนักงาน เกษตรอำเภอ

ภาคผนวก

๑. โครงการ “ฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อพัฒนายกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร”

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตร ดังนั้น สินค้าเกษตรและอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็น การสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับ GAP พืช กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ให้มีความรู้ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนา เกษตรกรให้ สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้น ด้วยการ ขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความยั่งยืนในระบบ การผลิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคของประเทศไทยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบ มาตรฐาน GAP
๒. พัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP ได้เพิ่มขึ้น

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๔. สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร

จ.พระนครศรีอยุธยา

๕. เป้าหมายและวิธีการดำเนินการ

เกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมแบบแปลงใหญ่ และเกษตรกรที่สนใจ จำนวน ๓๐ ราย โดยเลือกเกษตรกรที่ยัง ไม่ได้ รับการอบรมและเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับมาตรฐาน GAP ที่ยังต้องการเพิ่มเติมความรู้

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรเกี่ยวกับการรับรองแหล่งผลิตพืชตามระบบ
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับมาตรฐาน GAP
๓. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบปลอดภัย ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

๑. ชี้แจงรายละเอียดโครงการ
๒. คัดเลือกเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการฯ
๓. อบรมให้ความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ
๔. ให้คำแนะนำ ติดตาม ตรวจสอบแปลงแปลงเบื้องต้นให้กับเกษตรกร

๕. ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการฯ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจประเมิน เพื่อยื่นขอการรับรองแหล่งผลิตพืช GAP

๖. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลช้างใหญ่
๓. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดชัยนาท กรมวิชาการเกษตร

๗. งบประมาณโครงการ

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน(บาท)
- เงินค่าอาหารกลางวัน สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๐ ราย จำนวน ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
- เงินค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๓๐ ราย จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
- เงินค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
รวมเป็นเงิน		๗,๕๐๐

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการผลิตพืชอาหารปลอดภัย ตามระบบมาตรฐาน GAP และสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP ในพื้นที่ชุมชนได้เพิ่มขึ้น
๒. เกษตรกรสามารถขยายผลสู่ชุมชน โดยการเป็นต้นแบบ หรือการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในชุมชนได้
๓. ชุมชนสามารถขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ในการนำแนวทางไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน และสามารถคัดเลือกให้เป็นชุมชนต้นแบบได้ในอนาคต

๒. โครงการอบรมสัมมนาคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลข้างใหญ่

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากกรมส่งเสริมการเกษตร มองเห็นความสำคัญของศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพราะเป็นกลไกสำคัญของระบบส่งเสริมการเกษตร และเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ และประสานงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ในลักษณะบูรณาการโครงการของหน่วยงานต่างๆ นั้น ดังนั้นคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลจะต้องมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ที่จะบริการให้ศูนย์ดำเนินการต่อไปได้ ภายใต้การบริหารจัดการของชุมชน เพื่อให้ศูนย์ฯ)เป็นของชุมชนอย่างแท้จริง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์
๒. เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจการพิจารณากิจกรรมโครงการวางแผนการปฏิบัติงาน และติดตามผล
๓. เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรตามแผนพัฒนาตำบล
๔. เพื่อวางแผนปฏิบัติงานศูนย์ฯ ร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
๕. เพื่อจัดทำการถ่ายทอดความรู้ เช่น การฝึกอบรมดูงานแปลงสาธิตให้กับเกษตรกรในตำบล
๖. เพื่อให้บริการด้านต่างๆแก่ชุมชน

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๔. เป้าหมายการดำเนินการ

จัดอบรมสัมมนาคณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวน ๑๒ ครั้งๆ ละ ๑๖ คน

๕. วิธีการดำเนินการ

จัดให้มีการประชุมและสัมมนาคณะกรรมการศูนย์บริการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เดือนละ ๑ ครั้ง ประจำทุกเดือนเพื่อ

๑. เตรียมความพร้อมของชุมชน จัดให้มีการรณรงค์และสร้างความเข้าใจในแนวทางของกระบวนการการมีส่วนร่วมและบทบาทของรัฐ ในการดำเนินการ โดยการจัดให้มีการศึกษางานแลกเปลี่ยนข้อมูลข้อคิดเห็นการศึกษาศักยภาพชุมชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ที่เรียนรู้ร่วมกัน ในทั้งภาครัฐเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแนวทางในการทำงานที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและสนองความต้องการของชุมชน

๒. การจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน โดยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในด้านภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และประเมินสภาพปัญหาของชุมชน ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาของชุมชน

๓. จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน กระตุ้นให้ผู้นำชุมชนเกษตร ผู้นำของชุมชนรวมทั้งองค์กรพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาหารือกันดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร แผนด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน และแผนด้านการลงทุน เพื่อธุรกิจการเกษตร การตลาด ตลอดจนการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๖. สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลราชคราม

๗. งบประมาณ

ค่าอบรมและสัมมนาคณะกรรมการศูนย์บริการฯ จำนวน ๑๖ คนๆ ละ ๒๐๐ บาท ๑๒ ครั้ง เป็นเงิน ๓๘,๔๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๘,๔๐๐ บาท

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานเทศบาลตำบลราชคราม
- สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลราชคราม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ คณะกรรมการศูนย์ฯ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและชุมชนดำเนินการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชนการให้บริการด้านความรู้ต่างๆ ให้ชุมชน

๓. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ก่อให้เกิดรายได้ และแก้ปัญหาการว่างงานของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการเงินและโรคระบาด เป็นกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ และเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้เกิดกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ และชุมชนรายยังสามารถนำสินค้ามาจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนกันจะเป็นทุนหมุนเวียนในชุมชน และดึงให้ประชาชนในบริเวณใกล้เคียงมาใช้บริการ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของกลุ่มอาชีพ ให้มีประสิทธิภาพความเข้มแข็งต่อชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ตลอดจนให้คนจนไม่มีอาชีพ ให้มีรายได้เสริมสามารถครองตนเองให้อยู่ได้ สนับสนุนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ให้ได้รับการต่อยอดเพื่อความเจริญเติบโตสามารถเป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับในระดับหนึ่ง อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้อยู่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน และพัฒนากลุ่มอาชีพเดิม
- ๒.๒. เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างรายได้และทุนหมุนเวียนภายในชุมชน
- ๒.๔. เพื่อให้ชุมชนมีระบบการบริหารจัดการที่ดีในกลุ่มอาชีพ
- ๒.๕. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนไปสู่สินค้ามาตรฐาน

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๔. เป้าหมายการดำเนินการ

กลุ่มส่งเสริมอาชีพ / กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในตำบลช้างใหญ่

๕. วิธีการดำเนินการ

- ๕.๑. ประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่มได้รับทราบและเข้าร่วมโครงการฯ
- ๕.๒. เสนอโครงการต่อนายกเทศมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- ๕.๓. จัดอบรมกลุ่มอาชีพและจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์
- ๕.๔. ติดตามและประเมินผลโครงการเป็นระยะ

๖. สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุม สำนักงานเทศบาลตำบลราชคราม

๗. งบประมาณ

๗.๑ ค่าการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
- เงินค่าอาหารกลางวัน สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕๐ ราย จำนวน ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
- เงินค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๕๐ ราย จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๒,๕๐๐	๒,๕๐๐
- เงินค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
รวมเป็นเงิน		๑๐,๕๐๐

๗.๑ ค่าจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
- ปากกาลูกกลิ้ง จำนวน ๕๐ ด้าม ด้ามละ ๑๐ บาท เป็นเงิน	๕๐๐	๕๐๐
- แฟ้มซองขยายข้าง จำนวน ๕๐ ซอง ซองละ ๑๕ บาท เป็นเงิน	๗๕๐	๗๕๐
- สมุดปกอ่อน จำนวน ๕๐ เล่ม เล่มละ ๘ บาท เป็นเงิน	๔๐๐	๔๐๐
- กระเป๋าผ้า จำนวน ๕๐ ใบ ใบละ ๒๙ บาท เป็นเงิน	๑,๔๕๐	๑,๔๕๐
- สมุดปกแข็ง เบอร์ ๒ จำนวน ๑๕๐ เล่ม เล่มละ ๓๙ บาท เป็นเงิน	๕,๘๕๐	๕,๘๕๐
รวมเป็นเงิน		๘,๙๕๐

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๙,๔๕๐ บาท

กำหนดการจัดอบรม
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ปี ๒๕๖๗
วันที่ ..... เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๗

ณ ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลราชคราม หมู่ ๑ ตำบลราชคราม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๘.๓๐ - ๑๐.๑๕ น.	การรวมกลุ่มและพัฒนาศักยภาพ
๑๐.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	การจัดทำบัญชีและการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ (สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดฯ)
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	การจัดทำแผนธุรกิจและการเขียนโครงการ (ฝ่ายสนับสนุนลูกค้า ธกส.จังหวัดฯ)
๑๕.๑๕ - ๑๖.๓๐ น.	กิจกรรมนำเสนอแบบกลุ่ม สรุบบทเรียน ประเมินความพึงพอใจ

หมายเหตุ รับประทานอาหารและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๑๕ - ๑๐.๓๐ น.
 เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๕ น.

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด
- สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มเกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในด้านการขับเคลื่อนงานกลุ่ม ไปสู่เครือข่ายกิจกรรม ในการประกอบอาชีพการเกษตร สามารถพึ่งพาตนเอง บริการจัดการ วางแผนการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. กลุ่มเกษตรกรสามารถพัฒนา และเขียนแผนธุรกิจเพื่อการขออนุมัติโครงการที่สนับสนุนจากภาครัฐได้

๓. กลุ่มเกษตรกรสามารถพัฒนาขยายผลการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่ม สู่ชุมชนเพื่อให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๔. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่)

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร สมาชิกยุวเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเอง และในระดับของการแข่งขัน กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้ยุวเกษตรกรและชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่มการบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐาน ไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างยุวเกษตรกรให้ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจ และสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรให้เข้มแข็ง สนับสนุนให้เกิดผู้นำกลุ่มยุวเกษตรกร ที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร สมาชิกยุวเกษตรกร ให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพสูงในการผลิตทางการเกษตร อีกทั้ง ยังเป็นการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อทดแทนเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดลงและเป็นบุคลากรที่สำคัญ ในภาคเกษตรกรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มยุวเกษตรกร มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ในการขับเคลื่อนงาน และพัฒนาไปสู่เครือข่ายกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพการเกษตรให้สามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นคงทางด้านอาหาร อาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดี
๒. ส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะทางด้านการเกษตร การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตที่ได้มาตรฐาน
๓. ส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกร เพื่อให้มีประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการธุรกิจ มีศักยภาพความเป็นผู้นำ
๔. การเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลงานดีเด่นของกลุ่มยุวเกษตรกรและสมาชิกที่เป็นต้นแบบที่ดี ให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

๔. เป้าหมายการดำเนินการ

สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒

๕. วิธีการดำเนินการ

๑. การอบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกร คือ การฝึกปฏิบัติปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และ/หรือเคหกิจเกษตร รองลงมาได้แก่ การฝึกปฏิบัติงาน แบบงานรวม งานกลุ่มย่อยและงานส่วนบุคคล
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการทำกิจกรรมและสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และอาชีพ

๖.สถานที่ดำเนินการ

สมาชิกรุ่นคุณครูโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒

๗. งบประมาณ

๗.๑ ค่าการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มคุณครู

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
- เงินค่าอาหารกลางวัน สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๔๐ ราย จำนวน ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐
- เงินค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้ารับการอบรม จำนวน ๔๐ ราย จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
- เงินค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
รวมเป็นเงิน		๙,๐๐๐

๗.๑ ค่าจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้แก่กลุ่มคุณครู

รายละเอียดการจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
- ไข่ไก่สด จำนวน ๕๐ ตัว ตัวละ ๑๘๐ บาท เป็นเงิน	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐
- ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า จำนวน ๒๐๐ ก้อน ก้อนละ ๘ บาท เป็นเงิน	๑,๖๐๐	๑,๖๐๐
- เมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๕๐ ซอง ซองละ ๑๕ บาท เป็นเงิน	๗๕๐	๗๕๐
- สายยาง จำนวน ๑ ขด ขดละ ๙๐๐ บาท เป็นเงิน-	๙๐๐	๙๐๐
- อาหารไก่ไข่ จำนวน ๕ กระสอบ กระสอบละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
รวมเป็นเงิน		๑๔,๒๕๐

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๓,๒๕๐ บาท

กำหนดการจัดอบรม

โครงการอบรมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่) ปี ๒๕๖๗
วันที่ ..... เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๗
ณ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่) หมู่ ๓ ตำบลช้างใหญ่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๐๘.๐๐ – ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๘.๓๐ – ๑๐.๑๕ น.	การเลี้ยงปศุสัตว์ (ไก่ไข่) และการเพาะปลูกพืชสวนครัว
๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	การจัดทำบัญชีและการบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.	การฝึกอาชีพทางเคหกิจ
๑๕.๑๕ – ๑๖.๓๐ น.	กิจกรรมนำเสนอแบบกลุ่ม สรุบบทเรียน ประเมินความพึงพอใจ

หมายเหตุ รับประทานอาหารและเครื่องดื่ม เวลา ๑๐.๑๕ – ๑๐.๓๐ น.
เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๕.๑๕ น.

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๒ (วัดช้างใหญ่)
- สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางไทร
- วิทยาลัยเกษตรศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มยุวเกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในด้านการขับเคลื่อนงาน การพัฒนาไปสู่เครือข่ายกิจกรรม ในการประกอบอาชีพการเกษตร สามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นคงทางด้านอาหารและอาชีพ
๒. กลุ่มยุวเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปปฏิบัติและปรับใช้ในครัวเรือน
๓. กลุ่มยุวเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปถ่ายทอดสู่ชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป